קול התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה ט"ז גליון תשמ"ז | **יתרו** | י"ח שבט תשע"ב

בטוב צדיקים תעלוץ קריה

בעיר גדולה מלאה שווקים ורחובות, התהלכו יושביה טרודים בפרנסתם ומודאגים בצרתם ועננה של דאגה היתה ניכרת על פניהם, כל מגמתם ושאיפתם היה לבוא אל המלך המושל במדינתם שיבוא לעזרתם היות שידעו כי לאל ידו להושיעם, אמנם דא עקא, לא ידעו ולא יבינו מתי הוא הזמן המוכשר לבוא ולהתחנן לפניו, ומה הוא אופן המרוצה לפניו כדי לפייסו בדברים שישמע לקול זעקתם.

הציץ להם חכם אחד שהרי אי אפשר לבוא אל המלך בלבוש שק, וע"כ מוכרחים המה לבקש משריו היושבים ראשונה במלכות שיציעו משאלותם בפני המלך, ברם, גם זו לא עלה בידם כי שרי המלך היו טרודים בהנהגת בית המלכות והיו עסוקים שמה כל הימים, וכך הסתובבו אנשי העיר בצפיה וכליון עינים להרגע המיוחל שיבוא לידם למצוא אוזן קשבת לדבריהם.

ויהי ביום מן הימים, נגנבה לאזנם בשורה מרנינה ששרי המלוכה מגיעים לשוש בשמחה שתתקיים בשכונתם, וכל אחד הבין שעתה הוא עת המוכשר לבוא ולשטוח להם בקשותיהם וטרדתם המעיק על לבם, כי בעת שמחה בוודאי יטו אזנם לשמוע מה בפיהם, ובוודאי יעשו מה שביכלתם כדי לבוא אל המלך ולהתחנן מלפניו על עמו, וכן הוה שהשרים בגודל שמחתם שמעו דברי העם, ובאו אל המלך והתחננו לפניו שיושיעם, והמלך לעומתם ראה את גודל שמחתם ורצה לשמחם בזה שיקיים דבריהם, ולבני העיר היתה הרווחה.

הנמשל יובן להמעיין בדברי הספה"ק נועם אלימלך וזל"ק: כשהצדיק רוצה לעורר רחמים ושפע לעולם, צריך לעורר מתחילה חדוה ושמחה לבורא ב"ה, וכיון שיש שמחה להצדיק, עי"ז מעורר שמחה למעלה... עכלה"ק.

היוצא מדבריו הק' שבעת שמחת צדיקים בכוחם לבוא אל המלך מלכי המלכים ולבקש מלפניו על משאלות בני ישראל, והקב"ה מתעורר משמחתן של צדיקים ומשפיע שפע רב וכל מילי דמיטב לכאו"א מכח שמחה זו, וכמ"ש בספה"ק דברת שלמה וזל"ק: שמעתי ממורי זלל"ה (המגיד ממעזריטש זי"ע) בשם הבעש"ט זללה"ה כשראשי הדור הם בשמחה, הוא מעורר שמחה לעולם.

ומה מאוד יונעם דברינו, כאשר זוכים אנו לשוש ולעלוז בשמחת בית צדיקים שמחת הנישואין בבית מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א, ולעת כזאת תאו ואתכנשו אבותינו ורבותינו הקדושים נבג"מ לשוש ולשמוח בשמחת צאצאיהם, ובכח שמחתו של צדיק בודאי יושפע עלינו ממרומים שפע ברכה לנו ולכל בית ישראל, עדי נזכה במהרה לשמחת עולם על ראשינו, בביאת משיח צדקינו, ומלכינו מרן רביה"ק שליט"א בראשינו, בב"א.

תוכן העניינים

לקח טוב.....א'
שבת בשבתו.....ב'
דבש תמרים.....ג'
בשפתי צדיקים.....ד'
פרפראות לחכמה.....ה'
ודרשת וחקרת.....ו'
פניני התורה.....ז'
חוקים להורותם.....ח'
לוח ההילולא.....ט'
הילולא דצדיקיא.....י'
דבר בעתו.....י"א
משולחן מלכים.....י"ב
דברות קודש.....י"ג

לוח הזמנים

יתרו

ישוב	שחרית	מנחה
ברוקלין	5:09	6:38
קרית יואל	5:09	6:37
מאנסי	5:09	6:37
לעיקוואוד	5:11	6:40
פיאמי	5:56	7:24
לאס אנדזשעלעס	5:17	6:45
מאנטריאל	4:58	6:27
טאהש	4:59	6:29
טאראנטא	5:25	6:54
ירושלים	4:44	6:39
בני ברק	5:00	6:35
לאנדאן	4:49	6:20
מאנטשעסטער	4:53	6:23
אנטווערפן	5:30	7:02
מעלבורן	8:07	9:36
בוענאס איירעס	19:38	21:05
ווין	16:52	18:21

יסודי התורה משפטים	
יום ראשון	כא:
יום שני	כב.
יום שלישי	כב:
יום רביעי	כג.
יום חמישי	כג:
עש"קושב"ק חזרה	

להכנסת מודעות, ברכות מז"ט, הנצחת שם, לעילוי נשמת, וכו' **יפנו לאפיס כולל עצי חיים בארה"ב:**
1-888-732-6347
EXT 4
1-888- REB - MEIR

נס"ד

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בני ברק יצ"ו

בעזהשי"ת

התעוררי התעוררי כי בא אורך

בהתרגשות עצומה ועילאה ובחרדת קודש

מתכוננים אנו לקבל את פני

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

אשר יופיע בהדרת קדשו ביום שלישי שנכפל בו כי טוב הבעל"ט

לפאר חשמחה בחצרות קדשינו ולשכון כבוד בתוכינו

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

וישמע יתרו כהן מדין חותן משה, התורה רמזה לנו דיכול האדם להפוך עצמו מהיפך להיפך, דמתחילה היה כהן מדין, ואח"כ נעשה חתן משה, וגם כי הוציא ה' את ישראל ממצרים, דהיינו שיכול כל אחד לעשות מה שלבו חפץ והבחירה היא חפשית, ולכן בא הוא למדבר ללמוד תורה.

(אך פרי תבואה)

☆

וישמע יתרו ברש"י מה שמועה שמע ובא, איתא בספה"ק דאף דיש ספרים קדושים רבים ללמוד בהם דרכים לעבודת השי"ת, עכ"ז צריכים לנסוע לצדיק הדור, כי בהספה"ק בחי' שמועה, והנסיעה הוא שרואה חסידותו ופרישתו בקדושה וטהרה, וזה ממש תורה, וזהו כוונת רש"י מה שמע ובא, פי' למה בא ולא למד התורה בביתו, אך כששמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, שבקרי"ם כתיב שמעו עמים ירגזון, ואח"כ הלך עמלק ללחום עם ישראל והאיך לא פחד לבו, אלא רק מחמת שלא ראה רק ששמע, דאינו דומה שמיעה לראיה, ע"כ כששמע יתרו קרי"ם ואח"כ מלחמת עמלק ולא פחד לבו, והוא מחמת שלא ראה, ע"כ בא אל המדבר.

(דברי יחזקאל)

☆

עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים כי בדבר אשר זדו עליהם, והוא תמוה מה ענין זה לזה, ונראה לי דכתב האלשיך ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, ופי' שזהו חסד ה' שמשלם לתעוברי עבירה מדה כנגד מדה, שעל ידי כן יראה בעל העבירה שהעונש באה לו על המעשה והחטא שעשה, ועל ידי כן יתעורר לשוב בתשובה על זה, וזהו ולך ה' ה"חסד" כי אתה תשלם לאיש "במעשהו" היינו מדה כנגד מדה, וזה חסד כי ע"כ יזכור האדם חטאיו וישוב בתשובה שלימה, וזה שאמר יתרו עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים ר"ל גם בעת העונש שמכונה למדת הדין הנקרא "אלוקים" יש בתוכו חסד גדול המכונה לשם ה' וזה שאמר כי גדול ה', היינו החסד מכל האלוקים היינו הדין כי אפילו בשעת עונש רחמים איתא והוא כי בדבר אשר זדו עליהם והוא מדה כנגד מדה וזה מעורר לתשובה, נמצא שגם העונש חסד הוא מאת ה', ואף מדת הדין יש בזה חסד גדול.

(תולדות יעקב יוסף)

☆

בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני, ופירש"י ז"ל ביום הזה, בראש חודש, לא היה צריך לכתוב אלא ביום ההוא, מהו ביום הזה, שיהיו דברי תורה חדשים בעיניך כאילו היום נתנו עכ"ל, וצ"ל מכוין שפי' רש"י ז"ל ביום הזה בראש חודש, א"כ איך יתכן לדייק מביום הזה שיהיו דברי תורה חדשים בעיניך כאילו היום נתנו, הלא אז בראש חודש עוד לא נתנה תורה אכן נראה הכוונה על ענין ההכנה שנצרך לעסק התורה הקדושה, שתהיה כמו אז שמראש חודש ועד מתן תורה התעצמו והתגברו בזריזות ההכנה לקבלת התורה הקדושה לצד חשקם ותשוקתם אליה על ידי שהיתה אז דבר חדש, כמו"כ בכל יום ויום צריך האיש הנלבב להכין את עצמו בהכנה כזו לדברי תורה כאילו זה דבר חדש.

(אהל תורה)

☆

ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני, פי' רש"י ז"ל מהו תלמוד לומר לחזור ולפרש מהיכן נסעו, והלא כבר כתיב שברפידים היו חונים, בידוע שמשם נסעו, אלא לתקוע נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני מה ביאתן למדבר סיני בתשובה אף נסיעתן מרפידים בתשובה עכ"ל, ויש להקשות מהיכן מוכח שעשו תשובה בעת ביאתן למדבר סיני ונראה שזה משמע ממה דכתיב אחר כך, ויחן שם ישראל נגד ההר, ופי' רש"י כאיש אחד בלב אחד, והיינו שכל אחד הסתכל בעצמו על חסרונות שלו ונדמה שהאחר גדול ממנו, על ידי זה באו לחיות להם לב אחד.

(נפלאות חדשות)

והגבלת את העם סביב לאמור השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו היינו אף כי יכול איש להיות בשעה אחת ברום המעלה וגבול מאוד עם כל זה לא טוב לילך שלא בהדרגה ולא יחפש מדריגות גדולות בשבילו, כשהוא עדיין לא הגיע לזה, וזה מרמז הפסוק "השמרו לכם עלות בהר" היינו השמרו לכם לעלות במדריגה גבוהה יותר מכפי יכולתכם, כשאינו רק נוגע בקצהו, היינו כשהוא עוד לא הגיע למדרגות נעלות ונשגבות אלו כי צריך לילך בהדרגה וממדריגה למדריגה ויש שמפרשים השמרו לכם עלות בהר כל עוד שיש לכם איזה שהוא שייכות ליצה"ר הנדמה כהר, עליכם להישמר שלא לעלות למעלה ממדריגתכם וזה השמרו לכם עלות אל תעלו במדריגות גבוהות "בהר" כשיש לכם שייכות עם היצה"ר.

(פתרי תורה)

☆

במשוך היובל המה יעלו בהר, במשוך היובל היינו כשיגיע זמן הגאולה ויתקע בשופר גדול לחרותינו, המה יעלו בהר אז נגאל ואפי' אנחנו לא ראויים לכך רק יבא העת והקב"ה יגאלנו ברחמיו המרובים ואפי' כשאנחנו לא ראויים לכך.

(נועם אלימלך)

☆

ויתיצבו בתחתית ההר, ודרשו חז"ל שכפה עליהם ההר כגיגית וכו' לכך כפה הקב"ה על ישראל הר כגיגית ללמד שגם שאינו חושק לתורה ועבודת ה' מ"מ אינו בן חורין להבטל, רק יעשה בעל כרחו וידמה כפי שכופין אותו לעשות בעל כרחו והיא דרך טוב לאיש ישראלי לימי הקטנות, שלא יבטל התמיד מעסק לימודו ועבודת ה' יתברך, גם שאינו חושק דמכל מקום עושה מעשה. **(בעל שם טוב)**

☆

וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק בשם הבעש"ט וירא העם וינועו אם מנענע את עצמו בשביל וירא העם זה סימן ויעמדו מרחוק היינו שהוא רחוק מהשי"ת.

(ילקוט משה)

בעזהשי"ת

שנת "על **עמך ברכתך** סלה" לפ"ק

עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים

למזל טוב

קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה

חסדי ה' נזמרה במקהלות בהגיע עת ששון
נפשי תגל באלקי ישועתי על דרכי אשר הצליח
גיב שפתינו בזכות אבותינו הק' בגנזי מרומים
רננו עצי תומר **ממשה** ועד **משה** אבות העדה
הקהל הקודש אזמן בישורין מלך להתאסף
יום טוב היה בטוב בציון מכלל יופי להופיע
טוב יום בחצריך להסתופף בבית אלהי לדור
לטובה **י**פקוד **פ**קוד **א**תכם בקרוב בביאת הגואל

חיבור דודים דבק טוב ענבי הגפן בענבי הגפן
נטע שעשועים דבר נאה ומתקבל כריח הניחוח
נשמתם עדן ממקום מנוחתם יתעורר זכותם
יזכור אהבתם ויחיה זרעם בברכת ה' כריח שדה
הקבצו קרובים וידידים ונהלל שמו בכינור ותופ
יום שמחת לבכם נשלם גמולכם בזמירות נריע
טוב צדיקים תעלזו קריה יכנסו אוהבים בשער
לפני **י**י **פ**תח **א**והל מועד יעמוד מבשר בקול

בכן אתכבד בזה להזמין את כל אהובי וידידי אנ"ש היקרים שיחיו
ליום כלולת בני היקר

הב' החתן תמים למעלות חו"ב
הרב **חנני' יום טוב ליפא** שליט"א

עב"ג

הבתולה הכלה המהוללה
מרת **נחמה פערל** תחי'

בת מחו' ש"ב הרב הגה"צ שלשלת היוחסין
מוה"ר **יצחק דוד הורוויץ** שליט"א
אב"ד קהל התאחדות קהלות היראים ראצפערט – סאן פאולו בראזיל יע"א

אשר תהי' בעזהשי"ת למזל טוב בשעה טובה ומוצלחת
ביום ג' לסדר וברך את לחמך ואת מימיך (משפטים)
כ"א לחודש שבט תשע"ב לפ"ק

באולמי גני האצולה
פתח תקוה יצ"ו

בגלל אבות תושיע בנים, **ח**ננו י"י **ח**אר אהבת ישנים, חסד ה' מעולם וצדקתו לבני בנים
רב נחת דקדושה לראות רבות בשנים, יברכנו אלקים באור פנים, כנועם שיח שרפי קוד**ש**
כאשר לאבותה"ק שמר אמונים, כן תיטיב גם לאחרונים, בזאת הברכה אשר ברך משה

המחכה לקראת פניכם באהבה ושמחה
חיים צבי מייזליש
ראש ישיבת סאטמאר בני ברק יע"א

הזמנות פרטיות לא נשלחו לאנ"ש ונא לראות הזמנה זו כאישית

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

על ידה נקראים בנים למקום

ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים, אי' במדרש ושמרתם את בריתי זה שבת אות ברית הוא לעולם, לזה נכון סמיכות אומרו והייתם לי סגולה מכל העמים כי בשמירת שבת ניכר סגולות ומעלות ישראל אשר המה בנים למקום וניתן להם יום מנוחה ועונג מתנה טובה שיש לו יתברך בבית גנזיו, כי גוי ששבת חייב מיתה. (אור למאיר)

ע"י נושעים בכל דבר

כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו, והודעתי את חקי האלהים ואת תורותיו, היינו אם יארע להם איזה בקשה בצרכיהם, אז באים אלי שאתפלל עליהם, אבל מה כתיב בתריה "והודעתי להם את חקי האלקים ואת תורותיו" היינו שיתנהג כשורה בענין שמירת שבת קודש.

(מהר"י מבעלזא - לקט אמרי קודש)

באים לידי אהבת השם ואהבת ישראל

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי וגו' והייתם לי סגולה וגו', ונ"ל דהנה איתא בסידור האר"י הק' בכונת ברכה של ערבית של שבת בברכת אוהב עמו ישראל השם של ברכה זו בניקוד סגול, ונ"ל דהנה שבת הוא כלל כל התורה, ומצות עשה של ואהבת לרעך כמוך הוא ג"כ כלל כל אורייתא, והנה אורייתא וישראל וקב"ה חד, ואם האדם אוהב את כל אחד מישראל הקב"ה כביכול מחבר עמם כמ"ש ואהבת לרעך כמוך אני ה' ר"ל אם תאהוב כל אחד מישראל אני ה' עמכם בחברותא חדא, ובשבת קודש בא האדם לידי אהבת ישראל ואהבת הש"י, ולזה מרמז נקודת סגו"ל י"ב נקודות זה אצל זה, וחד לעילא מרמז לשני בני אדם מישראל ואוהבים זא"ז והקב"ה עליהם, וע"כ בשב"ק דבא האדם לאהבת השם וישראל ע"כ הברכה של אוהב עמו ישראל, השם נקוד בנקודת סגול כנ"ל, וע"כ אמר ועתה אם ש'מוע ת'שמעו ב'קולי ר"ת שב"ת, אין ועתה אלא תשובה, ור"ל דבשב"ק מחויב אדם לשוב מעונות שבידו וממילא בא לאהבת השם ולאהבת ישראל, לזה והייתם לי סגולה ר"ל לנקודת סגול כנ"ל. וע"כ אמר אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל פירש"י לא פחות ולא יותר נ"ל דזהו הכלל גדול בתורה אהבת השם ואהבת ישראל. (דביר המוצנע)

ע"י זוכים לקבל התורה

אמרו חז"ל (שבת דף פו:) **דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל**, י"ל כי על שבת נצטוו עוד במרה קודם קבלת התורה (סנהדרין נו:) היינו שע"ז שקיבלו במרה את השבת היתה זו הכנה שעל ידה זכו לקבלת התורה, וז"ש בשבת ניתנה תורה לישראל, היינו ע"י אור שבת, התורה היתה חמדה גנוזה אצלו ית' אלפיים שנה קודם בריאת העולם (פסחים נד.) ואפי' מלאכים ושרפים לא זכו לה, ורק עי"ז שקיבלו ישראל את השבת תחילה שוב היו ראויים לקבל גם את התורה. (דברי שמואל)

מנוחה בשבת היא אף מיצר הרע

ועשית כל מלאכתך וגו', איתא ברש"י ז"ל כשתבא שבת יהי בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה כו'. היינו אפילו מלאכת שמים והמלחמה עם היצר הרע, כי אם עובדים את השי"ת באמת וכראוי בימות החול הרי יש בשבת מנוחה מיצר הרע והעבודה הזאת, גם היא נחשבת בשבת כעשויה. (חידושי הרי"ם)

המקדש עצמו נעשה משכן לשכינה

ואם מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וכו'. נודע כי עיקר התאוה בא לאדם מפני שנולד ע"י תאוה, נמצא עיקר התאוה בא מהגוף, ויש ב' מיני תאוה שאין בו מצוה כלל כמו אכילה בימי החול, צריך האדם לשבח התאוה שלא יהיה לו תענוג כלל רק יהיה כולו כליל לגבוה ויהיה כוונתו רק לשם שמים, אבל בשבתות ויו"ט שהאכילה הוא מצוה להתענג רשאי לטעום טעם תענוג רק יהיה כוונתו לשם שמים שהתענוג שיש לו הוא לעשות נח"ר לשמו יתברך לקיים וקראת לשבת עונג, וזהו נקרא בחינת שלמים שיש בהם חלק לגבוה וחלק לבעלים. וז"ש אם תזבח אדמה תעשה לי ר"ל שתזבח תאות הגוף הבא מאדמה תעשה לי לשמי, וזבחת עליו ר"ל שתזבח עליו התאות אכילה, את עולותיך ר"ל האכילה שאין בה מצוה תעשינה עולה שיהיה כולו כליל לגבוה, ואת שלמיך ר"ל האכילה שיש בה מצוה ויש חלק לאדם שמותר להתענג כמו בשבת ויו"ט, אעפ"כ צריך שתזבח התאוה ולא יהיה כוונתך רק לקיים מצות בוראך, ואם תעשה כן יקוים בך בכל אשר מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך, כמו שפירש המגיד מישרים שלא נאמר אשר תזכיר את שמי, כי האדם אם מקדש עצמו כנ"ל זוכה להיות משכן לשכינה וכביכול שכינה מדברת בקרבו וז"ש אשר אזכיר את שמי ובהן. (דודאים בשדה)

זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו

זכור את יום השבת לקדשו, פרש"י שאם נזדמן לך חפץ יפה תהא מזמינו לשבת, הקשה הרמב"ן דזהו כנגד ההלכה, דהלכה כב"ה, דאי' בגמ' (ביצה טז.) ונראה לפימ"ש הרדב"ז (ח"א סי' י"ג) במי שהיה אסור במאסר, ופעל אצל השר שיניח לו יום אחד לצאת, דיצא מיד להתפלל בציבור, ולא יעבור על המצוה להמתין עד יום כיפור, אף דיום חול קלה מיום כיפור, עכת"ד, לכן הלל שכל מעשיו לשם שמים, ואכילתו בחול ג"כ היה לשם שמים, אף דעונג שבת גדול המצוה יותר, אין מעבירין על המצוות. והנה י"ל ד"שמור" הוא עפי"מ שפרש"י (בפ' בא) ושמרתם את המצוות, מצוה הבא לידך אל תחמיצהו עיי"ש, ומזה הטעם נמי אין מעבירין על המצוות, ו"זכור" הוא כפרש"י אם נזדמן לך חפץ נאה תהא מזמינו לשבת, אך בני עליה שכל מעשיהם לשם שמים אל יחמיצו המצוה, והיינו שמור שלא להחמיץ, לכן "זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו", דאלו ואלו דא"ח והלכה כשמאי נמי, אלא דשמאי להורות בא לרוב העולם, והלל הורה לבני עליה שכל מעשיהן לשם שמים. (ערך ש"י)

ברוך הבא בעם ה'

בהדרת כבוד ויקר, נקדם בהוד והדר, את פני מעלת כבוד רב האי גאון וגדול, מעוז ומגדל, מפורסם בכל קצוי תבל, במעשי חסדו וצדקתו למען הפרט והכלל, מקים עולה של תורה, עומד לנס קהילתו המעטירה, נודע לעוז ולתפארה, גן ההדסים, ערוגת הבושם, שלשלת היוחסים, פאר מקדושים, על ישראל הדרתו, כבוד שמו תפארתו,

כ"ק הגאון הצדיק

אבדק"ק סאטמאר ב"פ שליט"א

לרגל הופעתו כבוד בתוכינו

להשתתף בשמחת הנישואין

בבית בנו מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

יהא בואו לברכה ולהצלחה להרמת קרן התורה,

ולחיזוק אנשי שלומינו וקהל עדתינו, אכי"ר.

המקבלים פניו בכבוד ובהערצה

הנהלת המוסדות

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם. ויש לפרש שהשי"ת גילה למשה שני טעמים שהוא צריך לסרסור הגם שהוא מגלה שכינתו לעיני כולם, אי כי הם אינם כדאים לנבואה רק באמצעות משה, כי עפ"י מ"ש המפרשים שאם היו כל התרי"ג מצות מפי הקב"ה בעצמו היה צריך ליתן השכר תיכף משום כל תלין, ואיתא בירושלמי טלטל הקב"ה מתן שכרן של מצות כדי שיהיו עובדין אותו באמונה, ופי' ביפה מראה דאם היה השכר בעוה"ז היה שכר האמונה נעדרת דלא הוי אמונה כלל דאיך יתכן אמונה במה שנראה בחוש, וזהו אומרו הנה אנכי בא אלי"ך בעב הענן, אליך דייקא, והטעם הוא בעבור ישמע העם בדברי עמך, היינו טעם אי כי רק באמצעותך יוכלו לשמוע, וגם בך יאמינו לעולם, הוא טעם הכי כי אם ינתן התורה על ידך לא יהיה השכר בעוה"ז דעי"י שליח ליכא בל תלין, א"כ יהיו נשארים לעולם באמונה ואינה נעדרת מהם, משא"כ כשישמעו מפי עצמי תהיה האמונה נעדרת.

(ישמח משה)

☆

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר. וי"ל דבא לרמז מ"ש המפרשים כי יש הרבה מצות שאינם באים לידי אדם כל ימי חיו, וא"א לקיימן אלא ע"י לימוד, ומקבל עליו לעשותן הי"ז בכלל מ"ש חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה כי מחשבה טובה הקב"ה מצרף למעשה, וידוע כי בכלל אנכי ולא יהיה לך נכלל כל התרי"ג מצות העשה והל"ת, ושמא תאמר איך אפשר לקיימן כולן בפועל המעשה ע"כ התחכם ואמר וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, כלומר שאם א"א במעשה די באמירה בפה וברצון הלב, כמו שכתב הרמב"ן שמלת אמירה קאי על חפץ הלב ומחשבה, והקב"ה מצרפה כאילו עשאה בפועל ממש.

(ויטב לב)

☆

אנכי ה' אלקיך וגו' לא יהיה לך וגו'. ונראה הכוונה דנודע שבכל ענין הקדושה אשר האדם רוצה לבא בתוכה ולדבק בה, צריך לחכין מקודם מקום פנוי להחזקת הקדושה לטהר לבו מכל שמץ ופגם ולסור מהדברים הרעים אשר בו כדי שלא יהיה זורע אל הקוצים, וע"כ צריך להיות מקודם עובד בבחי' סור מרע שלא לעשות מכל הרעים המפסידים בעבודה הק', ואחי"כ יוכל לקיים ועשה טוב לעשות כמצוה מפי הקב"ה בשלימות כראוי, והנה אחז"ל ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן, ונעשו אז קדושים וטהורים מכל שמץ פגם החטא, וע"כ אמר הקב"ה מקודם אנכי ה' אלקיך, לרמז שבמעמד הזה יכולים להיות מקודם ועשה טוב בקיום מ"ע המצות.

(קדושת יו"ט)

☆

כה תאמר לבית יעקב ולבית ישראל. וברש"י כה תאמר בלשון הזה וכסדר הזה לבית יעקב אלו הנשים ותגיד לבני' אלו הזכרים, ויתבאר ע"ד שכתב בשב שמעתתא לפרש אמרם ז"ל בת תחלה סימן יפה לבנים, עפי"ד הזוהר שמכנה להיראה בשם בת, ולתורה בשם בן, ואמרו באבות כל שיראתו קודמת לחכמתו וכו', וזהו בת תחלה היינו היראה, סימן יפה לבנים היינו התורה דע"י היראה התורה מתקיימת ע"כ, וז"ש כה תאמר בלשון הזה וכסדר הזה, היינו בזה הסדר דוקא קודם היראה ואח"כ החכמה, לבית יעקב אלו הנשים דבת רומז על היראה, ותגיד לבני' אלו הזכרים היינו אם יראתו קודמת יוכל להיות קיום להתורה, וז"ש אלו הזכרים היינו כינוי לתורה כנ"ל.

(עצי חיים)

☆

ויאמר אל משה. ובמדרש הקב"ה אמר למשה אני הוא שאמרתי והיה העולם אדם זה שבא אצלי לא בא אלא לשם שמים ולא בא אלא להתגייר אף אתה קרבהו ואל תרחיקהו, וי"ל על פי מה דאיתא בנמי מעשה בנכרי אי שבא לפני שמאי וכו' בא לפני הלל גייריה וכו', והקשו בתוספי איך קיבלם הלל והרי קיימ"ל דאין מקבלים גרים אע"ה הם מתאמצים מאוד להתגייר, ותירצו כי יודע היה הלל שסופם להיות גרים גמורים כמו שעשה לבסוף ע"כ, והנה יתרו הי"ה מאוה"ע ובבואו להתגייר מצד הדין היה ראוי להראות לו התרחקות תחלה כדין עכו"ם הבא להתגייר, ואפשר שבזה היה משה רבינו מסופק אם לקבלו דשמא לא היה כוונתו של יתרו לשם שמים ושמא לשולחן מלכים קמכוין, עד שאמר לו הקב"ה כדין אוה"ע, ולכן אף אתה קרבהו ואל תרחיקהו כעובדא דהלל, מיד ויצא משה לקראת חותנו.

(דברי יואל)

בעזהשי"ת

בא ברוך ה'

באותות כבוד ואהבה, הננו מקדמים בברכת ברוך הבא, את פני רב האי גאון וגדול, ידידינו וידיד כל בית ישראל, איש חי ורב פעלים מקבציאל, צדקתו כהררי א-ל, מסור מריחוק מקום וקירוב לב למעננו, צמוד באהבה רבה בקירות לבבינו, האי מרגניתא טב"א, דין רפיש מדבית אבא, מעמיד תלמידים הגונים וישרים, פה מפיק מרגליות בדרך אבותיו רבותיה"ק עצי התמרים, מרביץ תורה ויראה לעדרי עדרים, באהבה מגולה ותוכחת מוסרים, נודע ומפורסם בשערים, בדרשותיו הנלהבים ושיעוריו היקרים, עומד לנס קהילתו, על ישראל הדרתו, ריכא בר ריכא בהרמת קרן התורה והחסידות לשם ולתפארת, נערץ בארצות קודש הילולו בנוי ועטרת,

הגאון הצדיק

אבדק"ק קהל יטב לב
ד'סאטמאר ווילליאמסבורג

בנו בכורו וחביבו של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לרגל הופעתו כבוד בתוכינו

להשתתף בשמחת הנישואין

בבית גיסו מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

יהא בואו לברכה, ויזכה לרומם קרן התורה אלף פעמים ככה, מתוך הרחבת הדעת ושמחה, וימשיך בהרבצת התורה ברבי' והמשכה, ויתברך במידה גדושה, בכל ברכאן דנפישא.

המקבלים פניו בהדרת כבוד ויקר

הנהלת המוסדות

בשפתי צדיקים

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

וירד משה מן ההר אל העם

חותני זקני הרב הגאון החסיד בנש"ק ר' אברהם יהושע העשיל אבד"ק טלוסטע זצ"ל בהיותו בצאנז אצל מחותנו מרן הגה"ק בעל דברי חיים זצלה"ה הלך עם הדברי חיים להתפלל מנחה, בדרך הליכתם ניגש יהודי אל הד"ח ורצה לתת לו קוויטל על איזה בקשה, הקפיד עליו הרבי ואמר לו אני הולך להתפלל ולדבק עצמי בעולם האצילות ואתה מטריד אותי בדברים גשמיים כאלו, נהנה הרב מטלוסטע ואמר חותני זקיני [בעל תורת חיים] מקאסוב לא אמר כך, שאל הדב"ח מה אמר הרבי מקאסוב, השיב הרב מטלוסטע, הוא אמר על דברי רש"י בפרשת יתרו בפסוק וירד משה מן ההר אל העם מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו, אלא מן ההר אל העם וצריכים להבין מה היו עסקיו של משה, וכי היה לו איזה מסחר וכדומה, אלא עסקיו היו בעבודת ה', ואעפ"כ לא היה פונה לעסקיו הקדושים, אלא ירד מן ההר מגודל מדרגותיו שזכה בעלייתו לשמים, אל העם, לצורך בני ישראל, לעזור להם בכל צרכיהם כששמע הדברי חיים מאמר זה, מיד קרא ליהודי הנזכר וקיבל ממנו את הקוויטל, וזהו הרמז בדברי רש"י ומשה היכן הלך אלא שהיה עומד ומשמש לפניהם, שתיבת עומד הוא לכאורה מיותרת אלא ר"ל משה היה עומד וירד ממדרגותיו, ולא היה בבחינת הולך, כדי לשמש לבני ישראל.

(קובץ נחלת צבי)

וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר

פעם אחת בשבת תשובה לא נכנס הרה"ק מטשארטקוב לשולחנו הטהור ובסעודה שלישית נכנסו כמה מחשובי החסידים אל הקודש פנימה וסיפרו לו שהחסידים שרויים בעגמ"נ וצער על שלא זכו להסתופף בצל קדושתו וכמה מהם בא ממרחקים ועלה להם הדבר בהרבה עמל ויגיעה ולבסוף לא זכו לזה והשיב להם הרה"ק מטשארטקוב זצוק"ל האמת הוא שברצוני הי' לישב עמכם בסעודת השבת כדרכי אך מחמת שראיתי שהשמים התקדרו בעבים וחששתי שיעצרנו הגשם ובעבור זה נעשה אצלי היסח הדעת ולפיכך אף שאח"כ נתפזרו העננים והי' באפשרי ללכת עכ"ז לא יכולתי ללכת מחמת שלא הי' לי ההכנה מחדש כי כבר הסחתי דעתי מההכנה הראשונה ובכל עבודת הקודש צריך הכנה קודם המעשה וכדכתיב בשעת מתן תורה וידבר אלוקים כל הדברים האלה לאמר ולכאורה תיבת לאמר מיותרת אך י"ל דהנה לכאורה קשה למה הי' צריך השי"ת להתחיל את התורה עם בראשית וכמה וכמה פרשיות עד עשרת הדברות והו"ל להתחיל תיכף עם עשרת הדברות שהיא עיקר אמונתינו ויסוד היסודות אך באמת כל הדברים היו הכנה לפני מתן תורה וזהו פי' הפסוק וידבר אלוקים את כל הדברים האלה פי' מבראשית עד הנה "לאמר" כדי שיוכל לאמור "אנכי ה' אלוקיך".

(בפי ישרים)

ומשה עלה אל האלוקים

באותו יום שב"ק שנסתלק הרה"ק ר' משה מסאוראן זצוק"ל ישב הרה"ק מרוזין על שולחנו הטהור במסיבת חסידיו והתחיל לומר תורה על הפסוק "ומש"ה עלה אל האלוקים"... אחרי שגמר התורה אמר: מעשה שהיו ביער שני שומרים וכשאחד מהם היה צועק ביער, שמע השני את צעקתו, וענהו בקול, ויהי היום והשני הלך לו מן היער, וכשצעק השומר הראשון והנה אין קול ואין עונה, נודע לו מתוך כך שהשומר השני חלף עבר ואיננו... וכך סיים את דבריו ולא הבינו החסידים את דבריו עד שהגיעה השמועה שהרה"ק מסאוראן נסתלק מן העולם.

(שם)

ולא תעלה במעלות על מזבחי

שני אברכים מעיר לאדז' שלא היו נמנים על עדת החסידים נועצו יחדיו לנסוע להרה"ק מאלכסנדר כדי להתל בו ולבשו בגדי החסידים והתנהגו כמותם כדי שלא ירגישו בהם, בערש"ק הגיעו ונתן להם הרה"ק מאלכסנדר שלום ולא דיבר עמהם מאומה וכן במשך כל השבת, במוצש"ק נועדו להיכנס עוד הפעם כדי לקבלת ברכת פרידה כדרך החסידים וכוונתם הי' כדי לראות דרכו ומנהגיו כדי להתלוצץ אח"כ מהם, אמר להם הצדיק האם למדתם פעם חומש ויהי' כמצחק בעיניהם, כי הם התימרו לאמרו: מי ידמה לנו במקרא ובדקדוק לשון הקודש, והשיבו לו הן. ושאלם עוד האם ידעתם פי' הפסוק "ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו" השיבו הן. ואמרו לו את הפי' אמר להם הצדיק אני יאמר לכם פירושו של מקרא: "במעלות" הוא מלשון "נפש כי תמעל מעל", "מזבחי" הוא הצדיק שזובח את יצרו ותאותו לה' וכוונת הפסוק הוא שלא תלך בערמימיות למעול מעל בהצדיק "אשר לא תגלה ערותך עליו" שאם לא תשמע רק תעלה במרמה ומעל על הצדיק אז הצדיק יגלה קלונך, את אשר אתה עושה במסתרים, דברים מכוערים ומגונים שתבוש בהם, כששמעו האברכים את דברי הצדיק ותאחזמו רעד ונמס לבם כדונג מגודל הבושה שכיסתה פניהם והצדיק הוכיחם על מעשיהם וגילה לפניהם תעלומות מעשיהם המכוערים, האברכים כפפו את ראשם ובכו בדמעות שליש ואח"כ ניחמם הצדיק ודיבר על ליבם דברי ניחומים בעניני תשובה ולא זזו משם עד שנעשו בעלי תשובה גמורים וקיבלו עליהם את דרכי החסידות.

(שיחות קודש)

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בני ברק יצ"ו

שמחו צדיקים בה' והודו לזכר קדשו

מעומק ליבנו פנימה, קול מברכים נרימה, ונשגר זאת הברכה, באהבה והערכה, קדם פני כבוד מורינו, ומורה דרכינו, המסור אלינו בכל לב ונפש, לכל אחד מאתנו מטיב בדעת תורתו וחכמתו, בהדרכה ישרה ובמיטב תבונתו, אוהב את הבריות ומקרבן לאביהם שבשמים, בהרבצת תורה ויראת שמים, למענינו לא ישבות יומם ולילתא טוב עין הוא יבורך, מקבל את כ"א במאור פנים ובשבח, מפיח בנו רוח חיי"ם בדרשותיו הנלהבים ואמרותיו היקרים, מחזק את לבבינו ללכת בדרכי ישרים, איש האשכולות, פה מפיק מרגליות, רועה נאמן לעדתו, צמוד לליבינו, ומאיר נתיבתינו

מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

.....

לרגל השמחה בביתו נאוה בנישואי בנו הבחור החשוב פרצע"ח

הרב **חנני' יו"ט ליפא מייזליש** שליט"א

עב"ג המהוללה שתחי' בת האי גברא רבא ויקירא, ענף עץ אבו"ת בהדר ותפארה

הגה"צ אב"ד ראצפערט-בראזיל שליט"א

.....

והברכה אחת היא לכבוד אביו הגדול פאר מקדושים,

רועה נאמן לעדתו, על ישראל הדרתו,

כ"ק הגה"צ אב"ד קהל יטב לב ב"פ שליט"א

ושלוחה ברכותינו ברכת הדיוט, יה"ר שבית צדיקים יעמוד, בהדר והוד, ויזכה לרוות רב תענוג ונחת מכל יו"ח, עדי נזכה לביאת מלכא משיחא, ומלכינו בראשינו בעגלא ובזמן קריב, אמן.

המברכים באהבה ובהערצה

הנהלת הקהילה

יקותיאל יצחק בראך
אלימלך דאווידאוויטש
בשם מתפללי ביהמ"ד הגדול
בשיכון

אליעזר פאלאטשעק
שלמה זלמן דאסקאל
בשם מתפללי ביהמ"ד בית יהוסף
ניכרון מאיר

מרדכי שוארץ
הלל פרידמאן
בשם מתפללי ביהמ"ד
נוה' ומב"ם

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, בפתור ופרח משוקדים

וישמע יתרו:

רש"י: מה שמועה שמע ובא קריאת ים סוף ומלחמת עמלק, י"ל איתא (סנהדרין צ"ט:) אמרו תמנע בת מלכים היתה ובאה להתגייר ולא קבלוה אברהם לכן עמלק שהיה בנה ציער לישראל, לפי זה יתרו ששמע מלחמת עמלק שמצער לישראל בגלל שלא רצו לגייר את תמנע הבין שלמדו ישראל את הלקח ולא ידחו גר שרוצה להתגייר באמת ולכן יקבלו אותו להתגייר.

(לקח שמואל)

☆

ויצא משה לקראת חותנו:

רש"י: מכיון שיצא משה יצא גם אהרן, וקשה מנין לו לרש"י זאת, וי"ל בפר' ויצא פירש"י למה כתיב "ויצא" ולא וילך אלא יציאת צדיק מן העיר עושה רושם פנה זיוה פנה הדרה, ואם נאמר שאהרן נשאר אז קשה למה כתיב ויצא ולא וילך ואין לומר שפנה זיוה והדרה כמו אצל יעקב שהרי נשאר אהרן והם היו שקולים אלא חייבים לומר שגם אהרן יצא לכן כתיב "ויצא".

(הגאון ר' צבי ב"ר חיים מפיורדא ז"ל)

☆

ויאמר יתרו ברוך ד':

איתא במדרש "ויאמר יתרו ברוך ד'" מכאן שחביבים גרים לפני הקב"ה יותר מישראל, וי"ל ע"פ מה שאמרו חז"ל (חולין צ"א:) חביבין ישראל לפני הקב"ה יותר ממלאה"ש שישראל מזכירים השם אחד ג' תיבות "קדוש קדוש קדוש ד'", הנה יתרו הזכיר את השם אחד תיבה אחת שאמר ברוך ד', וזה שאמר המדרש חביבים גרים לפני הקב"ה יותר מישראל שהם מזכירים השם אחד שתי תיבות ואילו יתרו הזכיר ד' אחד תיבה אחת.

(הגאון רבי אברהם ברוידא ז"ל)

☆

ושמרתם את בריתי וכו' כי לי כל הארץ:

אמרו (פסיקתא רבתי כ"ג) בריית זה ברית שבת, איתא (ב"ר י"א ה') שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא אם כדבריך שהקב"ה שומר שבת איך מוריד גשמים הלא זה הוצאה מרשות לרשות השיב לו כל העולם של הקב"ה והוה חצירו, וז"ש "ושמרתם את בריתי" ברית שבת א"כ קשה איך הקב"ה מוריד גשמים בשבת ע"ז אמר "כי לי כל הארץ" וכל העולם חצידי הוא. (שערי רחמים)

☆

והיו נכונים לשלשת ימים:

בפרקי דר' אליעזר איתא שהיום של מתן תורה היה גדול כשלשת ימים וזה הפרוש "והיו נכונים לשלשת ימים" ליום שיהא אחוך כשלשת ימים, וי"ל החשבון כך יש במכילתא שעל כל דבור ודבור חזרו לאחוריהם י"ב מיל ואח"כ חזרו לפניהם, נמצא שעל עשרת הדברות הלכו וחזרו ר"מ מיל ומהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות שהם מ' מיל ובלילה ג"כ עשר פרסאות שהם מ' מיל ובשלשת ימים שזה כולל לילה ויום ר"מ מיל לכן היו צריכים בשביל עשרת הדברות יום שהוא ארוך כשלשת ימים.

(רמת שמואל)

☆

ויהי וכו' בהיות הבוקר ויהי קולות וברקים:

איתא במדרש ויהי קולות של מלאכי השרת שאומרים שירה, וקשה הרי זה היה "בהיות הבוקר" ואיתא בתנדב"א זוטא (כ"ה) שאין מלאכים אומרים שירה לפני שישראל אומרים שירה תחלת למטה (הטעם משום שישראל הם בשר ודם יאמרו שירה תחלה שמא ימות אחד מהם), וי"ל מבואר בגמרא (ע"ז ה'.) שבזמן מתן תורה לא שלט בישראל מה"מ, ממילא אין שום חשש שימות אחד מהם לכן היו יכולים המלאכים לומר שירה לפני ישראל.

(טעם מן)

☆

משה ידבר והאלקים יעננו בקול:

איתא (ערכין י"א.) מנין לעיקר שירה מן התורה וכו' רבי יהושע אמר מהכא משה ידבר והאלהים יעננו בקול על עסקי קול ופירש"י שהיה מצוהו לשורר לפי שמשה לוי היה, ומה שאמר שמה (שמות ד' י') כי כבד פה וכבד לשון אנכי, י"ל הנה אמרו במ"ת נתרפאו כל המומין א"כ גם משה נתרפא. (אמרי חן)

☆

הגבל את ההר וקדשתו:

י"ל "הגבל את ההר" ר"ל לקחת את האותיות שהם גבולות תיבת "הר" היינו האותיות לפני תיבת הר והאותיות שאחרי תיבת הר שהם נקראים גבולי כי לפני האות ה' הוא ד' ולפני אות ר' הוא אות ק' אחרי האות ה' הוא ו' ואחרי האות ר' הוא ש' שהם יחד קדוש "וקדשתו". (הגר"א)

☆

אנכי ה' אלקיך:

בזמירות של שבת: ובאו כולם בברית יחד נעשה ונשמע אמרו כאחד פתחו וענו ה' אחד, י"ל על כל דברה של עשה ענו הן ועל דברה של ל"ת ענו לאו אבל היות ואנכי ולא יהיה לך בדבור אחד נאמרו לא היו יכולים לומר לא הן ולא לאו לכן פתחו וענו ה' אחד שהוא תשובה לשניהם. (חדושי הרי"ם)

☆

לא תרצח:

הנה כשקורין עשרת הדברות בציבור קורין "לא תרצח" עם קמץ תחת האות צ' אבל ביחיד קורין "לא תרצח" בפתח תחת האות צדי לרמז למה שאמרו חז"ל (סוטה כ"ב.) כתיב "כי רבים חללים הפילה" זה תלמוד שלא הגיע להוראה ומורה "ועצומים כל הרוגיה" זה תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה, נמצא שחז"ל השוו שניהם כאילו רצח אחד "לא תרצח" בפתח ע"י פתיחת פה שמורה אף שלא הגיע להוראה והשני "לא תרצח" בקמץ ע"י קמיצת פה שהגיע להוראה ואינו מורה. (הגר"א)

מלך ביפיו תחזינה עינינו

סדר ימי ביקורו של מרן רבינו הגה"ק שליט"א

יום שלישי

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א יגיע אי"ה ביום שלישי בבוקר.
בשעה **4.00** בדיוק יופיע רבינו שליט"א בביהמ"ד בשיכון למעמד הקבלת פנים שלפני החופה, ונזכה לשמוע דברי אלוקים חיים לכבוד השמחה הרוממה.
בשעה **9.00** בערב יכנס רבינו שליט"א באולם בפ"ת לפאר את שמחת החתונה והריקודין, ואח"כ יערוך את המצוה טאנץ.

יום רביעי

בכל יום בבוקר יתפלל רבינו שליט"א תפילת שחרית בשעה **9.00** בביהמ"ד בשיכון.
במשך כל יום רביעי יקבל רבינו שליט"א את קהל אנ"ש בקודש פנימה בבית ראש ישיבתינו שליט"א להתברך בפו"פ ולהפקד בדבר ישועה ורחמים, הפרטים של סדרי הכניסה יתפרסמו אי"ה.

יום חמישי

אחה"צ יופיע רבינו שליט"א בביהמ"ד בזכרון מאיר אצל הבחורי חמד תלמידי ישיבה"ק שילמדו שם את סדר הרציפות של שובבי"ם.
בשעה **8.00** בערב ידרוש רבינו שליט"א דרוש פלפול ואגדה וישא מדברותיו הק' מענינא דיומא בביהמ"ד הגדול בשיכון.

יום שישי

אחרי תפילת שחרית יתקיים "קביעת מזוזה" ומסיבת לחיים לרגל תנוכת היכל התורה החדש "אהל משה אריה", רבינו שליט"א ישמיע דברות קודש לכבוד המאורע.

שבת המשולשת

בשב"ק המשולשת "שבע ברכות-שקלים-מברכין אדר" יערוך רבינו שליט"א התפילות וסעודת רעוא דרעוין והד"ת חוצבים להבות אש בביהמ"ד הגדול בשיכון.
שולחן הטהור בליל שב"ק ואח"כ המצוה טאנץ תתקיים אי"ה באולם הגדול ברח' אשל אברהם.
במוצאי שב"ק בשעה **8.00** יפאר רבינו שליט"א את חגיגת "הכנסת ספר תורה" דקהילתינו הק' בביהמ"ד בשיכון, עם הריקודין של מצוה ואח"כ מסיבת לחיים ואמירת דברי תורה.

יום ראשון

ביום ראשון יתפלל רבינו שליט"א <u>אך ורק</u> עם ילדי התשב"ר ומוריהם בביהמ"ד הגדול בשיכון, ואח"כ ידרוש לפניהם, מקומות מיוחדים יהיו מיועדים עבור האורחים הנכבדים שיחיו.
בערב יפאר רבינו שליט"א את "מעמד יובל השישים" בפ"ת, וישא מדברותיו הק' לכבוד המוסדות.

יום שני

אחה"צ יסע רבינו שליט"א עם האורחים הנכבדים שיחיו להשתטח על קברי הצדיקים בטבריא.

יום שלישי

בשעה **3.00** אחה"צ יגיע רבינו שליט"א למירון, ואחרי אמירת תהלים ותפילת מנחה יערכו ריקודין בחצר מערת הרשב"י.
בשעה **6.45** בערב יתפללו מעריב ואח"כ יקיים רבינו שליט"א תגלחת לילדי אנ"ש ולאחמ"כ יערוך ה"שולחן הטהור" לרגל הילולת בעל הקדושת יו"ט זי"ע באוהל הענקי, ונזכה לשמוע המשא הקודש ודברי ברכה ופרידה.

בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה

וועד החתונה

שע"י קהל יטב לב

ד'סאטמאר

קרית יואל - בני ברק יצ"ו

סדר החתונה

הננו מתכבדים להגיש בזה לפני ציבור אנשי שלומינו שיחיו
את כל סדר שמחת הנישואין שתתקיים בעזהשי"ת בקול רינה והמון חוגג יום שלישי הבעל"ט

ומכאן הקריאה יוצאת בכל לשון של בקשה לציבור אנ"ש שיחיו מקטן ועד גדול
נא להישמע להוראות העסקנים שיעמדו על המשמר ולבוא בעזרתם בשמירת הסדר
ונא לדייק בזמנים דלהלן בכל פרט ופרט כי רבינו שליט"א והמחותנים יופיעו אי"ה בדיוק רב

יום החופה

בכדי לנצל את יום החופה כהכנה דרבה לקראת השמחה בבית צדיקים המסוגל לכל מיני ישועות, יתקיימו סדר לימוד התורה ברציפות ובתענית דיבור ע"י תלמידי מוסדותינו שיחיו במשך כל השעות לפנה"צ.

ילדי התשב"ר ילמדו תחת השגחת ופיקוח המלמדים בתלמוד תורה, והבחורי חמד תלמידי הישיבה גדולה והישיבה קטנה יתאספו יחד ללימוד התורה ברוב עם הדרת מלך.

תפילת מנחה

משעה 3.00 יתחילו סדרת מניינים לתפילת מנחה בבית מדרשינו בשיכון.

קבלת פנים

הקבלת פנים תתקיים בבית מדרשינו בשיכון בשעה 4.00 בדיוק.

מעמד החופה

החופה תתקיים אי"ה בשעה 5.00 על רחבת שיכון קרית יואל.

האנשים מתרכזים אך ורק לצד רח' קדושת יו"ט והנשים יתרכזו אך ורק לצד רח' ישמח משה.

סעודת החתונה

סעודת החתונה לאנ"ש תיערך אי"ה ברוב פאר והדר מיד אחרי החופה בבית מדרשינו בשיכון.

אחרי הסעודה יצאו האוטובוסים מרח' עזרא.

שמחת הנישואין

שמחת הנישואין תתקיים באולם לב האצולה, האולם יפתח לאנ"ש בשעה 8.00.

המחותנים שליט"א יופיעו בשעה 8.30.

ברכת המזון ושבע ברכות בשעה 11.00 ולאחמ"כ תיערך מעמד המצוה טאנץ.

יה"ר מלפני השי"ת שנזכה לשמוח יחד בשמחת צדיקים מתוך התרוממות הנפש וחדוה עילאה, ויהי נועם ה' עלינו ומעשי ידינו כוננה עלינו, אמן כיה"ר.

בתקוה להבנה ולשיתוף פעולה

וועד החתונה

ודרשת וחקרת

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

בענין בענין האם יציאת נשמתן של ישראל במתן תורה אסר את נשותיהן

הנה ידוע מה שדנו האחרונים בספריהם על פי מה שאמרו חז"ל (שבת פח:) כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצתה נשמתן של ישראל וכו' וכו' והוריד להם הקב"ה טל שעתיד בו להחיות מתים והחיה אותם וכו', עיי"ש.

ומבואר במפרשים (עיין מגן אברהם ס"ק יו"ד ס"ק שלז) שבאותה שעה היה מיתה גמורה, והיו מטמאין טומאת מת, והחזרה לתחיה היתה כמו שיהיה לעתיד לבוא בתחיית המתים, ועם כל זאת מצינו שלאחר מתן תורה נאמר להם (דברים ה, כז) "שובו לכם לאהליכם" והותרו נשותיהם, ולא הוצרכו לחופה וקידושין חדשים, ולכאורה הרי שנינו במשנה (קידושין ג.) שמיתת הבעל מתרת את האשה מאיסור אשת איש, דאיתא וקונה את עצמה בשני דרכים בגט ובמיתת הבעל, א"כ לכאורה הרי נפקעה קידושין הראשונים, והאיך שבו אל נשותיהם כבראשונה.

ואין לומר שעשו קידושין חדשים, דא"כ איך אמר להם שובו לכם לאהליכם מאחר דפקע אישות שלהם הנה עתה כל איש היה יכול לישא אשה אחרת שרוצה בה וכל אשה היתה יכולה להתקדש לבעל שתחפוץ בו, אלא על כרחך שלא פקע האישות ולא היו צריכין קידושין חדשים.

ויצויין דהחת"ס בתורת משה (ופמתק) עה"פ שובו לכם לאהליכם וגו', מביא ד' הגמרא בע"ז שבא הכתוב להזהירם על מצות עונה ע"ש. ומבאר דכיון דבשעת מתן תורה יצתה נשמתן, א"כ הוי אמינא דבטל להו חיתון ואין עוד מצות עונה, ע"כ בא הכתוב להזהירם על מצות עונה.

ומכאן הביאו ראיה לשאלה אחרת שנתחבטו בה האחרונים, אודות אשת אליהו או אשת רבי יהושע בן לוי שעלו השמימה בחייה, מה דינם אם מותרים לינשא לאחר מחמת הדין של מיתת הבעל המתרת את האשה להנשא לכל העולם, או מכיון שלא היה מיתה טבעיית לא היה כאן מיתה שיפקיע הזיקה ביניהם, וא"כ אסורין לעולם להנשא לאחר.

ובתרומת הדשן (פסקים ס"ק קכ) נשאל אודות אשת אליהו ואשת ריב"ל, והשואל כותב שם: שהוא נפקא מינה לדורות אם יזכה אחד למעלה נשגבה זאת בחיים חיותו כמו אליהו זכור לטוב ור' יהושע בן לוי, האם אשתו תהא מותרת לאחרים, וכתב להשיב וז"ל: תמיהני טובא למה טרחת לשאול שאלה כזאת, כי יש לומר אשת רעהו אסורה ולא אשת מלאך, שכולן רוחני ולא גופניי.

ובשו"ת מהר"י אסאד (ס"ימ סי' ד') השיג על ד' התרומת הדשן שלדבריו נמצינו למידין שהפסוק אשת רעהו ממעט ולא אשת מלאך, ושלילת המלאך מדין קידושין אינה לבד שלא יהא יכולת לו לגרום חלות קידושין, אלא גם כאשר גרם חלות קידושין כשהיה עדיין איש כמו באליהו שקידש את אשתו בעודו איש ונהפך למלאך נפקע הקידושין מאשתו, א"כ אמאי בעינן קרא ולימוד מיוחד (פקידושין יג:) שמיתת הבעל מתיר תיפוק ליה מהאי טעמא דאשת רעהו אמר רחמנא ולא אשת המת, כי הלא אשה זו כבר אינה בגדר אשת רעהו ולא אשת שום נברא, כי כמו שמלאך אינו בגדר רעהו כך גם המת אינו בכלל רעהו, לכן כתב שעל כרחך צ"ל בד' התרומת הדשן שדווקא אשת מלאך אינה בכלל אשת רעהו, כי מי שנהפך למלאך נשלל ממנו גדר רעהו, כי שוב לא יחזור כלל להתגשם וגם לא בתחיית המתים, כי מעלין בקודש ואין מורידין, משא"כ על ידי המיתה לבד שהאדם עדיין בגדר רעהו על שם העבר וגם על שם העתיד, שיחזור ויחיה בגופו, נשאר זיקת האשת איש, עיי"ש.

והרבה אחרונים וכן בס' יהושע (פסקים וכתבים ס"ק שלג) כתבו שאפי' אם נמעט מלאך מדין רעהו, אין המיעוט כי אם שלא יוכל לגרום אישות וחלות קידושין כשהוא מלאך, אמנם אם כבר חל הקידושין בעודו בר אנוש ואח"כ נתעלה למלאך, אין למדים מפסוק זה שקידושיו אינם קידושין, והשיגו על דברי התרומת הדשן דמדאיצטריך קרא מיוחדת שמיתה מתרת משמע דאי לאו הכי לא היתה מתרת, והעליה לשמים אינה בכלל מיתה שתגרום היתר להאשה לקנות את עצמה.

והמנחת חינוך (מצוה רה) מביא דברי התרומת הדשן ומבארו על פי שיטת רש"י (יבמות מט:) שבכל ענין שאין קידושין תופסין בה, אם יצוייר שהאשה תהיה תחת בעלה נפקע הקידושין ממילא, ע"ש, וכמו כן לענינינו ביון שאין קידושי מלאך תופסין, אם נתעלה האדם למלאך לאחר שקידש את אשתו, הקידושין נפקע מאליו.

ועוד העירו האחרונים על דבריו (עיין בקונץ שיעוריים מ"ב

ס' כח, ובשו"ת מקד לפנחס תניינא סי' כח) דלאמיתו של דבר מהילפותא שמיתת הבעל מתרת, נמצינו למידין כל העדר של בעל מן העולם הזה, ואין כוונת התורה להתיר דווקא ע"י מיתה טבעית, כי לשון מיתה כוללת העדר האדם מן העוה"ז בכל אופן שהוא, יתר מכן, יתכן כי למסקנת הגמ' עיקר היתר מיתת הבעל הוא מכח הסברא "הוא אסרה והוא מתירה", אלא שהגמ' נתקשתה משאר דיני עריות הנשארים באיסורם גם אחרי מיתת האוסר, והיה מקום לומר דילפי' אשת איש משאר עריות שגם באשת איש לא תהא האשה מותרת במיתת הבעל, ומכח הילפותא של הגמ' למדנו שאין הדבר כן, ולא ילפינן אשת איש משאר עריות, ונשאר הסברא הוא אסרה והוא מתירה בקדמותה, ומכח סברא זו ניתרת האשה על ידי כל סוג ואופן של העדר הבעל, וגם ע"י העליה לשמים. נפקע האישות.

ולדבריהם אפי' אי לא נימא כד' התרומת הדשן שאליהו נתהפך לבולו רוחני, ואפי' אי נימא שנחשב בכלל רעהו, אעפ"כ אשתו מותרת לכל אדם, מאחר שכל העדר בעל מן העולם מתרת את האשה.

והכנסת הגדולה (נפסקות על הטור אות ג') יצא לדון כשיחיו המתים ותחיה אשת אליהו ור' יהושע בן לוי אם מותרת לינשא, כי כל זמן שהבעל חי אף שהאשה כבר נפטרה לא נפקעה זיקתה מן הבעל, ועיין שם שמבאר שהשאלה היא דייקא אם תחיית המתים תהיה בחיי הבעל, דאם כבר מת הבעל אחר מיתתה, הרי מיתתו הפקיע הקידושין, ומסיק התם: וסבור אני, דאם מתה האשה תחת בעלה מיתה וודאית, ושוב חיתה ע"י נביא, כמו אליהו לבן הצרפית ואלישע לבן השונמית, דלא פקעה זיקת הבעל מעליהואינה יכולה להנשא לאחר, ומביא ראיה מהעובדא דאשת רבי חנינא בן חניכאי (כתובות סב:) שר"ח החיה אותה ברחמים, ע"ש באריכות.

אמנם בברכי יוסף (אהע"ז סי' יז סק"ח) דן במקרה בעין הנ"ל במ"ש בגמ' מגילה (ז:) רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, איבסום קם רבה ושחטיה לר' זירא, למחר בעי רחמי ואחייה וכו', וכתב ויש להסתפק אשת ר' זירא כי נשחט בעלה ומת, וודאי פקעה קידושיה והותרה לשוק, וכי חיה ר"ז למחר היה צריך לקדש אשתו מחדש דפנויה היא, ודמי למחזיר גרושתו דבעי קידושין חדשים, דקידושי קמאי נדדו והלכו בגט ופנים חדשות באו לכאן, וה"ה בזו שמת בעלה הנה מיתתה מתירה לכל אדם, וכי הדר חי מילתא חדתא היא, או דילמא הא דאשה קונה עצמה במיתת הבעל היינו דווקא כשמת ונשאר מת, אך כשלא נקבר וחי ע"י נביא או חסיד, אגלאי מילתא למפרע דאותה מיתה לא היתה מיתה כמות כל האדם, ולא פקעי קידושי קמאי ואשת איש, ובעלה כאשר חי מותר בה מיד כאשר היה לפני מותו.

ובס' בן יהוידע (פנים שם, ומגילה ז.) פושט ספיקו של החיד"א ז"ל הנ"ל על אשתו של ר' זירא, ממתן תורה דהרי יצאה נשמתן, והאיך שבו אל נשותיהם בלי קידושין חדשים, ואין לומר שבאמת נפקע הקידושין הראשונים ועשו קידושין חדשים, דא"כ לא היה מן ההכרח שכל אחד ישוב לאשתו כבראשונה הרי היו יכולים כל אחד לינשא מחדש לכל אשר יחפוץ, ועוד אפי' שוודאי משה רבינו נשאר חי, מ"מ צפורה אשתו למ"ד יתרו קודם מתן תורה בא הרי היתה שם, וא"כ הרי וודאי יצתה נשמתה, וא"כ לא נשאר לה שום אישות עם בעלה, וא"כ למה נתרעמו אהרן ומרים על משה שפירש ממנה, ע"כ נראה דבוודאי לא פקעה הזיקה ולא היו צריכין לקדש קידושין חדשים.

וכן בתשו' רב פעלים (מ"ע תו"מ סי' ג') חולק ע"ד הכנסת הגדולה, ומחלק בין חזרה לתחיה ע"י נס או ע"י תחיית המתים, דבתחיית המתים לא יוחזר לתחיה רק הנשמות ולא הגופים, כי הגופים הראשונים יוכלו לגמרי, כי גם אלו הצדיקים שאין רמה ותולעה שולטת בגופם יחזרו לעפר שעה אחת קודם התחיה, והרי עיקר חלות הקידושין הוא על חלק הגוף של האדם, כמו שאר קנינים גשמיים, וחלק זה הרי מתבטל לאחר מיתה, ואילו כלפי גופים החדשים לא היה עדיין חלות קידושין, ומשא"כ בחזרה לתחיה מיד אחר המיתה ע"י נס הרי הגוף לא נשתנה כלל, לכן אפשר שחוזר קנין הראשון לקדמותו.

גם בתשו' לבושי מרדכי (מהדו' תניינא אהע"ז סי' יב) מביא ספיקת החיד"א, והשואל רצה להביא ראיה ממתן תורה שהותר להם נשותיהם וכד' הבן יהוידע הנ"ל, וכתב דהוא תלוי בחקירת הפרשת דרכים אי דינם קודם מתן תורה היה כישראל או כבן נח, ועוד מוסיף דהראיה יתכן מעצם הצווי דשובו לכם לאהליכם, דדרשי' בגמ' דאתיא למצות עונה, ואי נימא דנפקעה הזיקה של הבעל איזה מצוה שייכת כאן.

בתשו' נפש חיה (אהע"ז סי' ג') מביא ספיקו של הברכ"י וכתב די"ל דאינו דומה היתרה של אשה במיתת הבעל להיתרה ע"י גט, דכריתות של גט כריתות גמורה היא, אמנם במיתת הבעל יש להסתפק שלא התירה התורה מיתת הבעל כי אם כל זמן שהוא מת, דהיתר מיתת הבעל הוא על כל שעה ושעה שהבעל נעדר מן העולם, ובשחוזר לתחיה חוזרת האשה ונאגדת בו ונאסרת, עיי"ש דיסוד הספק הוא בגדר מיתת הבעל.

והאבני נזר (אהע"ז סי' נו) בתשו' להגאון הנ"ל הרבה לתמוה על דבריו, דלא יתכן לומר יסוד כזה, וגם מיתת הבעל הוא כריתה גמורה כמו הגט, ע"ש.

ולענינינו באותה שעה בשעת מתן תורה היה מיתה רגילה, ואבן חזרו לחיות בגופם כבראשונה, וכמובן שהדבר תלוי בכל האמור, לדברי החיד"א היו צריכין קידושין חדשים, ואילו לדברי הרב פעלים לא הוצרכו קידושין חדשים, וכן לפי"ד הנפש חיה, ודו"ק.

וועד החתונה

שע"י קהל יטב לב

ד'סאטמאר

קרית יואל - בני ברק יצ"ו

בדגלכם מבית ה'

בשמחה רבה וברגשי גיל והדוה עילאה אנו מקדמים בברכה מרובה

את פני מע"כ אנ"ש שיחיו האורחים החשובים והנכבדים

הבאים להשתתף ולקחת חבל בשמחה הרוממה וימי ההוד בחצרות קדשינו

בראשות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ובכן הננו להודיע בזה

כי אי"ה **מיום רביעי** פר' משפטים **ועד יום שני** פר' תרומה

יהי' מוכן לכל האורחים

"פת שחרית"

באולם "שמח תשמח" רח' ישמח משה 27 שיכון קרית יואל

כמו כן בסעודת החתונה יסעדו האורחים באולם לב האצולה

ביחד עם המחותנים שליט"א והמשפחה

ויה"ר שמשמחת בית צדיקים זו יתמשך רב ברכות ושובע שמחות לנו ולכל בית ישראל,

עדי נזכה במהרה לשמחת עולם על ראשינו בביאת גוא"צ ומלכינו בראשינו, אכי"ר.

המקבלים פניכם בהדרת כבוד ויקר

וועד החתונה

תירוצים על קושיית מרן רבינו שליט"א

ששלח במיוחד לתלמידי הישיבה - ממקום הנופש בפאלם ספרינגס

אפשר לתרץ מה שהקשה רבינו שליט"א על הגמרא שיכול לתרץ הנ"מ בין אביי לרבא, שהתרומה הי' זולא בשעת הגניבה ונתייקרה בשעת אכילה לאביי חייב חד לרבא חייב ד', ולא יהי' קשה קושיית הגמ'.

ונ"ל לתרץ ע"פ מה שפסק הרמב"ם הל' תרומות פ"ו ה"ו וז"ל: זר שאכל תרומה בזדון חייב מיתה בידי שמים שנא' מות ימות כי יחללוהו ולוקין על אכילתה ואינה משלם דמי אכילתה עכ"ל, ומשמע מס' הגרי"ז על הרמב"ם (דף פ') שאפי' שאכל בזדון חייב לשלם מדרבנן.

ונלענ"ד לחלק שבמקום שיש מיתה ומלקות ופטור מלשלם אז אמרי' שחייב לשלם מדרבנן אבל במקום שאין מיתה פוטרו לגמרי כגון בזולו ונתייקרה שחייב לשלם מן הדין הקרן אז לא אמרי' שחייב מדרבנן.

ולפי"ז אין שום נפק"מ בין אביי לרבא בגווני שזולו ונתייקרה לפי לכו"ע חייב אלא חד זוז, לאביי משום קלב"מ ולרבא משום אינו לוקה ומשלם ולא אמרי' שחייב מדרבנן משום שבמילא חייב הקרן, (משום בשעה שחייב הקרן עדיין לא הי' מחויב מלקות משו"ה אין המלקות פוטר הקרן)

חיים צבי מערץ
פה מתיבתא הק' תו"י דרב"י דסאטמאר
סניף ברך משה

הנה רבינו הקשה על הסוגיא בכתובות ל: דאמאי צריך הגמ' לתי' דחוק דתחב לו חבירו והלא יכול לתרץ דאיירי דמעיקרא שויא זוזא ולבסוף שויא ארבע ותברה או שתי' (כמו בב"ק סה.) ובא חיוב שני על ידי השתיה וא"כ יש שפיר נפק"מ בין אביי לרבא דלאביי דסובר שיש קלב"מ בחייבי מיתה בידי"ש יהא חייב לשלם רק זוזא ולרבא דאינו נפטר מטעם קלב"מ מיחייב ד' זוזי, ולפי"ז אי"צ לדחוק ולומר דאיירי בתחב לו חבירו אלא יכולה להתוקם בתחב ליה הוא בעצמו בבית בליעתו.

הנה חשבתי לתרץ הקושיא ע"פ הסבר רש"י בב"מ (מג. ד"ה דאי איתה) בטעם דתברה או שתי' מחויב לשלם ד' וז"ל דכי אמרינן דמשלם כשעת הגזילה היכא דליתא בעין אבל ישנה בעין בין שהוקרה בין שהוזלה חוזרת כמות שהיא הלכך הואיל ואם תבעה בעודה קיימת לאחר שהוקרה היתה חוזרת בעין אשתכח דההיא שעתא הוא דגזיל ליה עכ"ל רש"י. נראה מדברים אלו דטעם הדבר דתברה או שתי' משלם ד' היא משום שיכול הבעלים לתבוע לאחר שהוקרה שיחזירנה תיכף ונמצא שעכשיו הזיק או גנב דבר ששוי' ד'.

וכל זה שאין שייך לומר אלא בדבר שהבעלים יכולין לתבוע כגון שגזל חולין אבל כאן אנו מוכרחים לומר שאיירי בתרומה כדי שיהא מציאות קלב"מ מיתה בידי"ש לאביי, א"כ נמצא שבתרומה אין שייך לומר זאת דידוע לנו דתרומה בית ישראל שניתן לכהן הוי ממון שאין לו תובעים (כמו בשאר מתנות כהונה עיין חולין קל:) שהוא יכול לומר לו לכהן אחר אני נותנן ולא לך, (עיין מהלך רבינו אפרים בשיטמ"ק דהסוגיא איירי בתרומה ביד הישראל), ולפי"ז אין דין של תברה או שתי' שמשלם ד' אמור בתרומה, שהרי אי"ל תובעים ובזה מתורץ קושית מרן רבינו שליט"א.

אבל הקשו ע"ז דבע"כ אין שייך לומר שהסוגיא איירי בתרומה ביד ישראל דא"כ מאי מקשה הגמ' מהגונב חלבו של חבירו דכיון דאגביה קניה על נפק"מ דאביי ורבא בזר שאכל תרומה והלא אם איירי שלא הגיע לכהן אם כן אין שייך כאן גניבה כלל.

אח"כ חפשתי ומצאתי בשו"ת דברי חיים (ח"א יו"ד סימן ס"ב)

שאמר שם דבתרומה יש ב' חיובים א' חיוב הנתינה וב' חיוב ממון גמור דחזקת אותו השבט הוא והוי גזל מהכהנים ואע"פ דהוי ממון דאין לו תובעים מ"מ הרי זה ממון כהנים גמור וא"כ נמצא שבודאי אם נטלו לאוכלו הרי גזל אותו מהכהנים והוי גזל גמור ושפיר שייך כאן גניבה.

ואם תקשה א"כ אמאי אז אכן יהא צריך לשלם זוזא והלא אין לו תובעים וא"כ ליתא לתי' זו אולם עיין בירושלמי מס' דמאי (סו"פ המקבל) דאם אמר שאינו רוצה ליתן כל עיקר מוציאין אותו מידו אף דאיכא טובת הנאה שיכול ליתן לכל מי שירצה וא"כ נמצא לפ"ז שבזמן הביעור של תרומות ומעשרות אם הכהנים רואים שאינו נותנו לכהן משמע מזה שאינו רוצה ליתנו כלל ואז יטלו כהנים בע"כ ואפי' אם אמור ויאמר שרוצה ליתנו לכהן

אחר מ"מ יתכן שיכרחנו הכהן לומר לאיזה כהן שרוצה ליתן ואז יזכה כהן הנברר מכח עשו את שאינו זוכה כזוכה (גיטין ל:) ועיין במחנה אפרים הלכות זכי' ומתנה סימן ט' שלכמה פוסקים אמרינן עשו את שאינו זוכה כזוכה אף דבגמ' גיטין ל. ראינו שהוא דעת יחידאה שיטת ר' יוסי מכ"מ רק שם אין השאר מודים לזה משום דהפירות עדיין לא באו בשעת הלואה אבל מקום שישנו בעין כמו כאן שהפירות כבר הוא בעין אמרינן עשו את שאינו זכו כזוכה. וא"כ ממ"נ יש לו זמן תביעה להני זוזא אבל מכ"מ עדיין אינם יכולים להכריחנו שישלם כשעת היזקר.

שוב הראה לי אחד דברי הרמב"ם (פ"י מהלכות תרומות הכ"ז) וז"ל ולעולם אינו משלם אלא לפי דמים שהיתה שוה בשעת אכילה בין שהוזלה בשעת תשלומין בין שהוקרה עכ"ל. ולפי זה ממש נפרך התירוץ דאע"פ שאין יכולין לחייבו מכח דין תברה או שתי' כהסבר רש"י בב"מ מ"מ מדין תשלומי תרומה שמשלם כשעת אכילה וא"כ עדיין י"ל נפק"מ בין אביי לרבא, אולם ראשית כל עיין בהשגות הראב"ד שם שמשיג וסובר דמשלם לפי דמים ועיין בכסף משנה ליישב השגת הראב"ד על הרמב"ם וז"ל: וי"ל דהכא לאו בגזלן עסקינן דהא בשוגג אכלה לתרומה ושעת אכילה הויא כשעת גזילה ואשמועינן רבינו דבתר ההיא שעתא אזלינן ולא בתר שעת תשלומין עכ"ל הכס"מ, וע"ע ברד"ע דבאמת לא בא הרמב"ם לאפוקי משעת גזילה דהיינו שהיתה זול ואכלה ועלה השער וחזר והוזל שבאופן כזו מודה הרמב"ם שמשלם כשעת הגזילה אלא בא לאפוקי אם בשעת התשלומין הוזל שאז משלם שער היוקר שהיתה מקודם ונמצא שאפי' אם הרמב"ם איירי ממזיד ג"כ מ"מ לא אתי לאפוקי שעת גזילה אלא שעת תשלומין ובזה סרה קושיא הנ"ל ונשאר התירוץ בתקפו.

שלמה צבי ווייזער

פה מתיבתא הק' תו"י דרב"י דסאטמאר
סניף ברך משה

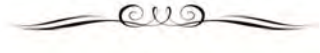

על הקושיא שהקשה רבינו שליט"א דמאי פריך הגמ' דכיון דאגבה קניא ומתחייב בנפשו לא הוה עד דאכיל ליה הא הוה מצי לאוקמא דאוקיר ולאביי אינו חייב אלא זוז דאמרינן קלב"מ ולרבא חייב ד' זוז ומאי פריך הגמרא.

ונראה דפשיטא ליה להש"ס דמניח מרצונו לפיו מחייב באונסין כשתוחב לפיו, כן כתב התוס' (בד"ה ואי דלא מצי לאהדורי), אם כן כשתוחב לפיו ולעס הוא "מזיק" האוכלין וחייב או מכח מזיק או מכח גנב דלא שייך לשלם אח"כ, ממילא לא הוה קם ליה בדרבה מיניה וכן משקין ששתה דכשמשום בפיו אי אפשר לאהדורה דהוא מאיס כ"כ רש"י (ד"ה משקין של תרומה) אלא ע"כ צריך הגמרא לאוקמיה כשתוחב "חבירו" וסבר הגמרא דכיון שהוא לא אגבי' התרומה לא הוה שלו ואיך יוכל לחייב כיון שאינו שלו אלא מאי צריך לומר דכיון דבלעה חייב מיתה וממון והוה קלב"מ אם כן מקשה שפיר הגמרא דכיון דלעסיה "קנייא" בקנין ולא משום דמזיק, אלא משום קנין דהוה שלו אם כן לא אמרינן על זה קלב"מ.

ואי תימא דכשתוחב בפיו שוי' זוז ואחר לעיסיה נתייקר יהי' קלב"מ על זה שנתייקר יש לומר דממילא אי אפשר לאהדורה דכבר מזיק הוא בלעיסה, וממילא אי אפשר לשלם. (אלא על הגמרא שתירץ הב"ע שתחב לו חבירו והקשה כיון דלעסיה קניא משום "קנין" יכול להקשות ולפי מה שכתבתי לא קשה מידי).

ולפי זה צריך לומר דריצב"א בתוס' (ד"ה לא מצי) וריצב"א דתוס' ד"ה לא צריכא לא פליגי דריצב"א מודה אפי' הוא תוחב לפיו אינו אומר קם ליה בדרבה מיניה דכיון דצריך ללעוס והביא הריצב"א ראי' מפרק ד' אחין ושם כתב התוס' דצ"ל כשחתך אצבעו דהוה חתך עד משהו אחרונה דאי לא, לא אמרינן על זה קלב"מ וכן כאנדתחב בבית הבליעה (וכ"כ השיטה מקובצת).

וא"כ יש לומר דהא דאמר רב פפא כשתוחב חבירו דדוקא חבירו ולא הוא דאי הוא הא לא אמרינן על זה קלב"מ כדכתבתי לעיל.

זאב לאנדא

פה מתיבתא הק' תו"י דרב"י דסאטמאר
סניף ברך משה

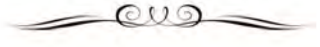

אודות הקושיא ששלח לנו רבינו שליט"א על הסוגיין בכתובות דאמאי לא תירץ הגמ' הנפק"מ בין אביי לרבא באופן שגנב תרומה ושוה זוזא ובשעת האכילה נתייקר ושוה ד' זוזא דלאביי פטור מטעם קלב"מ ולרבא חייב הג' זוזים שנתייקר דלא אמרינן קלב"מ במיתה בידי שמים.

ותי' בשו"ת שואל ומשיב (מהדורא רביעא ח"ב סימן קס"ז) דאתיא כמ"ד סתם גזילות יאוש בעלים הן, א"כ כשנתייקר נתייקר ברשותו ועכשיו כשאכל אינו חייב לשלם לו הג' זוזא שנתייקר דברשותו נתייקר, עיי"ש

ואפשר להוסיף נופך משלי, בעז"ה, דתוס' בסוגיין (ד"ה ולאביי פטור) הקשה אהא דאמרינן בפסחים (לא.) האוכל תרומת חמץ בפסח במזיד פטור מלשלם, ובגמרא דאיתא כרנב"ה ומטעם קם ליה בדרבה מיניה, לכאורה יכול להקשות מדאגבי' קני' ומתחייב בנפשו לא הוה עד דאכליה עכ"ק, ואפשר לתרץ עפי"מ שהקשה בים התלמוד (ריש מס' ב"ק) על הא דאמרינן במס' גיטין (דף נב:) דהמנסך אין בו משום קם ליה בדרבה מיניה כדר' ירמי', דכיון דאגביה קני' ומתחייב בנפשיה לא הוי עד שעת ניסוך, והקשה דהא במכות (דף טז.) פריך אהא דאמרינן התם דלמאן דאמר בטלו ולא בטלו (פי' דבלאו הניתק לעשה אינו חייב מלקות על הלאו רק אם בטל העשה) דליכא אלא שליח הקן ועוד אחד, ופריך והאיכא גזילה דאיכא לאו ורחמנא אמר והשיב את הגזילה ומשכחת בבטלו ולא ביטלו כששרפו וכדו' דליכא לקיים העשה ותי' בגמרא דכיון דבשעה ששרפו חייב בתשלומין לא ביטל העשה, ע"כ א"כ איך נוכל לומר מדאגבי' קניא והרי נתחייב מלקות (על לאו דלא תגזול) משעת הגזילה והמלקות היה לו לפטריה מתשלומין ואין לומר דיתקן הלאו על ידי תשלומין ולא ילקה בכלל דהלא בשעת הניסוך (דהוי כשרפו) ביטל העשה ופטור אז גם מתשלומין דכיון דאז נתחייב מיתה על מה שניסך א"כ אין כאן תיקן ללאו דגזילה דהלא פטור מלשלם מכח חיוב המיתה וכיון דאין כאן תקן ללאו דגזילה שוב לוקין עליה א"כ פטור מלשלם נמי על אהגבתו משום דאינו לוקה ומשלם ומאי פריך מדאגבי' קניא, עכ"ק. ותירץ במפרשי הים כיון דעכ"פ חייב לשלם כדי לצאת ידי שמים דכל קלב"מ חייב לשלם לצאת ידי שמים כמבואר במס' ב"ק (דף צא) לכן לא נתבטל העושה כמה שמנסך דמחויב לשלם לצאת ידי שמים ושוב אינו לוקה אלאו דגזיהל וא"כ חייב בתשלומין ושפיר י"ל דמדאגבי' קניא ונתחייב בתשלומין ומתחייב בנפשו לא הוה עד שעת ניסוך עכ"ד.

והקשה ע"ז בשו"ת בית יצחק (חו"מ בסופו אות ט') דלפ"מ שחידש הצל"ח (פסחים דף כט תוד"ה הנב"ה) ובנודע ביהודה (מהדו"ת או"ח סימן כט) דלר' נחוניא בן הקנה דס"ל דכרת נמי פטור מטעם קלב"מ א"כ הא דאמרינן (מכות ד:) משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות לא על הבית דין קאמר דהם לא יענשו בב' רשעיות דהלא כרת לא על בי דינא תליא ולא הם מחייבים ומ"מ אמרינן בהא קם ליה בדרבה מיניה אלא עכ"ח שקאי שגם התורה אינו יכול לחייב על האדם שתי רשעיות א"כ אף לצאת ידי שמים אינו חייב עיי"ש. א"כ קשה על הגמרא בסוגיין דפריך אהא דאמרינן זר שאכל תרומה לאביי אליבא דרנב"ה פטור הא מדאגבי' קניא ומתחייב בנפשיה לא הוה עד שאכלו, ולפימ"ש לא קשה מידי דהלא בשעת הגבהה הוי מחויב במלקות משום גזילה והא דאינו לוקין בגזילה בכלל הוא משום דניתוק לעשה דתשלומין וכאן דאכליה מתחייב במיתה בידי שמים, ממילא פטור לשלם על אכילתו מטעם קלב"מ אפילו לצאת ידי שמים כדברי הצל"ח וא"כ ביטל עשה דתשלומין ושוב לוקה אלאו דגזילה, א"כ אמרינן דאינו לוקה ומשלם וממילא פטור לשלם גם על אגבהתו ומאי פריך הגמרא, ותירץ הבית יצחק דאתיא כעולא דאמר לקמן (דף ל"ב.) דכל היכא דאיכא ממון ומלקות ממונא משלם ומילקי לא לקי, א"כ שפיר פריך הגמ' מדאגבי' קניא אע"ג דאיכא חיוב מלקות על לאו דגזילה מ"מ אמרינן דישלם ולא ילקה עכ"ד.

ולפי זה מיושב הא דהקשו התוס' אגמרא דפסחים דאמאי לא הקשה התם מדאגבי' קניא דאפ"ל דהגמרא בפסחים אזלא אליבא דהלכתא כר' יוחנן דס"ל דאיכא ממון ומלקות מילקי לקי וממונא לא משלם, ולפי"ז הדרא קושית הבית יצחק לדוכתי' דהלא בשעת אכילה מתחייב בכרת וממילא לרנב"ה פטור לשלם על אכילתו אפי' לצאת ידי שמים א"כ ביטל למפרע העשה דוהשיב את הגזילה א"כ לוקה על הגבהתו משום לאו דגזילה וממילא אינו לוקה ומשלם ושוב פטור לשלם על אגבהתו ומשו"ה לא פריך התם הגמרא מדאגבי' קניא משא"כ הכא.

והשתא דאתית להכא דהגמרא דידן אתיא כעולא שפיר נתרץ קושיית רבינו בעקבותיו של השו"מ דהא עולא הוא דס"ל (גיטין נד.) דיואש כדי קונה וסתם גזילה בחזקת יאוש הן א"כ ליכא למימר דהנפק"מ יהיה דלאביי פטור מלשלם היזקר ולרבא מחויב דלכו"ע פטורין דהא כשגנבו נתייאשו הבעלים הרי קנאו לענין להוציאו מרשות הבעלים ועכשיו כשנתייקר ברשות הגזלן נתייקר וכשאכלו אינו חייב לשלם לו הג' זוזא במה שנתייקר דשלו אכל וכמו שכתב בשו"מ.

משה אליעזר ראזענפעלד
פה מתיבתא הק' קרית יואל
סניף ברך משה

אפשר לשלוח בפעקס: 011-9723-6168833
או בפעקס: 011-9723-6194389

יתרו

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

מודעה רבא לאורייתא

בשמחת התורה שמחים אנו להודיע בזה

לציבור אנ"ש שוחרי תורה וחסידות

כי אי"ה ביום חמישי הבעל"ט

ידרוש

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בדברי דרוש פלפול ואגדה

בשעה 8:00 בערב בבית מדרשינו הגדול בשיכון

- האברכים ובחורי חמד מתבקשים להדר פני בעה"ב ונכבדים -

ביקרא דאורייתא

הנהלת הקהילה

בניני התורה

בנינים וחידושים בגמרא מס' מגילה הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נו"נ על ידי א' המגי"ש שליט"א

גאולה בשביעית

הברכה 'וגאלנו גאולה שלימה' קאי על הצרות הבאות עלינו תמיד, ולא על הגאולה שלימה / נועם שיח בין רביה"ק זי"ע עם הגאון בעל האג"מ בנוסח "רפואה 'שלימה'", "תשובה 'שלימה"' / על מה להתפלל על שלום, הרי בזה מרחיקים הגאולה, ש'מלחמות אתחלתא דגאולה', להתפלל על הגאולה הרי יהיה מלחמות / העצה לזה מרומז בחז"ל "בששית קולות" - שמרמז על הקול קול יעקב.

למדנו בגמרא (דף יז:) המקור לסדר הברכות של תפילת שמונה עשרה, ובגמרא (שם) מבואר הטעם **שברכת** גאולה ['ראה נא בעניני'] הוא הברכה השביעית שבשמו"ע [א. אבות. ב. גבורות. ג. קדושות. ד. בינה. ה. תשובה. ו. סליחה. ז. גאולה]. וז"ל הגמרא "**ומה ראוי לומר גאולה בשביעית, אמר רבא מתוך שעתידין ליגאל בשביעית לפיכך קבעוה בשביעית.** [מקשה הגמרא] **והאמר מר בששית קולות** (כלומר יצאו שמועות שמשיח בא, פירוש אחר ישמעו קולות תקיעת שופר – רש"ל (סהדרין צ"ז. ד"ה בששית קולות), **במוצאי שביעית בן דוד בא** [הרי שעתידים להיגאל על ידי משיח בן דוד רק במוצאי שביעית שהיא השנה השמינית, ומדוע א"כ קבעו הגאולה בברכה השביעית, מתרצת הגמרא] **מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא** [גם המלחמה שתהיה בשנה השביעית היא תחילת הגאולה]".

<u>גאולה פרטית מן הצרות</u>

ברש"י (ד"ה אתחלתא דגאולה היא) כתב וז"ל ואע"ג דהאי גאולה לאו גאולה דגלות הוא, אלא שיגאלנו מן הצרות הבאות עלינו תמיד, דהא ברכת קיבוץ ובנין ירושלים וצמח דוד יש לכל אחת ואחת ברכה לעצמה לבד מגאולה זו, אפילו הכי כיון דשם גאולה עלה קבעוה בשביעית" עכ"ל.

<u>הגאולה מן הצרות מכח הגאולה שלימה</u>

ובביאור דברי רש"י שכתב שאע"ג שברכה זו אינה תפילה על הגאולה שלימה, מ"מ "כיון דשם גאולה עלה קבעוה בשביעית", איתא בשם הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע דכוונת רש"י דכח הגאולה מכל צרותינו תדיר בעת הגלות הוא מכח הגאולה העתידה, וזהו כוונת רש"י כיון 'דשם גאולה עלה', דהיינו הגאולה עתידה לכן נקראת נמי גאולה.

<u>'שתרחמנו עוד בגלותי'</u>

ולפי זה הוסיף בנו הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע לפרש את דברי הפיוט שמזמרים בליל שב"ק "שתרחמנו עוד בגלותי לגאלנו", מהו הלשון 'עוד בגלותי', דהכוונה הוא שמבקשים מה' שעוד בגלות ישפיע עלינו ויצילנו מכח הגאולה העתודה.

<u>"גאולה שלימה"</u>

הנה לכאורה קשה לפי דברי רש"י שאין ברכה זו נתקנה על הגאולה שלימה, אלא על הגאולה מהצרות, א"כ מהו הלשון שאומרים 'וגאלנו גאולה שלימה', והלא גאולה שלימה משמע גאולה מהגלות.

ויש לתרץ על פי המעשה שפעם אחת נפגשו מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע עם הגאון בעל אגרות משה זצ"ל, ושאל בעל האגרות משה את רביה"ק כבודו הינו רבי וכאשר מזכירים חולה לפניך ואתה מברכו בברכת 'רפואה שלימה', מה הכוונה בזה שמזכיר 'שלימה' הלא די לברכו **בברכת** רפואה לבד.

והשיב לו רבינו זי"ע שא"כ יסביר לי מה הכוונה בזה שאנו אומרים תשובה 'שלימה', והלא סגי בתשובה בלבד.

והשיב לו האג"מ שתשובה שלימה הכוונה כמו שכתב הרמב"ם שהתשובה הוא עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב בזה החטא לעולם, וא"כ לא רק תשובה על מה שהיה אלא 'תשובה שלימה', שלא יחטא לשוב עוד, אמר לו רבינו זי"ע א"כ זהו הפירוש 'רפואה שלימה' שלא רק שיתרפא ממחלתו אלא שלא ישוב לזה **החולי** לעולם.

ולפי"ז אפ"ל הבקשה 'גאולה שלימה' היא על הגאולה מהצרות הבאות עלינו תמיד, אך הבקשה שלא רק יגאלנו מהצרות שיש לנו כבר, רק שלא ישובו ויבואו הצרות עלינו לעולם. (דף על הדף בשם בעמ"ס כאריה ישאג)

<u>להתפלל על הגאולה, הרי מלחמות אתחלתא דגאולה, להתפלל על שלום, הרי מרחיקים הגאולה</u>

ונסיים בלשון קדשו של החת"ס וז"ל ידוע מאחז"ל (מגילה יז:) דמשו"ה אנו מתפללים על הגאולה בברכה שביעית שבתפילת י"ח, משום דבן דוד בא בשביעית, ופריך הש"ס ואמר מר בששית קולות, **בשביעי** מלחמות, במוצאי שביעית בן דוד בא, ומשני מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא,

ועתה אחיי, ראו נא והביטו כמה צרות רבות ותלאות עברו ראשינו במלחמה הזאת, ממש כשל כח הסבל, ואם נתפלל לה' ישים שלום בעולם, הנה אנחנו גולים וסורים נתונים בכבלי עוני ימים רבים ושכינתא קדישא בגלות, והתורה מתמעט ושמו הגדול מתחלל בעו"ה, ואם נתפלל על פדות נפשינו וגאולתינו, הנה מלחמה אתחלתא דגאולה היא, נמצא הגלות הרע והמר עם צרות המלחמה המה זיבורא ועקרבא, דמעלי להאי הוא השלום, קשה להגאולה, ומעלי להאי קשה להאי,

ואמנם נ"ל חז"ל המתיקו הרפואה תחת לשונם, ורמוזה בקרא במקומה, כי לעולם אם הקול קול יעקב נוהם ומקבלים עליהם עול התורה, **אזי** אין ידי עשו שולטות אפילו יהיה מלחמות בעולם, וכו'.

וזה שרמזו חז"ל ב'**שישית קולות**' – ר"ל להקדים קולות של יעקב בבתי כנסיות ומדרשות, אז '**בשביעי מלחמות**' – שהם אתחתלא דגאולה, שנזכל להתפלל עליה בברכה שביעית עכ"ל.

בס"ד

הזוכה בגורל

דער זוכה בגורל אויף די

נסיעה פעקעדזש

מיטצוהאַלטן דעם "מסע המרומם"

איז ידידינו היקר האברך החשוב

ר' משה אליעזר מענדלאָוויטש הי"ו

(בן הרה"ג רבי חיים צבי)

פון אונזערע חשוב'ע רעגעלמעסיגע תומכים אין בָּארָא פּאַרק
וועלכער איז אָנגעשלאָסן אינעם

מפעל החזקת מלמד

יהי דרכו צלחה!

תודה על העבר

מעומק הלב דאַנקן מיר פאַר די פילע אנ"ש
וואָס האָבן זיך משתתף געווען מיט "דמי
נסיעה" להחזקת מוסדותינו

די געוואַלדיגע סגולה פון
"אלקא דמאיר עננו" האָט
"יעדער" געווינען!

בקשה על העתיד

מיר זענען נאָך אָנגעווויזן אויף ריזיגע
סכומים כדי אויסצופירן רצון קדשו פון
רבינו שליט"א

שליסט זיך אָן וואָס
פריער, און זייט זוכה
צו כל הברכות

איר קענט מיטשיקן
א קוויטל $36
פאַר'ן מינימאַלן סכום פון

חוקים להורותם

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים,
עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

שאלות ותשובות בענינים שונים

שאלה

ביומות החורף והמים קרים, ורוצה ליטול ידים לסעודה, האם יכולים לקחת מים חמים מהמיחם או מהדוד שמש וליטול בהם?

תשובה: מים פושרים דהיינו שאין היד סולדת בהם, מותר לכתחילה ליטול בהם.

וחמים ביותר שהיד סולדת בהם לכתחילה אין ליטול בהם. וכשאין לו אלא מים חמים ביותר, נכון שימתין מעט עד שיצטננו במקצת שלא יהיו המים חמים כל כך ואז יטול בהם.

בגמ' חולין (ק"ה ע"ב- ק"ו ע"א) מובא ב' דיעות אי מותר ליטול מים ראשונים במים חמים, ובסברת המחלוקת מבואר בב"י (סי' ק"ס סע"ב) דהם חולקים אי מים שנתבשלו חשיב כמים שנשתנו, דדעת האוסרים סוברים דחשיב כמים שנשתנו שאין ליטול בהם, ודעת המתירים ס"ל דבישול לא חשיב כשינוי.

והמח' (שם סע' ו) פסק כרוב הראשונים הסוברים דמותר, אולם המהרש"ל בים של שלמה (סי' י"א) פסק כהסמ"ג - ומובא במ"א וט"ז - המחמיר שאין ליטול בהם, וכן החמיר באו"ח ומובא במשנ"ב.

ובמשנ"ב פסק דבאין לו מים אחרים, אין להחמיר, ואפשר ליטול בהם כדעת השו"ע, ורק כשיש לו מים אחרים עדיף ליטול בפושרים, ועדיף שימתין שיצטנן (ע' להלן בשאלה ב'). ויש שכתבו דאם נוטל במים חמים לא יברך על נטילה זו דספק ברכות להקל (כף איש חי פר' קדושים ומובא בכה"ח).

וכל זה דוקא במים חמים שהיד סולדת בהם, דהיינו חמים ביותר שהיד אין יכול לישאר בתוכו זמן רב, אבל במים פושרין מותר.

שאלה

רוצה ליטול ידיו במים פושרים ויש לו שני אפשריות, או ליטול מים חמים מהמיחם ולהמתין עד שיצטננו, או ליטול מעט מים חמים מהמיחם ולערבם במים צוננים, איזה אופן עדיף טפי?

תשובה: לערב מים חמים עם הרבה מים צוננים עדיף טפי מאשר ליקח מים חמים ולהמתין שיצטננו.

דנחלקו האחרונים להפוסקים האוסרים ליטול במים חמים, מה הדין בחמין שנצטננו, דבס' ישועות יעקב כתב דמותר, וכן נוטה בס' תורת חיים (פעמט) ט"ו דהקשה על הפמ"ג דמחמיר דבב"י סעי' ז' משמע דמותר, דכתב לגבי חמי טבריה דאסור ליטול מהם וכתב רש"י הטעם כיון דהם חמים, וכתב הב"י דלפי טעם רש"י אם נצטננו יהיו כשירים, ומשמע דבחמין ונצטננו כשר. ומובא בשו"ת מנח"י (ח"ב סי' נ"א).

אולם בפמ"ג (א"א סק"ח) כתב דלרש"י (שם ק"ה ע"ב) שכתב טעם האוסרים משום שנשתנו מברייתן ע"י הבישול, משמע דאסור אפי' בנצטננו כיון דנשתנו בעת הבישול, ובכף החיים כתב דיש להחמיר כן לכתחילה, ובמשנ"ב סקכ"ז כתב דיש לסמוך להקל, כיון דבלא"ה דעת הרבה ראשונים להקל אפי' בחמין ממש.

ולכן לכאו' עדיף שיערבם עם מים צוננים דכך יוצא ידי כולם, ובפשטות צריך לערבם באופן שהמים הצוננים יהא רוב כמו בכל מים פסולים שנתערבו במים כשירים דבטילים ברוב.

שאלה

רוצה לערב מים חמים וצוננים בשבת בכדי ליטול ידיו בהם, מהו הדרך המותרת לערבם שלא יהא בהם משום איסור בישול?

תשובה: ב' דרכים יש בזה: א) לערות קודם מים חמים מהמיחם לתוך הכלי [כשהוא ריקן בלי מים] ועליהם יערה מים צוננים, ובזה מותר אף כשהמים הצוננים מועטים והמים חמים מרובים, עד שהצוננים מתחממים בכדי שהיד סולדת בו.

ב) שיתן קודם מים צוננים בכלי, ועליהם יערה מים חמים, ואז מותר דוקא כשהצוננים מרובים והחמים מועטים, באופן שהצוננים אינם יכולים להתחמם עד שיהיו היד סולדת בהם.

א) מבואר בסי' שי"ח דכלי שני אינו מבשל בשבת, ורק בדברים שהם קלי בישול יש בישול ואסור להניחם אף בכלי שני, ומים ודאי אינם קלי הבישול, דבגמ' מפורש דמותר להניחם בכלי שני, ולכן מותר לערות מים צוננים לתוך מים חמים המונחים בכלי שני.

ויש המחמירים שבאופן שעירוי המים החמים לתוך הכלי שני מתוך כלי ראשון עומד על האש, אז דינם ככלי ראשון, ומקור דבריהם עפ"י הפמ"ג (סי' שי"ח א"א ל"ג) שכתב דדין אמבטיה שנחלו אליה מים מחמי טבריה דינו ככלי ראשון, היינו אפי' לאחר שנפסק החיבור, כיון דהיה פעם אחת מחובר עם הכלי ראשון, ומובא שהחזו"א נהג כחומרא זו.

ב) שם בסעי' י"ב נתבאר דמותר לשפוך מים חמים אפי' מתוך כלי ראשון, ובלבד שהמים הצוננים לא יתחממו בכדי שהיד סולדת בהם, דאם יתחממו יש בזה משום בישול בדרך עירוי מכלי ראשון, דנקטי' דעירוי מבשל בכדי קליפה.

ובביאור הלכה (ד"ה והוא) הביא סברת הבית מאיר דדעת כמה ראשונים דבעירוב מים עם מים לא שייך בישול בעירוי, דדוקא בדבר שאינו מתערב, דהיינו ששופך מים חמין על מאכל יבש, שייך לומר שהמאכל מתבשל בכדי קליפה על ידי כח העירוי, אבל כששופך מים לתוך מים, כיון שמתערבבין, אין הצונן - אף שהוא מועט - יכול להתבשל מהחמים בכדי קליפה, ומ"מ מסיק דיש להחמיר.

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
ומוסדותיה

Cong. Yetev Lev
D'Satmar
& INSTITUTION

בית המדרש "ברך משה" • קרן הבנין • תלמוד תורה "יטב לב" • ישיבה קטנה "יטב לב" • כולל למצוינים "יואל משה" • כולל רבנים •
שיכון "קרית יואל" • התאחדות אברכים "יואל משה" • חבורת "יסודי התורה" • אירגון "שמח תשמח" •

רח' יונה 22-20 • ירושלים תובב"א • ת.ד. 47888 • 20 YONA ST. • JERUSALEM • P.O.B. 47888

ברוכים הבאים בשם ה'

מהררי ציון וירושלים, נקדם ונקבל בכפליים,
בהאי עידן דחדותא לעילא ולעילא, אמרו רבנן בכפילא,

ראשון למקראי קודש, נקדם מזרח הקודש, בבוד האי צדיק וגאון יהיה אור לישרים, עומד לנגד הרים, עדת חבלו שמו מפארים, מופלג בהפלגת חכמים ונבונים, במעשה צדקה וחסד בפרט ובכלל עיניו ביונים, מגא מלא מרגליות ופנינים, איש על העדה בתבונה ובדעת, מחדש חדושים מתוקים ערבים לאזן שומעת, רועה נאמן לעדתנו, על ישראל הדרתנו וצדקתנו, גן הדסים ערוגת הבושם, מגזע ארזים וקדושים, הה

כ"ק הגה"צ

אבדק"ק סאטמאר בארא פארק שליט"א

באותות יקר וכבוד, בהדר והוד, מקדמים אנו את האי גברא רבא, הצמח לקבנו בארכבה רבה, המאוד הגדול לממשלת הזיאה והתזודה, עושה בשלמה אורה, פה מפיק מרגליות ופנינים יקרים, הולה ומשקה מתורת רבותיהו"ק עצי התמרים, מעמיד תלמידים הגונים וישרים, ידו גדולה ונאמנה למען טהרת ישראל בקדושה, בעוז ובגבורה ובהוראה נפישא, דרשותיו העלהבות כטל הם יזלון על נפשינו, מנחם משיב נפשינו, עינו ולבו כל הימים לפאר ולרוממם קהל עדתינו, ובמיוחד בהופעתו לפאר השבתות התאחדות דקהילתינו.

הגה"צ

אבדק"ק סאטמאר ויליאמסבורג שליט"א

לרגל בואם לארה"ק
להשתתף בשמחת בית צדיקים

נישואי בנו של
הגה"צ ראש ישיבתינו בבני ברק שליט"א

יהא בואם לברכה ולהרמת קרן קהילתינו הק'

ברכת ה' מעצין תלזה את אזרחינו הדגלים, לראות בל יטי חידם בטוב ירושלים,
כי שם צוה ה' את הברכה בכפליים, עדי נצח. לקיבוץ נדחי ישראל אל דיר הקודש בירושלים, אמן ואמן.

החותמים מתוך כבוד והערצה

הנהלת הקהילה - הנהלת המוסדות - הנהלת הכולל

פעיה"ק **ירושלים** תובב"א

הילולא דצדיקיא

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הגה"ק רבי **יהושע** בן הגה"ק רבי שלום רוקח זי"ע **מבעלזא**

יומא דהילולא כ"ג שבט (תרנ"ד)

הגה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע נולד בשנת תקפ"ה לאביו הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע ולאמו האשה הצדקנית המפורסמת מרת מלכה ע"ה, שהיתה נודעת לבעלת מדריגה ובעלת רוח הקודש ומבלעדה לא עשה בעלה הק' שום דבר, (עיין בי"ג אורות ח"ב עמוד רמו, דבר נפלא, כשנסתלקה הרבנית, בכה בעלה הרה"ק מבעלז עליה זמן רב, וכששאלו אותו מדוע בוכה כל כך, אמר על עצמו, כי התייחד עם קונו וטען, שהלא סהדי במרומים כי אילו הי' בידו להחזיר את הרבנית הי' עושה כן, וא"כ הלא הקב"ה הוא ג"כ כביכול כבעל, וכנסת ישראל כרעיתו, והוא ית"ש כל יכול, ומדוע אינו מחיה את ישראל, וענו לו מן השמים, שאם היתה כנסת ישראל רצויה לה' כמו שהיתה הרבנית רצויה לו, אז כבר הי' ה' גואלם, ולכן בוכה – סיים הרה"ק מוהר"ש – על שבני ישראל אינם כן,) כבר בהיותו צעיר לימים ניכר בו סימני קדושה ופרישות, מסופר שפ"א בהיותו בחדר אחז פתו בידו ובכה, שאלו רבו, למה הוא בוכה, ענה לו, לפי שהוא רעב, שאלו שוב מלמדו, ולמה אינו אוכל, ענה לו הילד: אבי לימד אותי שאם מתאווים לאכילה אסור לאכול..., בעת סעודת הבר–מצוה שלו אמר לו אביו השר שלו' זי"ע שיאמר דרשה לכבוד הבר–מצוה, ואחר שסיים הדרשה אמר לאביו שיתן לו דרשה געשאנק, אמר לו אביו מה צריך בחור הבר–מצוה, גוף נקי ומחשבות טהורות, "א גוף נקי האבן מיר דיר געגעבן, אויף מחשבות טהורות דארף מען אליין אסאך האראווען" (תולדות אלעזר, שבסוף ספר פקודת אלעזר מהגה"צ מפאלטישאן זצ"ל).

ביום ז' אלול שנת תרט"ו נסתלק אביו, ואז מילא הוא את מקומו, אמר – אחרי אותו ראש השנה – "דער טאטע ז"ל האט מיר איבערגעגעבן די רביסטעווע ערב ר"ה אין די מקוה", הרה"ק משינאווא זי"ע כתב במכתב לחתן אחותו ה"ה הרה"ק ר' נפתלי חיים הורוויץ זי"ע (בן הגה"ק בעל אמרי נועם מדזיקוב, חתנו של הגה"צ ר' משה אונגאר זצ"ל חתן הדברי חיים זי"ע), אודות סיבת נסיעתו להרה"ק מהר"י מבעלז, שבכל דבר שאדם עושה, צריך שיהי' לו שלשה טעמים, א. ששייך לעצמו, ב. ליחידי סגולה, ג. לכל העולם, ואסתפק לגלות לכם טעם אחד, שכשהרבנית שלי היתה נשואה בזיווג ראשון עם בנו של הרה"ק רבי אלעזר, בכורו של הגה"ק השר שלום מבעלזא, הלויתי להשר שלום י"ב מאות זהובים, ונסעתי עכשיו להגה"ק מהר"י לגבותם, המהר"י אמר שיתן חלק כחלק עם שאר היורשים, אבל – טען הרה"ק משינאווא – שלא הלוה להשר שלום כשלעצמו, אלא הלוה לו בתור אדמו"ר העומד בראש העדה, וכיון שמהר"י ממלא מקומו אז מוטל עליו לפרוע את כל הסכום. אדם אחד מסר סכום גדול להרה"ק משינאווא על מנת שיתנם לצדיק הדור, אבל לא בפעם אחת, רק מעט מעט, התחיל ליתן מזה לאביו הרה"ק מצאנז, ואחר הסתלקותו נתן למהר"י מבעלזא, מזה נראה שלדעתו הי' הרה"ק המהר"י צדיק הדור.

י"ט שבט

רבי שמואל מסלאנים ב"ר יחיאל מיכל אהרן (דברי שמואל) - תרע"ו

רבי שמעון גרינפעלד מסעמיהאלי (שו"ת מהרש"ג) ב"ר יהודה - תר"צ

כ' שבט

רבי חיים דוד דוקטור מפיעטרקוב (תלמיד ר' דוד מלעלוב) ב"ר ישכר בער - תרי"ח

כ"א שבט

רבי יצחק מנעשחיז ב"ר מרדכי - תרכ"ח

רבי יחיאל מאיר מגאסטאנין ב"ר יעקב צבי - תרמ"ח

כ"ב שבט

רבי מנחם מענדל מקאצק ב"ר יהודה לייבוש - תרי"ט

רבי יהודה לייב איגער מלובלין ב"ר שלמה (תורת אמת) - תרמ"ח

כ"ג שבט

רבי יהושע מבעלזא ב"ר שלום - תרנ"ד

רבי משה קליערס אב"ד טבריה ב"ר מאיר - תרצ"ד

כ"ד שבט

רבי נתן דוד משידלאוועצא ב"ר שרגא יאיר מביאלעבזיג - תרע"ט

כ"ה שבט

רבי שבתי כורך ספרים (אבי המגיד מקאזניץ) ב"ר זאב וואלף - תקכ"א

רבי יהודה ב"ר אליהו (הגר"א) מווילנא - תקע"ו

רבי ישראל סאלאנטער ב"ר זאב וואלף (אבן ישראל) - תרמ"ז

רבי יוסף דוד מסאטוב ב"ר שלמה - תר"נ

ברא כרעא דאבוה

תורתו ויראתו למד רק מאביו הק', ואמר הרה"ק מהר"י, שאביו מסר לו כל הסודות, זולתי שלשה דברים, א. ספרא דצניעותא, (הוא חלק מהזוהר הק' בסוף פרשת תרומה, וכפי הנראה למד עמו גם זוהר הק' רק חלק זה לא למד) ב. כשאביו הי' בעיר חאליוב (סמוך לבעלז) אצל הרה"ק האוהב ישראל מאפטא זי"ע, מסר לו הרה"ק מאפטא כמה סודות, וסודות אלו לא מסר לו, ג. כשהרה"ק מראפשיץ בא פ"א לראוואּ–רוסקא על שבת, שלח השר שלום את בניו אליו, אמר הרה"ק מראפשיץ: לא בשביל זה באתי, (היינו שרצה שהשר שלום בעצמו יבוא אליו) ונשאר שם הרה"ק מראפשיץ עוד שבת, והשר שלום בא אליו, אז גילה הרה"ק מראפשיץ כמה סודות, וגם את זה לא גילה, ואמר מהר"י: אני חושב שאם הייתי מבקש לאבי שיגלה לי הי' מגלה לי, אך חשבתי שאם אצטרך לדעת, אז אדעם, פ"א שאלו חתנו הרה"ק מציעשנוב זי"ע (בן מרן הרה"ק משינאווא זי"ע, עיין אודותיו במדורנו גליון קמ"ט) שהעולם תמהים מדוע לא נסע להגה"ק מצאנז זי"ע לאחר פטירת אביו (כי לאחר פטירת אביו בשנת תרט"ו הי' צעיר לימים) ענה לו: שאביו גילה לו פ"א כל מה שיתרחש עמו כל ימי חייו עד יבולא בתרייתא, ולא אמר לו שיסע לצאנז, ומשום הכי לא נסע, (אבל בשנתו האחרונה של הד"ח עלי אדמות כן נסע לצאנז כששידוד הרה"ק מצאנז את בנו הרה"ק ר' ישעי' מטשעחויב זי"ע עם חתנו של הרה"ק מהר"י מבעלז זי"ע), כשהי' הרה"ק משינאווא זי"ע בבעלז על חתונת בנו הרה"ק מציעשנוב

זי"ע, התפללו שני הצדיקים ביחד, הרגיש הרה"ק משינאווא שהתפילין של הרה"ק מבעלז מונחת למטה ממקום השיער, כדרכו של הרה"ק משינאווא, פנה אל מחותנו, ואמר: מחותן יקר, התפלה של ראש שלכם אינה מונחת על מקומה, ימחול נא כבודו להגביה אותה מעט כדי שתנוח על מקום השיער, ענה לו הרה"ק מבעלז: מחותני יקירי, להוי ידוע לכם שאבי מורי ז"ל הניח התפילין על ראשי ככה.

גדלותו בתורה

הי' גאון גדול בתורה, פ"א בא הרה"ק מצאנז זי"ע לבעלז, ביקש ממנו הרה"ק השר שלו' שיתהה על קנקן בניו, ודיבר הרה"ק מצאנז עמהם, אח"כ שאל אותו השר שלו', נא, אמר הרה"ק מצאנז, שממהר"י נתפעל מאד, "אזוי יונג און קען אזויפיל", אמר לו השר שלו' אצליכם זה תמי', אספר לכם מעשה, אני לומד אתו נגלה ונסתר, פ"א למדני זהר, ובמקום אחד איתא מהאר"י הק' שיש שם סוד גדול, אמרתי לו שכאן קשה להבין מאליו וצריך להיות בקבלה מרבי, אני קבלתי זה מהחוזה, שאל אותי, והחוזה השיג זה מאליו, אמרתי לא, רק מהרבי אלימלך, והר"ר אלימלך מהר"ר בער, והר"ר בער מהבעש"ט, ושאל מאין ידע זאת הבעש"ט, אמרתי שהבעש"ט השיג זה מאליו, ראיתי שיש לו חשק להשיג זה מאליו, אמרתי לו שייגע מעצמו, מה אתם סוברים – סיים הרה"ק השר שלום בתמי' – שלא בא מיד אלי לאמר הפשט האמיתי, בנו הרה"ק ר' ישכר דוב הי' אומר, דכשאביו נסע נסיעות, הי' נוסע עמו, ודיבר בקרבו סמ"ע תומים קצות ונתיבות, ועוד הי' אומר "אז דער טאטע האט זיך געזעצט לערנען האט ער אויס געשמוסט דעם גאנצן פני יהושע".

ויראו מפניו

צורתו הק' הי' מטיל אימה על כל סביביו, סיפרה האשה שבישלה בביתו, שכשהרה"ק מהר"י הי' עובר דרך בית התבשיל, מהצד, נפל פחד על כל הנשים והפסיקו מלדבר א' לחברתה, סיפר הגה"צ מפשעווארסק שליט"א, שסיפרו לו שני אנשים שרצו לצייר לו הפחד שהי' בביתו לפני שהיו נכנסים אליו, המשילו ודימו למי שהי' צריך לעבור אצל הדאקטער לביקור, אם הוא ראוי לילך לצבא, שזה הי' סכנה לגוף ונפש, שאז הי' הפחד נורא, כן הי' הפחד אצל מרן, לא הי' מדברים איש לרעהו, "איינער איז ארום געגאנגען צוגליט, דער אנדערער איז געווען ווייס", פ"א עמד אחד בבית הרה"ק מהר"י, וחישב בלבו, למה כל כך מפחדים מהרה"ק, האם הוא יכול לראות עוונות שעבר כל אחד, ותוך כדי דיבור יצא הרה"ק ואמר: מי הוא זה שעומד עם קלות הדעת, וסיים: "און טאקע דער מיטען הויבען קאפעליטש" (כך הי' לבוש המספר שהי' בעל העובדא), אפ' גדולי וצדיקי הדור יראו מפניו, סיפר רבינו בעל ברך משה ז"ל מקדושת הרה"ק מהר"י, אשר כל גדולי הדור חרדו אליו, וסיפר שבעת שהי' בצאנז על שב"ק בעת קישור החיתון של הרה"ק ר' ישעי' מטשעחוב, בליל שב"ק בעת עריכת השולחן של מרן הד"ח, הגיע מהר"י אל השלחן עטוף בטליתו, וקהל חסידי צאנז חשבו שבוודאי כבר קידש גם הוא, ועומד כבר ג"כ באמצע סעודתו, אבל מה גדלה תמיהתם בראותם שהרה"ק מבעלזא ניגש אל השולחן ומתחיל שלום עליכם ועורך את השולחן כמו בביתו, ומרן הד"ח ראה את קפידת החסידים, ונתייראו שלא יפגעו בכבודו, העמיד עצמו הד"ח מאחורי מהר"י, עד אחד הקידוש, לבל יהין אחד החסידים לפגוע בכבודו חלילה (ועיין בי"ג אורות ח"ב בשינוים קצת).

פועל ישועות

בידוע הי' בכוחו הגדול ליפעול ישועת באותות ומופתים, פ"א הזכירו לפניו חולה שרקק דם, והרופא אמר שהריאה שלו נבקעה וח"ו לא יחי', אמר כן אמר הרופא לכו אמור להרופא שהוא עם–הארץ, ואינו ידוע שלהלכה כל זמן שלא ניקב עד הסמפונות אינה טריפה, אח"כ נתרפא החולה (שיח זקנים), מסופר שפ"א בא לפניו בחור אחד ושמו דוד והזכיר עצמו לפניו שינצל מהצבא, הבחור הי' גבה קומה ובעל בשר הרבה, אמר לו המהר"י שישאר אצלו על שב"ק, ויהי בליל שב"ק אחר הקידוש אמר להבחור הא לך קידוש "צדוק", ובכן בכל סעודות שבת קרא אותו "צדוק", ביום הראשון כשנכנס הבחור לקבל ממנו ברכת פרידה שאל את המהר"י למה קורא אותו "צדוק" הלא שמי דוד, ענה לו, גם כשתבוא להבחן לעבודת הצבא, יאמרו עליך שאתה "צו דיק", וישחרוך בעבוד שאתה בעל בשר הרבה יותר מדאי, וכך הוה, והרה"ק הי' אומר שכל הענינים ומופתים אשר הפליא לעשות, כגון חולי נפש ולגרש דיבוקים וכדו', לא הי' בשום השבעות, רק בכח הלימוד, כי בעת לימודו ביקש מהשי"ת שבכח וזכות התורה"ק ימלא את בקשתו לפעול ישועות לכלל ישראל על ידו.

לוחם מלחמת ה'

הי' מראשי הלוחמים אשר לחם בתקיפות נגד המתחדשים, ועמד הראשון בשורה לעמוד בקשרי המלחמה, ולא חת מפני כל, סיפר רבינו בעל ברך משה ז"ל שהמהר"י רצה מאד לעשות פילוג הקהילות בגאליציע, כמו שעשו היראים במדינת אונגארן, כי ענין ההתבדלות מרשעים הי' בבעלזא מיסודי היסודות, עד שאמרו בבעלז כי אם לא יהי' בנמצא רשעים בסביבותיהם להפרד מהם, צריך להשתדל שפושע ישראל יקבע את מקומו שם כדי שיהי' ממי להפרד, ולתועלת זה ייסד מהר"י ביחד עם הגאון רבי שמעון סופר האב"ד קראקא בן מרן החת"ס, את חברת מחזיקי הדת, וגם יסדו אז ה'מכתב עת' "מחזיקי הדת", שישמש כשופרו של היהדות החרדית נגד הפושעים, ואמר רבינו שהמהר"י הי' מקלל את הרשעים בקללות נמרצות, וסיפר כי פעם קילל את איש אחד, ויאמר לו האיש כי יודע הוא ממילא שהכל ברכות, פנה מהר"י אל משמשו ר' פנחס, ואמר לו, פיניע תקלל אתה, כי הרי הוא אומר שאני מברך, כשלחם מרן הקדיו"ט זי"ע מלחמתו הכבידה בסיגעט נגד כת הספרדים עמד לימינו המהר"י וכתב מכתב חריף לראשי הקהילה דסיגעט, ועוררם לעמוד בקשרי המלחמה, ולא ימעדו קרסוליהם ויעשו כל הפעולות נגד הספרדים, וכל הענין הזה נגע מאד ללבו הטהור כמובא בהרבה מכתבים מגדולי אונגארן ששמעו מפיו הק', אח"כ כתב גם מכתב לציבור בכללות בסיגעט וכותב שם שרבים תמהים למה לא כתבתי ע"ד הפירצה אשר נעשה שם, הלא מהרתי לכתוב תיכף ומיד רק לא כתבתי להכלל משום כמה סיבות אשר אתי, אבל עכשיו שרבים שואלים אמרתי להשיב את אשר בלבבי וכותב שם דברים חריפים מאד, מכתבים אלו עשה רושם אדיר, בשנת תר"ן אחרי אשר שקטה ארץ והניח לו ה' להקיו"ט מכל גבולו מסביב, נסע הקדיו"ט אליו על שב"ק להכיר לו טובה על שעמד לימינו.

כולל עצי חיים
נוסד בשנת תרס"ט לפ"ק ע"י מרן רבהק"ק מגל עצי חיים זי"ע
ומנוהל אהה ע"י מרן רבהק מגל בני משה זי"ע

לצדקת רבי
מאיר בעל הנס
בהדרכת הנשיא כ"ק מרן רבינו הקדוש שליט"א
כ"ק האדמו"ר רבי שלום אליעזר מיסלבוים שליט"א – משיא הכולל

תורה
כולל אברכים עצי חיים
כולל להוראה
כולל הלכות שבת
כולל הלכות יו"ט
וכביה משמיות
עבודה
האחדות אברכים
גליון קול האחדותינו
שכונת תתונזיות במירון
שכונת בית השואבה
הכוונת ויואל משה
ישיבת בני המצעים
תפילה לחולים ומלות
גמ"ח
גמ"ח עזר לניסואין
קופת גמ"ח
משמל ודוכר רבי משה
חסדי משה
קפטא דשבועא רבי חסר
שכנת סעקלער
עזר לאלמנות ויתומים
שכנת סעקלער
עזר לאלמנות ויתומים

בס"ד ג' יתרו תשע"ב לפ"ק

הזוכה בגורל

להשתתף בהמסע המרומם
עם כ"ק רבינו שליט"א בארה"ק, הרי הוא

מו"ה בערל גראס הי"ו

אב"י בעיר ווילליאמסבורג

ולעת כזאת בעמדינו אחר עריכת הדינער השנתי תודתינו נתונה מעומק לבבינו לכל המשתתפים למען אחזיו לדיעה ותשובי ארה"ק, והקב"ה יעזור שיתברכו בברכת התורה, ויעמוד להם זכות החזקת התורה וזכותו של התנא אלוקי רבי מאיר בעל הנס וזכותם של רבותינו הקדושים מייסדי כוללנו, וימלא ה' משאלות לבם לטובה.

החותמים בתודה והוקרה
הנהלת הכולל

Rebbi Meir Baal Hanes - 51 Forest Rd. #316-114 - Monroe, NY 10950

כולל עצי חיים
לצדקת
רבי מאיר בעל הנס

Kolel Atzi Chaim
Tzedukes
Reb Meir Baal Hanes

בואכם לשלום

בברכת התורה, ובאותות הערכה והוקרה, נקדם בברכה מרובה, את פני מע"כ ידידינו החשוב האי צנתר דדהבא, בפי ישרים תהילתו, יראתו קודמת לחכמתו, ויזרע יצח"ק מאה שערים, בפעולותיו הטובים והיקרים, מסור בלב ונפש למען החזקת כוללינו המעטירה, ברוח נדיבה ומסורה, ה"ה

הרה"ח ר' יצחק אייזיק וויזעל שליט"א

גבאי הקודש לטובת כוללינו הק' בוויליאמסבורג יע"א

לרגל בואו בשערי עירינו

יהא בואו לברכה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה, ויזכה להמשיך במעשי הצדקה והחסד לפרט ולכלל, ולעמוד לימין החזקת הכולל, עדי נזכה לקיבוץ ישראל, בביאת הגואל, ומלכינו בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה

הנהלת הכולל

לוח ההילולא

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הרה"ק ר' שמואל מסלאנים [דברי שמואל] זי"ע

הגה"ק רבי שמואל מסלאנים זי"ע נולד בשנת תר"י לאביו הגה"ק רבי יחיאל מיכל אהרן בנו יחידו של ראשון לאדמור"י סלאנים הרה"ק ר' אברהם בעל "יסוד העבודה", מרן הק' הדברי חיים אמר על גודל נשמתו הק' שזה חמש מאות שנים שלא ירדה נשמה כמותו בזה העולם, את רוב חכמתו שאב מבארו של זקינו היסוה"ע שהאציל עליו מהודו וחבבו כבבת עינו, עם הסתלקות זקינו בשנת תרמ"ד מיאן בכל תוקף לקבל עליו את הנהגת החסידים, רק בהגיעה אליו גזירת הרה"ק ר' דוד משה מטשארטקוב זי"ע נכנע לדעתו, יצאה נשמתו בטהרה ביום י"ט שבט תרע"ו לפ"ק ומנוחת כבודו בעיר וואַרשא.

הדברי שמואל הי' מאוד מקושר בעבותות אהבה לקהל חסידיו והי' דואג לשלומם הטוב בגשמיות וברוחניות ואף כשלא שהו בצילו הי' ממשיך להם ישועה בעניניהם.

וסיפר חסיד אחד מעיר סלאנים שפעם איקלע ביום הפורים בעיר טאמאשוב והי' לו עגמת נפש גדול על שאינו יכול להיות ביום הקדוש הזה בצל רבו, ופתאום הרגיש הארה גדולה שלא לפי ערכו ומדרגתו והרגיש כאילו הוא נמצא בסלאנים ממש, ואח"כ כשחזר לעיר מגוריו סלאנים סיפרו לו איך שבפורים בשעה פלונית הרים הדברי שמואל את ידיו ואמר: ה' יעזור לאפרים שלום (כך הי' שמו של בעל העובדא) בטאמאשוב, וזה הי' בדיוק באותה שעה שהאירו עיניו.

סיפר משמשו שהי' לו בית חרושת של חלב ובאחד מהימים נשרפה כל בית החרושת וחלך לשפוך את מר לבו לפני הדברי שמואל, אמר לו אספר לך מה הי' אצל זקיני שבא אליו איש אחד שגם לו הי' בית חרושת של חלב וגם אצלו נשרף הכל, שאל אותו היסוה"ע איך הוא מייצר את ה'מילכיגס' והראה לו בכלי ששליש העליון נעשה גבינה ושליש השני נעשה סמעטענע ובשליש התחתון נעשה זויער מילך, והריוח מרויחים משליש העליון, ואמר לו היסוה"ע דמאן יימר שהגבינה צריך להיות רק שליש העליון הלא יכול להיות יותר גבינה והראה בידו הק' על הכלי שיכול להיות גבינה עד כאן, ומאז והלאה הי' כן שהי' לו הרבה יותר גבינה ממה שהי' לו מקודם, ועד שנה הוחזר לו כל ההפסד, וסיים הדברי שמואל ושאל למשמשו איך הוא עושה החלב, וענה לו שהוא מבשל את החלב וחלק גדול נעשה מי חלב וחלק הוא חלב נקי ומזה מרויחים, אמר לו הדברי שמואל מאן יימר שהחלב הנקי יהי' רק מעט הא יכול להיות הרבה יותר, וכן הי' שנתרבה החלב הנקי והוחזר לו פרנסתו ברויח.

הי' מפורסם מאוד ליועץ איך להנצל מחוקי הגוים, ולפני שעטה אדרת הנשיאות עסק גם כטוען עבור הנתבעים, ובעת משפט העלילה על ביליוס הידוע ביקש שימסור לו מידי יום ממהלך המשפט כפי שפורסם בעתונות (אבל לא רצה בשום אופן לקרוא במו עיניו) ואמר פעם שאצילי ומושלי רוסי' יושבים כל הלילה וגוזרים גזירות קשות על היהודים רח"ל, ואילו היו יודעים שבמרחקים יושב יהודי ענוש ומבטל גזירות בתורתו ובעבודתו חרי היו מאבדים עצמם לדעת.

הגה"ק רבי יצחק מנעשכיז [תולדות יצחק] זי"ע

הרה"ק ר' יצחק מנעשכיז זי"ע נולד בשנת תקמ"ח לאביו הרה"ק ר' מרדכי מנעשכיז זי"ע אביו הק' העיד עליו שלקח נשמתו ממקום גבוה מעל גבוה מאוד נעלה, ובאגרת ששלח הרה"ק ר' ברוך מסטוטשין זי"ע להרה"ק השפת אמת זי"ע כותב שם אודותיו כי הוא קדוש מרחם כי אביו הקדוש זצ"ל משך לו לבוש קדוש.

כבר במעלליו נצנצו בו סימני קודשה וטהרה, ובילדותו ניבא עליו אביו הק' גדולות ונצורות, בהעידו עליו שבכל יום ויום בא מלאך מגן עדן ללמוד אתו.

ויסופר שפע"א נזדמן הרה"ק ר' יעקב שמשון משפעטיווקע זי"ע אצל אביו והוא הי' אז בן חמש שנים, אמר אביו להרה"ק משפעטיווקע בא והראה לכם רבותא מן הילד, ולקח מטבע וטמן אותו באחת מידיו, וסגר שתי ידיו ושאל להילד באיזה יד טמון המטבע, וכיון הילד להיד הנכון, ואח"כ החליף כמה פעמים מיד ליד ושאלו איפה טמון המטבע, וכל פעם כיוון הילד מקום המכוון.

כשהי' עוד ילד קטן כבן עשר נעשה חתן עם בתו של הרה"ק ר' מאיר מבארדיטשוב זי"ע בנו בכורו של הרה"ק הקדושת לוי זי"ע, מספור שהרה"ק מבארדיטשוב הבטיח לו "קעסט" רק ארבע שנים, וכאשר ניסה אביו להתמקח אתו בדרשו להוסיף כמה שנים, נענה אותו צדיק ואמר: יותר איני יכול להבטיח, ואכן החתונה היתה בשנת תקס"ו בהיותו כבן י"ח שנים, וארבעה שנים לאחר מכן בכ"ה תשרי נסתלק סניגורן של ישראל הקדושת לוי למרומים, או אז ראו הכל כי רוח ה' דיבר בו באמרו שיותר מארבע שנים אינו יכול להבטיח.

הרה"ק הי' דבוק מאוד בחותנו זקינו, ועקב אחרי כל הנהגה מהנהגותיו, כל ימיו הי' ספרו ה"קדושת לוי" מונח על שולחנו והימנו שאב את רוב תורתו וחכמתו, אבל דרך עבודתו הי' משונה מאד מהרה"ק מבארדיטשוב, כי הרה"ק מבארדיטשוב דרכו בקודש הי' בהתלהבות גדולה ותנועות משונות כנודע, ואילו הרה"ק מנעשכיז הי' בהצנע לכת ולא ראו עליו שום תנועות והתלהבות, אבל כשפשט טלותו אחר התפילה הי' שחור מזיעה, לאחר הסתלקותו של חו"ז הרה"ק

הקדושת לוי זי"ע הסתופף בצלו של החוזה הק' מלובלין זי"ע ונסע אליו במשך חמש שנים עד העלותו למרום בתשעה באב תקע"ח, ואז נתקבל על מקום אביו בנעשכיז והוא בן כ"ז שנים בלבד, עלתה נשמתו לגנזי מרומים יום ו' עש"ק כ"א שבט תרכ"ח, והובא למקום מנוחתו באהל אביו הק' הרה"ק ר' מרדכי מנעשכיז זי"ע.

הגה"ק רבי יהודה לייב אייגער זי"ע

הרה"ק רבי יהודה לייב נולד בשנת תקע"ו לאביו הגאון רבי שלמה אייגער זי"ע מפעם לפעם לקחו אביו לפוזנא, להתחמם לאורו המבהיק של זקינו ענק הדורות, ולעיתים אף נותר שם תקופה מסויימת כשזקינו משתעשע עמו בחידושי תורה ומדריכו ביראתו הטהורה, בשנות הבחרות שלו קיבל תורה מפי הרה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע שהיה גר אז בווארשא, בהיותו אברך מיד לאחר חתונתו קבע מקום תפילתו ותורתו בבית מדרשו של החוזה מלובלין זי"ע בו ישבו ועסקו בתורה ועבודה טובי האברכים בלובלין שהיו דבקים בחסידות ועל אף שהרה"ק החוזה מלובלין כבר לא היה בחיים מ"מ החזיק עצמו לתלמידו של החוזה, ומספר כי ביום שאלעזהו לקבל עליו הנהגת העדה, הסתגר בחדרו מעת לעת שלם בעיון ולימוד בספרי החוזה מלובלין זי"ע.

האברכים שישבו בבית מדרשו של החוזה ביקשו לצרפו לחבורתם שהסתופפה בצלו של הרה"ק ר' מנחם מענדל מקאצק זי"ע, כשהגיע אל הרה"ק מקאצק קירבו ביותר ושמח לקראתו כשהוא רומז על גודל נשמתו והתבטא עליו "כי בשביל אברך זה היה ראוי ללכת כמה מאות מילין", הרה"ק מקאצק שלחו אל הרה"ק ר' מרדכי יוסף מאיזביצא והורה לו שראוי לקרב אותו כי הוא פנינה יקרה, ואכן נוצר ביניהם קשר נפשי, ובספריו הק' הוא היחידי שהכתירו בשם אדמו"ר, ביום ז' טבת תרי"ד נסתלק הרה"ק מאיזביצא, ולפי הכרעת הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע קיבל הרה"ק את ההנהגה, למרות רצונו להימנע מלהנהיג, והי' ר' צדוק אומר שמצא רמז לזה שבחיי רבם הרה"ק מאיזביצא זי"ע פע"א אחר הרה"ק ר' לייבל זי"ע לבוא אל השולחן הטהור בשב"ק, ובא אחר שכבר ישבו כל המסובין ולא רצה לדחוק עצמו למקומו שהיה קודם לרבי צדוק הכהן, ונשאר יושב אחריו, אז אמר רבם הרה"ק מאיזביצא: "רבי לייבל קודם"", ואז עלה למקומו הקודם לו, ובזה ראה הרה"ק ר' צדוק הכהן זי"ע רמז שהרה"ק ר' לייבל זי"ע ינהוג נשיאותו קודם לו.

בערש"ק פר' משפטים הניח בעצמו את התפילין במסירות נפש, ואף שאל בשלומו של הרה"ק מגוסטינין שנסתלק באותו יום, זקני החסידים סיפרו שהרה"ק מקאצק הושיב את הרה"ק מגוסטינין לפני הרה"ק, ובכך רמז על סדר פטירתם כי הרה"ק מגוסטינין נפטר יום לפניו בערש"ק פר' משפטים, לפני כניסת השבת שמעו שאמר: "באה שבת באה מנוחה", ובכניסת ליל שב"ק בפרשה שנאמר בה "עלה אל האלוקים" עלתה נשמתו הטהורה למרום, בכ"ב שבט באותו היום בו נסתלק הרה"ק מקאצק כ"ט שנים לפני כן.

הגה"ק רבי יהושע רוקח מבעלזא זי"ע

הגה"ק רבי יהושע רוקח מבעלזא זי"ע נולד בשנת תקפ"ה לאביו הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע עם הסתלקות אביו ביום כ"ז אלול שנת תרט"ו מילא את מקומו עד יום פטירתו ביום כ"ג שבט תרנ"ד.

מענין הסתלקותו יסופר, שבשנת תרנ"ד נסע לווין לעשות "אפאראציע", אבל האפאראציע לא הצליח, ונחלה מאד, הרופאים ייאשו אותו, החליטו לחזור לביתו, על אם הדרך על מרכבת הברזל במעמד עשרה נסתלק לגנזי מרומים, ביום כ"ג שבט תרנ"ד, (לערך שנת תרמ"ב–מז, היתה אסיפה אודות חברת "מחזיקי הדת" בלעמבערג, ומהר"י השקיע בזה עבודה רבה ועצומה וגם ממון הרבה, האסיפה נמשך לכמה ימים עד שבא ליד גמר ביום כ"ג שבט, ואמר אז חנני מקוה שיום הזה ישאר ליום זכרון עד ביאת משיח, לאחר כמה שנים בשנת תרנ"ד נסתלק ביום הנ"ל, נתקיימו דבריו שיום ההוא נשאר יום זכרון) במשך כל הדרך לא גילו שנסתלק, כי הי' נגד החוק להסיע נפטר מעיר לעיר, ומהרי"ד עמד נגד החלון למען לא ירגישו בדבר, וכשכבר הגיעו לעיירות הסמוכות לבעלז רמז בידיו להחסידים שיסעו עמו להלוי', והוטמן סמוך לקבר אביו בעיר בעלזא, וסיפר רבינו בעל ברך משה ז"ל שבעת שנסתלק הרה"ק ר' אלעזר בנו בכורו של השר שלום בשנת תרמ"ב צוה המהר"י שיניחוהו ברחוק ממעבת אביו השר שלום בריווח של שני קברים, ובשעתו לא הבינו את כוונתו מדוע צוה להניחו במקום ההוא דוקא, וברבות הימים התבוננו החסידים שהשאיר בדקדוק שני מקומות עבור שני רבני העיר אשר נפטרו שם עד המלחמה האחרונה, ה"ה הרה"ק המהר"י והרה"ק המהרי"ד זי"ע.

עוד מספר ענין פלא שאז כאשר נסע להתרפאות נסע עמו היה רופאו [שהיה יהודי אבל לא היה שומר תומ"צ] שנסע אז אתו לשמשו, ויהי בעת נסיעתם מווינא חזרה קרא הרה"ק מבעלזא את הרופא אליו, ושאו אם הוא מאמין בביאת המשיח, הרופא ענה לו שאינו מאמין, ושאלו הקדוש שוב למה, ענה לו שכהיום בעולם הנאור, אינו יכול להאמין שיקום איש בודד ויפיל אימתו על כל העולם ויפחדו וירעדו מפניו וימלוך עליהם, כששמע הרה"ק מבעלזא את דבריו חרים את גבות עיניו [כי הם היו ארוכים כידוע] ונתן עיניו בו, או אז תפס את הרופא פחד ורעדה גדולה וככה החזיקו הרה"ק מבעלזא בפחדו זמן קטן ואח"כ הוריד עיניו ממנו ונרגע, אחר כך אמר לו הרה"ק מבעלזא הלא ראית שנפל עליך פחד ממני על אף שאתה רגיל אצלי, כל שכן וכל שכן שמלך המשיח שברוב גדלו יוכל להפיל אימתו על כל העולם, ומעתה אתה כבר מאמין בביאת המשיח, ענה לו הרופא שהוא מאמין, והיה זה לפלא לכל האנשים הסובבים אותו מה ראה הרה"ק מבעלזא כעת להפוך את הרופא למאמין ולהראות כוחו בזה, אמנם מיד אחר כך בדרך חזרתם נתבהר להם הכל, כי הוא הקדוש כידוע נפטר בדרך חזרתם מווינא לבעלזא במרכבת הברזל ואיתרמי שם באותו נסיעה שהיה שם תשעה מאחינו בני ישראל ואם לא היה עושהו למאמין לא היה עשרה יהודים כשרים בעת יציאת נשמתו.

ויסע"ך הוא המשביר
מלא פינו שבח והודאה, מעומקא דליבאה, למע"כ ידידינו הנכבד והנעלה, להשית לראשו עטרת פז
ותהי נא ברכותינו לראשו עטרה, לכבוד האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד תדירא, צנתר דדהבא
סלמ מלא ברכות נגיש לו על נדבת לבו תמיד בכל עת ברוח נדיב, ועתה על אשר רחש לבו דבר טוב
פותח את ידו הרחבה לכל דבר שבקדושה, בעין יפה ובמידה מרובה וגדושה, כה יתן ה' וכה יוסי"ף
הרבני הגדיר המפואר, מוכתר בכל תואר
מוה"ר יוסף זאב וואלדמאן הי"ו
אב"ד בטאראנטא יע"א
פטרון "האגודת יסודי התורה ד'סאטמאר" פה בני ברק יצ"ו
הוא הגבר אשר רחש לבו דבר טוב ויכלכל יוסי"ף את
הוצאת ספר
"מראש צורים"
לרגל יובל השישים להתייסדות מוסדותינו הק
ולאות הוקירה והישרבה היא נקראת על שמו ולזכותו
מהדורת וואלדמאן
ברכותינו המאליפות בזה אמורה, בשפה נעימה וברורה, לעולם יוחק שמו לתפארת, בעט ועופרת
ברכות ושבע שמחות ישפעו בגבולו, ברך ה' חילו, וזכות הרבים יגן בעדו ובעד כל אשר לו
תהי וכתבה יוסי"ף לו ה' אלף פעמים ככה, ברביה והמשכה, ומתוך רוב אושר ועושר וכבוד
ענג ונחת מירח בהרחבת הדעת דקדושה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה מרובה
החותמים למען שמו במזמוד לתודה
העורכים
יובל השישים
60 שנה להתייסדות
מרכז המוסדות דרבינו יואל מסאטמאר קרית יואל ב"ב
באולמי רויאל נאדרן
תשי"ב • ויהי ראשיתך במצער • תשע"ב

מרכז
המוסדות
דרבינו יואל
מסאטמאר
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
קרית יואל - בני ברק

מוסדות
יטב לב
דרבינו יואל
מסאטמאר
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבותה"ק על טהרת הקודש

פרשת בשלח

מו"ה אלחנן טויב הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל כף שליט"א
והר"ר יואל אברהם שוואַרטץ שליט"א

מו"ה חיים מענדל פייערשטיין הי"ז
המלמד: הר"ר אהרן וויסהויז שליט"א

החתן שלמה ווערצבערגער ני"ו
המלמד: הר"ר משה מנחם הערשקאוויטש שליט"א

מו"ה דוד חנני' ווייס הי"ו
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה ירחמיאל זאב פריעד הי"ו
המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א

מו"ה מאיר וועזעל הי"ז
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שוואַרטץ שליט"א

מו"ה יואל ווידער הי"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה יואל כץ הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה יואל שלעזינגער הי"ו
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה יואל רובינשטיין הי"ו
המלמדים: הר"ר מרדכי מנחם שוואַרטץ שליט"א
והר"ר משה ווייס שליט"א

ידיד מוסדותינו הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שוואַרטץ שליט"א

מו"ה אברהם יעקב ראזענפעלד ני"ו
המלמד: הר"ר ר' אליעזר קליין שליט"א

מו"ה איתמר טובי' ווידער הי"ז
המלמד: הר"ר ישראל יאקאב שליט"א

מו"ה יואל קאהן הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל ווייַנבערגער שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואַנאַצקעד שליט"א

מו"ה ארי' גאלדמאן ני"ז
המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר אברהם ווייַנבערג שליט"א

מו"ה אהרן רזיאל שפילמאן הי"ז
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה אברהם אפרים בערגער הי"ז
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל הייַלברוין שליט"א

מו"ה אהרן יעקב שוואַרטץ הי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה ישראל שיף הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה אברהם משה לאנדא הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר אברהם ווייַנבערג שליט"א

מו"ה יצחק אייזיק כהנא הי"ז
המלמד: הר"ר יוסף צבי מארקאוויטש שליט"א

מו"ה יואל פעדער הי"ו
המלמדים: הר"ר מאיר דוד דאוויד‌אוויטש שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה אברהם שלום ווייַנבערגער הי"ו
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

הר"ר אלטר יעקב יצחק וואגשאהל שליט"א
המלמד: הר"ר יואל בינדער שליט"א

מו"ה משה שמואל שטיין הי"ו
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עוריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאיהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

דברות קודש

שנשמעו מאת

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בעת רעוא דרעוין פרשת בשלח שנת תשע"ב לפ"ק

מיר געפינען די וואך אין די סדרה, ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא, כי אמר אלקים פן ינחם בראותם מלחמה ושבו מצרימה. זאגט רש"י בראותם מלחמה כגון וירד עמלקי והכנעני זאגט רש"י די מלחמה פון וירד עמלקי והכנעני. דער פעטער ז"ל איז מדקדק, רש"י דארף מיר מפרש זיין וואס הייסט א מלחמה, בראותם מלחמה דארף רש"י געבן א משל וירד עמלקי והכנעני.

די מכילתא זאגט ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא, כי קרוב הוא קרוב הדרך לשוב למצרים, האט דער אייבישטער האט געזאגט אני מוליכם לארץ ישראל דרך פשוטה מחזיקים איש בשדהו ובכרמו יעדער וועט זיך מחזיק זיין אין זיין שדהו וכרמו, והם בטלים מן התורה זיי וועלן בטל זיין מן התורה, האט השי"ת געזאגט ער וועט ארויסנעמען אין מדבר, זיין מ' שנה במדבר זיי וועלן עסען מן, ושותין מי באר עד שיהא התורה נבללת בגופן, וועגן דעם איז ויסב אלקים דרך המדבר ים סוף, אזוי שטייט אין מכילתא. איז מען מדקדק פארוואס זאגט די מכילתא אן אנדערן טעם, אין פסוק שטייט דאך א טעם כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה, שטייט דאך די טעם, וואס איז א נייעם טעם וואס איז נישט מבואר אין פסוק.

נאר ס'קען זיין אזוי דער פעטער ז"ל די וואך אין סוף סדרה, ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים, זאגט ער - ויבא עמלק שטייט נישט עמלקים נאר עמלק, מיינט מען דעם שר פון עמלק, דער ס"מ דאס איז דער שטן וואס טוהט אנרעדן א איד צו עבירות, שטייט אין מדרש וילחם עם ישראל יעצט איז געווארן בגלוי, עד עכשיו ביז יעצט איז געווען במטמוניות, יעצט איז ער געקומען בגלוי, איז ער מסביר וואס הייסט ביז יעצט איז ער געווען במטמוניות, רש"י זאגט זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם אשר קרך וואס הייסט אשר קרך שטייט אין מדרש און רש"י טייטשט אשר קרך אשר טומאך, ער האט מטמא געווען בטומאות היוצא מגופו, האט ער מטמא געווען דאס הייסט אשר קרך, ביז יעצט איז עמלק געקומען במטמוניות, אזוי ווי די גמרא ונשמרת מכל דבר רע שלא יהרהר אדם ביום ויבוא לידי טומאה בלילה, א הרהור דאס איז די ראשית פון די עבירה, שפעטער קומט מען צו א מעשה, עין רואה והלב חומד דאס איז די כלי המעשה גומרין, עמלק איז געקומען במטמוניות, ער איז געקומען בסתר, אין די מחשבה שבלב איז ער געקומען, דער ס"מ איז געקומען מטמא געווען די מחשבות פון אידישע קינדער, מכשיל געווען מיט הרהורים אסורים, מ'זאל קוקן וואס מ'טאר נישט, מ'זאל טראכטן וואס מ'טאר נישט, ממילא איז געגאנגען ווייטער היום אומר לו עשה לך, עמלק איז געקומען קודם במטוניות שבלב, די סתרי הלב וואס קיינער ווייסט נישט, עין לא ראתה אלקים זולתך, נאר הקב"ה וואס איז יודע מחשבות, וואס ער ווייסט און ער זעהט יעדע מחשבה קלה, יעדע מחשבה יעדע הרהור וואס א מענטש טראכט, און וואס ער זעהט, הקב"ה זעהט וואס עמלק איז געקומען און מכשיל געווען אשר קרך.

ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים - ברפידים זאגט די גמרא אין סנהדרין ר' יהושע זאגט כיון שרפו ידיהם מן התורה, ווי דער רמב"ם זאגט יצרו דעריות איז נישט מצוי נאר בלב פנוי מן החכמה, ווייל ס'איז געווען רפו ידיהם מן התורה, מ'האט זיך מתרשל געווען אין לימוד התורה, ממילא האט ער געהאט א פלאץ דער שרו פון עמלק, דער ס"מ אליינ'ס, האט געקענט מכשיל זיין אידישע קינדער מיט מחשבת עבירה, מיט עבירה, ביז מ'איז געקומען צו די ביטערע עבירה, אלעס איז געקומען בשביל שרפו ידיהם מן התורה, מ'האט נישט עוסק געווען בתורה.

כ'האב געקלערט לפי"ז, שטייט אין פסוק זיי האבן געזאגט היש ה' בקרבנו אם אין, א חסרון אין אמונה. דער פעטער ז"ל אין פרשת שמות זאגט ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף, זאגט דער מדרש עכשיו הוא אומר אשר לא ידע את יוסף למחר הוא אומר לא ידעתי את ה', זאגט דער פעטער ז"ל וועה ס'איז נכשל אין דעם ביטערן חטא, די ביטערע עבירות דאס ברענגט א חסרון אין אמונה אין בוכ"ע, אשר לא ידע את יוסף ער האט נישט געווואוסט קדושת יוסף, אז מ'ווייסט נישט

קדושת יוסף, למחר הוא אומר לא ידעתי את ה' ברענגט דאס ספיקות אין אמונה.

ווי האט דאס דער מדרש געזומען ויבא עמלק וילחם עם ישראל, יעצט איז מען געקומען בגלוי, במטמוניות בסתר איז ער שוין געקומען לאנג, אז מ'זעהט אז אידן האבן געזאגט היש ה' בקרבנו אם אין, אז ס'איז געווען א חסרון אין די אמונה אין בוכ"ע, איז א סימן אז עמלק איז שוין געווען בסתר שבלב, איז ער שוין געווען פריער, ער האט שוין מכשיל געווען אידישע קינדער אין קדושת היסוד, דאס איז געווען די התחלה, און דאס איז געווען די גרמא, פון היש ה' בקרבנו אם אין, אז מ'האט געקענט זאגן אזעלכע דיבורים, ווי איז דאס א מציאות אז א איד זאל האבן חלילה א ספק אין אמונה, דאס איז געקומען ווייל א עמלק איז שוין פון פריער במטמוניות שבלב...

פן ינחם העם בראותם מלחמה זאגט רש"י כגון וירד עמלקי והכנעני, השי"ת האט דא געקלערט נישט סתם א מלחמה גשמי, פן ינחם העם בראותם מלחמה, זאגט רש"י וירד עמלקי והכנעני, עמלק וואס איז געקומען די עמלקים, כנענים די מחשבה איז געווען די הארגעסטע כמעשה ארץ כנען שפלים ונבזים זענען זיי געווען די גרעסטע טומאה, וירד עמלקי והכנעני איז מפרש רש"י, אויף דעם וואס איז מטמא אידישע קינדער בסתר.

שטייט אין סידור האר"י פון ר' קאפל, השמיעני את קולך כי קולך ערב ומראיך נאוה, ברענגט ער צו אין של"ה שטייט דריי חלקים פון תשובה, צום קול ממון, צום - דאס איז דאך די תעניתים, קול - קול תורה קול תפלה, ממון - וחטאך בצדקה פרוק, קול איז קל"ו, צו"ם איז אויך קל"ו, ממון איז אויך בגימטריא קל"ו, שטייט אין של"ה צום קול ממון איז בגימ' יעדע איינע קל"ו, אינאיינעם די אלע דריי איז בגימטריא ת"ח, בזאת יבא אהרן אל הקודש, בזא"ת דאס איז בגימטריא קול צום ממון, א איד האט חוטא געווען ס'קומט די הייליגע טעג ער וויל נתקרב ווערן צו די קדושה, מיט וואס קען ער קומען אל הקודש, בזא"ת דאס איז בגימטריא צו"ם קו"ל ממו"ן די דריי ענינים, די דריי אופנים פון תשובה, מיט דעם קומט מען אל הקודש קענען מען נתקרב ווערן צו הקב"ה, נתכפר ווערן וואס מ'האט חוטא געווען. דאס קען זיין בזאת אני בוטח זאגט דוד המלך בזא"ת דאס איז די דריי צום קול ממון.

ברענגט ער דארט אין סידור צום קול ממון, צום דאס איז תענית נישט יעדער איז בכח מרבה צו זיין אין תעניתים, בפרט אנו בדורינו אלה זענען חלושים, אז מ'פאסט אז מ'איז מרבה בתעניתים קען מען נישט עוסק זיין בתורה, א שווערע תיקון תשובה די צום. ווייטער ממון איז אויך א שווערע עסק, מ'מוז דאך אויסלייזן יעדע תענית מיט געלט, אויף יעדע חטא איז פ"ד תעניתים, וחטאך בצדקה פרוק אז מ'האט א שוואכע פרנסה מיט א גרויסע משפחה מ'דארף מפרנס זיין בניו ובני ביתו, ווי קען מען מפזר זיין אזויפיל געלט צו צדקה, וויפיל מ'דארף פאר תיקוני תשובה איז זייער שווער צום וממון, איז זייער שווער אז מ'זאל טוהן מיט דעם תשובה. אבער זיצן אין לערנען מיט דאוועגען דאס קען מען.. זאגט ער אז א איד לערנט, ער טוהט וואס ער קען, ער נעמט זיך אראפ צייט וויפיל ס'איז מעגליך, נעמט ער אראפ צייט ער איז עוסק בתורה, דעמאלט'ס קען ער האבן א תירוץ ער קען נישט מרבה זיין בתעניתים, ער קען נישט צום, ער קען נישט ממון ס'איז זייער שווער, קומט ער אפ מיט קול מיט וואס ער לערנט און ער דאוועגעט מיט דעם תיקון תשובה, טאמער איז ער זיך מיט דעם יא מתרשל זאגט הקב"ה לערנען האסטו דאך יא געקענט קומען, אז מ'טוהט דאס נישט, א סימן די אנדערע וועג דו קענסט וואלסטו אויך נישט וועג געטוהן, זאגט ער דאס דעמאלט'ס ווערט ער א בחי' וכסיל לא יבין את זאת, קיין איינס נישט פון די זאת, וכסיל לא יבין את זאת. צוויי מאל צום וממון ביידע צוזאמען באדערעפט רע"ב, זאגט ער השמעיני את קולך לאמיר כאטשיג הערן דיין קול וועג דו קומסט אין ביהמ"ד, און דו ביסט עוסק בתורה, אויב דו ביסט עוסק בתורה איז קולך ערב, דיין קול תורה דאס איז ערב, דאס איז רע"ב דאס טוהט ערזעצן, האט מען א התנצלות אויף די אנדערע אויף צום וממון, אז מ'קומט אין ביהמ"ד לערנען איז קולך ערב, מיט קול קען מען יוצא זיין אפילו אז מ'קען נישט נאכקומען צום וממון, ס'קען זיין קולך אליין מ'קומט אין ביהמ"ד און מ'איז עוסק בתורה, מיט דעם קען מען מתקן זיין די כתמי הנפש פון די עבירה מיט קולך אליין.

געוואלדיגע דיבורי קודש געוואלדיגע ענינים, אין די זמני תשובה וואלט מען געדארפט מרבה זיין אין צום קול ממון, אין דריי תיקוני תשובה, ותשובה ותפלה וצדקה, אז ס'איז נישט מעגליך, מ'קען נישט נאכקומען צום, מ'קען נישט נאכקומען ממון, זאל מען כאטש נאכקומען קול, קומען אין ביהמ"ד, די תיקון פון תשובה פון עוסק זיין בתורה, קול תורה און קול תפילה.

זאגט דער מדרש די מכילתא, ולא ינחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא, כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה, וואספארא מלחמה, מיינט נישט קיין

גשמיות'דיגע מלחמה, מיינט די רוחניות'דיגע מלחמה, ווי רש"י זאגט וירד עמלקי והכנעני, וואס עמלק קומט, ויבא עמלק וילחם עם ישראל, עמלק איז געקומען מ'מיינט נישט די מלחמה וועט ער איז געקומען בגלוי די מלחמת עמלק וואס איז געקומען בסתר, עמלק איז געקומען און מכשיל געווען, די שרו של עמלק איז געקומען בסתר און מכשיל געווען אידישע קינדער מיט הרהורים אסורים מיט מחשבות לא טהורות די מחשבות האט ליידער געברענגט שלא יהרהר אדם ביום ויבוא לידי טומאה בלילה, מ'האט זיך נישט אכטונג געגעבן אויף די מחשבות ממילא אזוי ווי דער נועם מגדים בייַ קדשים איז לילה הולך אחר היום, די נאכט גייט נאך נאך די טעג, אז מ'געבט זיך נישט אכטונג בייטאג ווי מ'זאל נזהר זיין כדבעי, זעהט שוין אויס די נעכט אזוי ווי ס'זעהט אויס דאס איז געווען מלחמת עמלק, ויבא עמלק, הקב"ה האט געזאגט בראותם מלחמה, ס'וועט זיין אזא ביטערע שווערע מלחמה, א ביטערע מלחמה ליידער ליידער ווייניג קענען מנצח זיין די מלחמה, וועט קען זאגן זכיתי לבי טהרתי מעשי, ער האט זיך אכטונג געגעבן אזוי ווי ס'דארף צו זיין, אכטונג געגעבן אויף די אויגן, אכטונג געגעבן אויף די מחשבות, אכטונג געגעבן אויף די מעשים, מ'איז ליידער נכשל געווארן, און מ'דארף צו טוהן תשובה מתקן צו זיין דורך צום קול ממון, אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח, פן ינחם העם בראותם מלחמה די מלחמה פון אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח דארף מען האבן דעם זאת אין די מלחמה. די מלחמה וואס דוד המלך זאגט אם תקום עלי מלחמה דארף מען האבן דעם זאת די אלע דריי, צום קול ממון, מלחמת היצר מלחמה האלטן מיט דעם שרו של עמלק דארף מען האבן אלע דריי, וואס זאל מען טוהן אז ס'טויג נישט, צום וממון קען איך נישט, מ'קען נישט יוצא זיין ידי חובתו מיט צום אדער ממון.

האט השי"ת געזאגט אויב הוליכם לארץ ישראל הוציאם דרך פשוטה, אז מ'וועט גיין קיין ארץ ישראל דרך פשוטה איז מחזיקים איש בשדהו ובכרמו והם בטלים מן התורה, וועט מען נישט האבן די עצה פון תורה מ'וועט נישט לערנען, אז מ'לערנט נישט איז נישטא קיין תפילה אויך נישט, מסיר אזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה, אז מ'לערנט נישט קען מען נישט דאוועננען, איז נישטא קיין קול, וועגן דעם האט אייבישטער געזאגט אקיפם במדבר מ' שנה צו געבן מן מיט באר שתהא התורה נבללות בגופן, די תורה וועט נבלל ווערן, מ'וועט באקומען א כח התורה עוסק צו זיין בתורה, די תורה הקדושה האט א געוואלדיגן כח, אז מ'לערנט תורה איז השמיעיני את קולך כי קולך ערב, ער"ב טוהט ערזעצן די צום וממון, אז מ'איז עוסק בתורה אפילו מ'איז נישט מרבה בתעניתים, מ'איז נישט מרבה בצדקה מיט ממון, מ'קומט און מ'איז עוסק בתורה האט דאס א געוואלדיגע כח א געוואלדיגע קדושה איז דא אין די תורה, וועגן דעם איז די זעלבע טעם וואס שטייט אין פסוק די זעלבע שטייט אין מכילתא.. בראותם מלחמה מ'וועט זעהן די מלחמה די מלחמת עמלקי והכנעני, צו דעם פעלט זיך אויס אז מ'זאל גיין אין מדבר און מקבל זיין די תורה, מ'זאל האבן א כח התורה ס'זאל זיין השמיעיני את קולך, אז ס'זאל קענען זיין קול, קול אליין פעלט נישט אויס צום וממון.

וואס זאל מען זאגן מיר שטייען יעצט אין די ימי השובבי"ם, די וואכן וואס ספרי הקדוש מלאים זיו ומפיקים נוגה, די אלע וואכן איז מסוגל פאר תשובה, די זעקס וואכן איז מסוגל אויף תשובה צו טוהן, אויף אויף יעדן עון בפרט אויף דעם עון, אויף אלע עבירות בפרט אויף דעם ביטערן חטא, די זמנים איז מסוגל אויף תשובה. לכאורה אין זוה"ק איז א סתירה אליין פלאץ שטייט אז ס'ניצט נישט קיין תשובה, אויף איין פלאץ שטייט א תיובתא סגי א תיובתא שלימתא א גאנצע תשובה דאס ניצט. וואס מיינט מען א תיובתא סגי א תיובתא שלימתא. בפשטות דארף זיין קול צום ממון אלע דריי, בזאת יבוא אהרן אל הקודש, וועט ס'האנדל'ט זיך עניני קדושה, וועט ס'האנדל'ט זיך מתקן זיין קדושה איז בזאת יבוא אהרן אל הקודש, בזאת מיט צום קול ממון, קען מען צוריקקומען צו די קדושה, מ'איז ליידער נכשל געווארן, דארף מען מרבה זיין בתעניתים מרבה צו זיין בצדקה וחסדף מרבה זיין בלימוד התורה ותפילה, בזמנינו אלה שוואכע כוחות שוואכע מוחות מ'קען נישט מרבה זיין בתעניתים, אלע ספרים זאגן היינטיגע צייטן דער עיקר איז ס'זאל זיין השמיעיני את קולך מ'קומט אין ביהמ"ד דאס קען דאך יעדער קומען, מ'קומט אין ביהמ"ד מ'איז זיך קובע עתים לתורה מ'קומט אין ביהמ"ד מ'לערנט מ'דאוועט מ'זאגט תהלים אזוי ווי ס'שטייט אין ספרי קדוש אז זאגן תהלים איז א געוואלדיגע תיקון, דאס איז השמיעיני את קולך, לערנען און דאוואנען און זאגן תהלים מתפלל זיין צו הקב"ה, איי ס'איז זייער שווער די אנדערע צוויי תיקוני תשובה צום וממון, אבער נאמנים עלינו דבריהם הקדושים, השמיעיני את קולך כי קולך ערב, קולך דאס טוהט ערזעצן ערב די אנדערע רע"ב, דורך קול תורה.

והחי יתן אל לבו בימים האלה זמני תשובה מ'זאל מפשפש במעשים זיין, אויף יעדע דיבור אויף יעדע

מעשה און אויף יעדע מחשבה וואס מ'דארף מתקן זיין, מ'זאל אויסנוצן די וואכן אויף תשובה און פשפוש המעשים, מפשפש במעשים זיין כל אחד לפי ערכו לפי בחינתו, יעדער איינער וועט בייַ זיך לב יודע מרת נפשו, ס'איז איבעריג יעדעס ווארט יעדער איינער בייַ זיך וועט ווי מ'האלט אויף דעם עולם, הנגלות והנסתרות, בייַם אייבערשטען איז אלעס האפן, דער אייבישטער איז חודר בחדרי בטן, יודע מחשבות אלעס וואס ער האט געטוהן בסתר ובגלוי דארף מען דאך מתקן מיט די תיקוני תשובה, דארף מען דאך מתקן זיין, הזמן יכלו והם לא יכלו, ליידער איז דא אזוי ווי מ'איז מתודה הנשכחות והנסתרות, כאפט דאך א אימה און א פחד אז מ'האט יכטיגע התבוננות א ריכטיגן חשבון מ'איז זיך ריכטיג משים אל הלב מיום עמדו על דעתו עד היום הזה, כאפט דאך אן א אימה און א פחד פון די תיקוני תשובה, תעניתים, מ'זאל פאסטן א גאנצע לעבן קען מען דאס נישט טוהן.. וויפיל מ'דארף מתקן זיין אויף יעדן חטא, וואס די ספרי הקדוש זענען אזוי מחמיר אויף יעדן איינציגן חטא, איז זייער שווער די תיקון התשובה פון צום.

ס'איז זייער שווער די תיקון תשובה פון ממון מ'האט א משפחה מפרנס צו זיין, טפלי תלי' בי', ווי קען מען זיך מתקן זיין, ווערט דאך א איד צובראכן כחרס הנשבר, אבער די הייליגע ווערטער השמיעיני את קולך כי קולך ערב, מ'קען מתקן אלע תיקוני תשובה זיך אפוואשן די כתמי הנפש, קומען אין ביהמ"ד און עוסק זיין בתורה יעדער איינער לפי ערכו לפי בחינתו, מרבה צו זיין אין שיעורי תורה, די תורה מעט מן האור דאס איז דוחה הרבה מן החושך, מעט מן האור אביסעלע פון די תורה דאס איז דוחה הרבה פון די חושך, ולחושך קרא לילה ויקרא אלקים לאור יום אלו מעשיהם של צדיקים ולחושך קרא לילה אלו מעשיהם של רשעים, מעט מן האור אביסל פון תורה אור דאס איז דוחה הרבה מן החושך דאס קען אסאך אויפטוהן דארף מען זיך זעהן מקבל זיין אויסצונוצן די וואכן.

דער פעטער ז"ל איז מרגלי' בפומי' ודברת בם ב"ם דאס איז די מ"ב יום פון די ימי השובבי"ם, ודברת בם עוסק צו זיין בתורה ולא בדברים בטלים, זעהן נישט מבטל זיין די וואכן נאר מרבה צו זיין מיט לימוד התורה, ס'איז שוין אריבער פון די ימי השובבי"ם רוב צייט, רוב פון די זעקס וואכן איז שוין אדורך, ס'איז איבערגעבליבן שבוע שתיים, ס'איז איבערגעבליבן צוויי וואכן, דארף מען זעהן יעדער בר דעת מ'זאל חלילה נישט זיין וכסיל לא יבין את זא"ת, יעדער בר דעת זאל וויסן דאס אויסניצן די וואכן וואס איז איבערגעבליבן אויף תשובה און מעשים טובים, מרבה צו זיין בלימוד התורה, מ'מוז זיצן און קומען אין ביהמ"ד לערנען דאוועגען מ'מוז זאגן תהלים א געוואלדיגע תיקון תשובה ווי אלע ספרי קודש זאגן אז זאגן תהלים איז א געוואלדיגע סגולה.

השי"ת זאל העלפן אז מ'זאל זוכה צו זיין אויסנוצן די צייט, אויסצוניצן אז מ'זאל זיין באמת זוכה זיין צו א אמת'דיגן הרהור תשובה, זוכה זיין צו א תשובה אמיתית מעומקא דליבא צום בוכ"ע, מ'זאל זוכה זיין צו די ריכטיגע תיקוני תשובה, מתקן זיין די נפש פון די כתמי הנפש השי"ת זאל העלפן מ'זאל זוכה זיין כימי צאתינו ממצרים, הקב"ה האט ארויסגענומען אידישע קינדער מעמק הבכא פון שפלות מצרים, ער האט זיי אויפגעהויבן מדריגות גבוהות ונשגבות, זיי האבן מקבל געווען די תורה, השי"ת זאל אונז אויך העלפן ער זאל אונז ארויסנעמען פון אונזער שפלות פון אונזער מצב, מ'זאל זוכה זיין צו טוהן מצוות ומעשים טובים באנפין נהירין, ביז דער אייבישטער וועט העלפן צו התרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו, בב"א.

בס"ד

ויין ישמח לבב אנוש

ברוכים הבאים

פאר אנ"ש שיחיו פון חו"ל

ביי אונז וועט איהר קענען קויפן אלע סארט

ווייַנען און **בראנפן**

אויך **אלכוהול** 96%

פאר די וואס מאכן היימישע ליקער

אויפן פרייז

ברוך משה פינקלשטיין

רח' קדושת יו"ט 13 שיכון קרית יואל

050.4123401

מרכז
המוסדות
דרבינו יואל
מסאטמאר
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
קרית יואל - בני ברק

מוסדות
יטב לב
דרבינו יואל
מסאטמאר
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות,
שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה
שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו
ע"ד המסורה לנו מרבותה"ק על טהרת הקודש

פרשת יתרו

מו"ה יואל קאהן הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף צבי מארקאוויטש שליט"א
מו"ה יצחק בער ווירצבערגער הי"ו
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א
מו"ה אברהם יעקב מאשקאוויטש הי"ו
המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א
מו"ה יואל לאנדא הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א
מו"ה אהרן זאב שפיטצער הי"ו
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א
מו"ה צבי אביגדור שטויבער הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א
מו"ה יואל קיש הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א
מו"ה חיים צבי פישער ני"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א
מו"ה יושע פרענקל הי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל הייליברון שליט"א
מו"ה משה דוד ווינגארטען הי"ו
המלמדים: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א
והר"ר משה ווייס שליט"א
מו"ה ישראל יודא גוטמאן ני"ו
המלמדים: הר"ר יואל ווייסבערגער שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנטאצקער שליט"א
מו"ה אשר אנטשיל גריסגאט הי"ו
המלמד: הר"ר משה מנחם הערשקאוויטש שליט"א
מו"ה גדלי' אפעל הי"ו
המלמד: הר"ר ר' אליעזר קליין שליט"א

מו"ה זאב קליין הי"ו
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א
מו"ה יואל פישל פריעד הי"ו
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א
מו"ה ליפא קליין הי"ו
המלמד: הר"ר ישראל יאקאב שליט"א
מו"ה ישעי' שלום זילבערשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א
מו"ה זלמן יוסף שניטצלער הי"ו
המלמד: הר"ר יואל כף שליט"א
והר"ר יואל אברהם שווארטץ שליט"א
מו"ה יושע זלמן ווערצבערגער הי"ו
המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר אברהם ווינבערג שליט"א
מו"ה ראובן יוסף לעווי הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א
מו"ה יצחק שלום פריעדמאן הי"ו
המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א
מו"ה שמעון יצחק גאטליעב הי"ו
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א
הרב חיים העדש אשכנזי שליט"א
המלמד: הר"ר יואל בינדער שליט"א
מו"ה יואל גאטליעב הי"ו
המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר אברהם ווינבערג שליט"א
מו"ה שמואל יצחק שטעסל הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר דוד דאוויזאוויטש שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, וכמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאיהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתן

שבת פרשת יתרו - שבת קבלת התורה

פרשת יתרו היא הכנה לשבועות, כמו רופא שנתן לאדם תרופה ומחלק אותה לחלקים מפני שא"א לקבל כל התרופה בבת אחת, כך א"א היה לקבל בבת אחת גודל הקדושה של חג השבועות, ונתנה לנו גם הקריאה של מ"ת בפרשת יתרו, והיא הכנה לשבועות.

(בית אברהם)

◆◆◆

והר סיני עשן כולו. נ"ל לומר בפי' הפסוק ע"פ מה שקיבלתי מרבותי אשר כל דבר ודבר הוא בסוד עולם שנה נפש. והוא סוד הענין של השבתות האלו, דהיינו שבת שירה וכן פרשת יתרו שקורין באמצע החורף, והוא כי כל דבר הוא בעולם שנה נפש, דהיינו "קריעת ים סוף" כאשר האדם בא אל הים שנקרע לפני ישראל, יוכל להרגיש ההארה של שביעי של פסח שהוא הארה של קריעת ים סוף [והראיה לזה דמבואר בגמ' ברכות (דף נד.) הרואה מעברות הים צריך ליתן הודאה ושבח לפני המקום], וזה הוא בסוד עולם, וכאשר בא יום שביעי של פסח מרגיש ג"כ הארה נפלאה מזה, והוא בסוד שנה, וכן כאשר קורין בתורה פרשת בשלח יוכל להרגיש ג"כ הארה זו, והוא בסוד נפש.

וכעין דבר זה הוא בהארה של "מעמד הר סיני" – כי בעולם הוא כאשר בא האדם אל הר סיני, יוכל להרגיש הארה זו, ובשנה הוא כאשר בא חג השבועות זמן מתן תורה, ובנפש הוא בשבת קודש כשקורין בפרשת יתרו, וכעין דבר זה הוא בכל ענין וענין...

ושמעתי ממורי הקדוש (הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשויב) זצללה"ה, כי בסוד הנפש, שהוא ע"י התורה, הוא יותר גבוה במעלה מן הזמן – שהוא בשנה, עד כאן שמעתי ממורי. והבאתי ראיה לדבריו הק', כי הרי בשבועות מפטירין במרכבת יחזקאל, ובפרשת יתרו מפטירין במרכבה שראה ישעי', ומבואר בגמרא (חגיגה יג:) כי יחזקאל הוא כבן כפר וישעי' כבן כרך..., הרי כי בסוד הנפש הוא יותר במעלה, וכמ"ש מורי זצוקללה"ה, שהרי מפטירין בפרשת יתרו הפטורה שהיא יותר במעלה מההפטורה שמפטירין בשבועות וכנ"ל, ומבואר בספה"ק כי עש"ן הוא נוטריקון עולם ש'נה נ'פש... לפענ"ד נראה לומר עפ"י פשוטו, דקאי על הר סיני, אשר הענין של מעמד הר סיני הוא בסוד עולם שנה נפש וכמ"ש לעיל, וזה שאמר 'והר סיני עש"ן', כנ"ל.

(אמרי יוסף)

◆◆◆

עובדא ידענא שהרה"ק הדברי יחזקאל משינאווא סיפר שפע"א הי' בפרשת יתרו בצל קדושת אביו הגה"ק בעל דברי חיים זי"ע ובקראו את עשרת הדברות ראה ממש קולות וברקים כמו בשעת קבלת התורה על הר סיני ולא בדמיון ראיתי אלא בפועל ממש ראיתי בעיני את הקולות וברקים של מתן תורה, ואח"כ חשבתי אם כך זכיתי לראות בלי ההכנה לזה א"כ אשתדל להכין עצמי בקדושה ובטהרה ושמירה יתירה וכן עשיתי עד חג השבועות עבדתי על זה עבודת הקודש ונסעתי על חג השבועות לאבי והנה אז לא זכיתי לראות והבנתי שמה שזכיתי לראות בפרשת יתרו הי' מפני שאבי רצה להראות לי בכח קדושתו מה שהצדיקים יכולים לראות. עוד סיפר הגה"ק משינאווא שבעת שקרא אביו הק' את עשרת הדברות הי' לו התפשטות הגשמיות ממש כמו במעמד הר סיני.

(דברי מנחם)

◆◆◆

והנה מתאמרא משמיה דרביה"ק מלובלין זללה"ה שבשבת קודש פרשת יתרו יורד השפעות קדושות של חג השבועות, וכ"ק מרן אאמו"ר בברך משה בפרשתן (עמוד קנא) הביא שפעם אחת היה הגה"ק משינאווא זי"ע בשבת קודש פרשת יתרו אצל אביו ק"ז הדברי חיים זי"ע, וזכה לשמוע בשעת קריאת התורה הקולות וברקים ממעמד הר סיני, ואמר שלא זכה לזה אף בחג השבועות זמן מתן תורתינו. ומובן הדבר כי אם מרן הקדוש הדברי חיים זי"ע קרא בתורה, והרה"ק משינאווא זי"ע האזין לקריאתו, בודאי שזכה לשמוע קולות וברקים ממעמד הר סיני, ומכל מקום נוכל ללמוד מזה אשר מעין דמעין כל אחד יכול לזכות. ועלינו לקבל על עצמינו בחינת נעשה ונשמע כמו בחג השבועות להוסיף אומץ בעסק התורה.

(מהר"א ט"ב)

◆◆◆

בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני, ופירש"י ז"ל ביום הזה, בראש חודש, לא היה צריך לכתוב אלא ביום ההוא, מהו ביום הזה, שיהיו דברי תורה חדשים בעיניך כאילו היום נתנו עכ"ל, וצ"ל מכיון שפי' רש"י ז"ל ביום הזה בראש חודש, א"כ איך יתכן לדייק מביום הזה שיהיו דברי תורה חדשים בעיניך כאילו היום נתנו, הלא אז בראש חודש עוד לא נתנה תורה אכן נראה הכוונה על ענין ההכנה שנצרך לעסק התורה הקדושה, שתהיה כמו אז שמראש חודש ועד מתן תורה התעצמו והתגברו בזריזות ההכנה לקבלת התורה הקדושה לצד חשקם ותשוקתם אליה על ידי שהיתה אז דבר חדש, כמו"כ בכל יום ויום צריך האיש הנלבב להכין את עצמו בהכנה כזו לדברי תורה כאילו זה דבר חדש.

(אהל תורה)

עיקר התיקון בימי השובבי"ם ע"י עסק התורה

ועיקר התשובה הוא על ידי תורה ותפילה וצדקה, כל אחד ואחד לפי יכולתו, ובפרט בלימוד תורה שבעל פה, ולברר הלכות בליבון וביורור יפה, בזה הוא מקבץ חלקי הטוב והניצוצין קדישין ומברר אותן מתוך הקליפות להוציא בלעם מפיהם, בסוד "חיל בלע ויקיאנו", וזהו עיקר התיקון כי לימוד תורה שבעל פה בכוונת הלב וביראת שמו יתברך הנכבד והנורא, וכל שכן מי שזוכה ללמוד תורה לשמה ממש ועל ידי תשובה כראוי מאסף ומייחד כל חלקי הטוב והניצוצין קדישין למקורן ולשורשן להי' תתאה ומייחד אותה בבעלה, ולאשר שאחר כוונת הלב הן הן הדברים לזה מייחד לבוא לפומא, היינו ה' עילאה להי' תתאה שהם בבחינת לב ופה כביכול.

ועל פי זה יש לפרש ולרמז כאן "האספו" היינו ה' אספו – שתתייחדו ותקשרו הה' וכנ"ל, אזי "ואגידה לכם" מלשון אגד וקשר, היינו שאקשר ואגין עליכם מכל הגזירות קשות ר"ל, "אשר יקרא" אקשור ואסתום לבל יצאו עליכם כלל, ואפילו אם יצאו חס ושלום לא יוכלו להזיק ולהרע לכם כלל, ובפרט כי יעקב אבינו ע"ה הוא בעלה דמטרוניתא, שהוא ה' תתאה.

(אוהב ישראל)

◆◆◆

ואפשר לתרץ סתירת הזוה"ק דהנה יש ב' מיני תשובה א' הוא תשובה מיראה וע"ז אמרו בזוה"ק שאינו מועיל לחטא זה משא"כ תשובה מאהבה יועיל אף על חטא זה אמנם לפי זה נפל פיתא בבירא ורחוקין אנחנו מבחי' תשובה מאהבה שהוא למעלה מדרך הטבע אולם אא"ז הישי"מ מחדש דתשובת רבים אף אם הוא מיראה מקבלו השי"ת ומחשיבו לתשובה מאהבה וזדונות נעשה כזכיות עיי"ש ובודאי איפסקא הלכתא הכי במתיבתא דרקיע, עכ"פ יש מציאות לעשות תשובה מאהבה, כשישראל מתאספין יחד וכל בי' עשרה שכינתא שרי' וימים אלו מסוגלים לתשובה על חטא זה וע"כ נכון שיתאספו בנ"י יחד בביהכ"נ וביהמ"ד להרבות בתורה ויהי' תשובה הרבים.

(דברי יואל)

◆◆◆

ויאמר אליהם יעקב אביהם אותי שכלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנין תקחו עלי היו כולנה. "אותי שכלתם" בחינת אמת, כמאמר הכתוב תתן אמת ליעקב, וע"י שנפלו לשקר ע"ז באים ח"ו לפגה"ב, וזה "יוסף איננו" שהוא בחינת שומר הברית איננו, ומפגה"ב ח"ו נסתם לבו ומוחו ואינו יכול להתפלל, וזהו "שמעון איננו" כי שמעון מרמז על תפלה על שם כי שמע ה', והעצה ליזה "ואת בנימין תקחו" נרמז על התורה, לשון בן ימין היא התורה שניתנה מימינו של הקב"ה תקחו, היינו שתקחו לכם עסק התורה, ע"ז "עלי היו כולנה" אני ערב לכם שהכל יחזור אליכם כבתחילה הם מידות יעקב ויוסף ושמעון הנ"ל כולם יחזרו אליכם ע"י עסק התורה.

(תולדות אדם)

◆◆◆

ועיקר התשובה הוא התורה כמו שארז"ל אם היה רגיל ללמוד דף א' ילמוד ב' דפין.

(זרע קודש)

◆◆◆

כי הגם שנפלו ניצו"ק בטומאה חלילה, אינו כ"א בדרך תנאי, וע"י הלימוד ועסק התורה מבררים ני"ק מתוך הטומאה.

(עבודת ישראל)

◆◆◆

ואם שמירת שבת מועיל עאכ"ו שלימוד הל' שבת מועיל מאוד כי תיקון הברית תלוי ביותר בלימוד התורה, וביותר בלימוד התורה בעיון.

(אגלי טל בהקדמה)

◆◆◆

וצריך לקבוע לימוד בשבת כי לא נתן השבת אלא לעסוק בתורה, ואם כה יעשה נמחלים עוונותיו, ובכלל אשר חטא בפגה"ב, ושב ורפא לו.

(יוסף לחק)

◆◆◆

ועיקר התשובה הוא "על ידי שמירת שבת קודש ולימוד התורה הקדושה".

(צמח צדיק)

◆◆◆

וזה מובחר מכל ענייני חסידות ופרישות וסיגופים והראיה שעל זה מוציא היצה"ר כל כוחו לבטלו יותר משאר ענייניים.

(מהרי"ד מבעלזא)

◆◆◆

ומה טוב שילמוד משניות להגות בתורה קודם השכיבה וילמוד גם בביתו כי הלימוד התורה מציל ומגין על כל ב"ב שלא יבואו לידי חטא ועון.

(אור לישרים)

◆◆◆

כתבו גורי האר"י דלימוד משניות טהרות הוא תיקון לפגם הברית.

(מדבר קדמות להחיד"א)

◆◆◆

קיבלתי מרבותי שלימוד בספר חק לישראל הוא תיקון הברית, ורמז לזה מ"ש וחק בשארו שם.

(שארית ישראל להרה"ק מוילעדניק)

לימוד בהתלהבות

וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים, כל אחד ואחד מסוגל לראות ולהשיג את האור הגנוז שהתורה באמצעות הקולות של תורה ותפילה את הקולות אך תנאי אחד בדבר ואת הלפידים שהלימוד והתפילה יהיו בהתלהבות.

(תולדות יצחק)

כולל "עולת שבת"

שע"י קהל יטב לב דסאטמאר בני ברק יצ"ו

נתייסד לאור קריאתו של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קיץ תשס"ט לפ"ק

נקדמה פניו בתודה

באותות הוקרה וחיבה, נקדם בברכה מרובה, את מעלת כבוד ידידינו ומכובדינו האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד תדירא, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, במידה מרובה וגדושה, אשריך רבי **עקיב"א** שנתפסת על דברי תורה, להיות עמוד התווך ופטרון כוללינו המפוארה, ה"ה

הרבני הנדיב הנכבד והמפואר

מוה"ר עקיבא בימאן שליט"א

אב"ד בוויליאמסבורג יע"א

לרגל בואו בשערי עירינו

וכאן המקום להודות לו על אשר מאז התייסדות הכולל נשא לבו אותו לכלכל ההוצאות של החזקת הכולל

ובזה עושה נייחא לנשמות הוריו החשובים ה"ה

אביו הרה"ח ר' **יעקב** בן הרה"ח ר' **ירחמיאל** ז"ל ואמו האה"ח מרת **גיטל** בי"ר **חיים צבי** ע"ה

ואחותנו הרה"ח ר' **יעקב** בי"ר **יחיאל מיכל** ז"ל

יהא בואו לברכה ולהצלחה, ויצו השם ככה, שזכות מעשיו הכבירים למען הפרט והכלל, ילווה אותו ברכה והצלחה על כל צעד ושעל, וכל טוב סלה

המקבלים פניו בברכת הודאה

הנהלת הכולל **לומדי הכולל**

רבש תמרים

פנינים יקרים, מרבותה"ק עצי התמרים, בעניני נישואין נאמרים

שבת אויפריף

בסוף פרשת וישלח, וילך עשו ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות על נשיו לו לאשה, ואמרו חז"ל (ירושלמי בכורים פ"ג ה"ג) וכי מחלת שמה, והלא בשמת שמה, אלא שכל הנושא אשה מוחלין לו על כל עוונותיו. ודקדקו המפרשים למה דרשו חז"ל דרשה זה דוקא אצל עשו הרשע.

ונראה בהקדם לדרוש טעם לשבח על מה שנוהגים העולם שבשבת קודם ההתונה מתאספים כל בני המשפחה של צד החתן, ומסובים יחד בסעודות שבת קודש, כאשר החתן מיסב בראש השלחן, ובודאי יש לה איזה סמך ומקור, ואף אנן נימא בה מילתא להבין אסיפה זו למה.

ויתבאר הענין דהנה מרן החתם סופר בתורת משה (פ' ויצא) דקדק על דברי הירושלמי, דלא מסתבר לומר שנמחלו עוונותיו של עשו כשנשא בת ישמעאל, כי הלא רשיז"ל פירש, על נשיו, שהוסיף רשעה על רשעתו, הרי שבנישואין הללו עוד הוסיף חטא על פשע. וכתב על זה דבר נפלא, דהנה מצינו (מסכת שמחות פ"ב ה"א) שהמאבד עצמו לדעת אין מתעסקין בו, וגרע מרוצח אחר, והטעם כי כל החטאים מתמרקין בשעת מיתה, וזה חוטא ומורד במיתתו באותו דבר שהיה לו לכפרה, על כן מתעוררין עליו כל עוונותיו. והנה יעקב אבינו לא זכה עד עתה להשראת השכינה ולמראה גדולה כזו, לא מפני שלא הגיע זכותו לכך, אלא שעיכב זכות כיבוד אב של עשו, דכתיב (ישעיה כו יא) ביבוש קצירה תשברנה, ולחלוחית זכיותיו של עשו מעכבין ישועות ישראל, אך בשעה שהיה ראוי עשו שימחלו לו כל עוונותיו, דהיינו ביום נשיאת אשה, אז חטא בזה להוסיף רשעה על רשעיות שלו, ואם כן נתעוררו כל עוונותיו ויבש קצירו, וזכה יעקב למראה הנפלאה הזאת, עכ"ד.

ומעתה יתבאר הענין מה שרמזה תורה ענין מחילת עוונות אצל הנשואין של עשו הרשע, כי בא להורות להחתן כי אף אם מוחלין לו כל עוונותיו, מכל מקום צריך להוסיף גם לתקן את מעשיו בתשובה ומעשים טובים, כי בלי תשובה לא יועילנו יום החופה, ואדרבה על ידי זה יזכירו לו כל עוונותיו כמו שהיה אצל עשו הרשע, שכיון שהוסיף רשעה על רשעותו, מלבד מה שלא מחלו לו עוונותיו עוד נזכר ביום זה, ואבד גם מצוה היחידה שהיה בידו היא מצות כיבוד אב, וממנו יקח כל החתן לקח מוסר ביום חופתו, שידע ויכיר שעיקר הכל הוא התשובה, ורק אז מוחלין לו על כל עוונותיו, ומודה ועוזב ירוחם.

והנה מבואר בגמרא (יומא פו:) שהמדריגה הגדולה בתשובה הוא לשוב אל ה' מאהבה, כי על ידי זה יזכה האדם שהזדונות יתהפכו לזכיות, אמנם ראיתי בני עליה והמה מועטין, וקשה מאד לבר נש שיזכה להגיע למדריגת תשובה מאהבה, אכן כבר כתב א"ז זללה"ה בישמח משה (פ' האזינו) עצה לזה, והוא על ידי שיעשה האדם תשובה ברבים אשר סגולתה נשגבה להחשב כתשובה מאהבה, עי"ש. ומקום יש לחדש ולומר עוד עצה לזכות לתשובה שיחשב כתשובה מאהבה אשר הזדונות יתהפכו לזכיות, והוא על ידי שמירת שבת קודש, כי שבת קודש סגולתה נשגבה לעורר לבב האדם לאהבת הבורא יתברך. וכדמתאמרא משמיה דרביה"ק מלובלין זללה"ה (הו"ד בייטב לב פ' בראשית) ששת ימים תעבוד בחינת עבד היינו מיראה, וביום השביעי תשבות בחינת עבודה מאהבה, עי"ש.

ומעתה יש לומר שמטעם זה מתאספים אצל החתן ודייקא ביום השבת, כי באים לרמזו כי מתקרב ובא מועד יום חתונתו ויום שמחת לבו אשר בו הזמן מסוגל שימחלו לו כל עוונותיו, אולם לא יעלה בלבו לחשוב מחשבת כי גם בלי אשר יעשה איזה מעשה לשוב אל ה' ימחלו לו עוונותיו, כי בצירוף יום הקדוש הזה צריך עוד להוסיף בתשובה ותיקון מעשים, ורק בזה יזכה למחילת עוונות, אבל אם לא ישוב אל ה' לא יועילנו ולא יצילנו כלום, וכמו אצל עשו לא הועיל לו מצות כיבוד אב, כי אדרבה עוד הזכיר שאר עוונותיו, כמו כן אם החתן לא ישוב בתשובה שלימה יהיה עוד גרוע. ולכן מתאספים אצלו להודיע לו מעלת התשובה ברבים אשר על ידי זה יחשב כתשובה מאהבה וכל הזדונות יתהפכו לזכיות, ובשבת דייקא אשר סגולתה נשגבה לעורר בלב אדם אהבת הבורא, ובצירוף שניהם יזכה לשוב אל ה' מאהבה ויתהפכו זדונותיו לזכיות.

כ"ק מרן רבינו בעל ברך משה זי"ע

מנהג ישראל תורה שבשבת קודם הנשואין עולה החתן לתורה ומזמרין לכבוד הנישואין, (הובא במגן אברהם או"ח סי' רפ"ב ובסימן תקנ"א לענין שבת חזון) ואז משמחין לכבוד החתן. ומנהג ישראל הוא גם לזרוק עליו ממתקים (עיין ממ' ברכות דף ו.) מלמעלה בעזרת נשים וחוטפין כל הנאספים, וטעמא בעי.

ואפשר על פי מה שאמר א"ז זללה"ה הקדושת יום טוב זללה"ה (הובא בחידו"ת מהר"י ט"ב למסיבות פ' תבא) בטעם הדבר שקורין השבת שלפני ההתונה שבת פארשפי"ל, דהנה איתא בזוה"ק (יתרו דף פח.) כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, ועל כן בשב"ק זה מתחיל ההשפעה מלמעלה שבעת הנשואין, ואז מקדימין לערוך בשמים כל הנשואין, ועל כן נקרא פארשפי"ל, כלומר "עס שפילט זיך אפ די גאנצע התונה", עכדה"ק.

ולפי זה יש לומר כי מהאי טעמא זורקין על החתן מיני ממתקים בשב"ק שלפני החתונה, לרמז לכל מילי דמיטב והשפעות שנשפע עליו ביום השבת לפני יום חתונתו ושמחת לבו.

ועובדא ידענא דהוה אצל א"ז הרה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט זללה"ה הי"ד, בעת שהיה שם חתן אחד בשבת שלפני החתונה שלו, ואמר לו איש אחד בדרך שחוק שבשבת באווארפ"ן יזרקו לו באבנים, וענתה הרבנית זקינתי מרת שרה מרים ע"ה ואמרה, אני אזרקך בשפע ברכה והצלחה שלא יחסר לך כל טוב עד עולם. (וידוע שהיתה אשה מחוכמת ולמדנית עד להפליא).

אמנם יש להרחיב עוד הענין שהמנהג הוא שזורקין עליו ממתקים מלמעלה בעזרת נשים וחוטפין כל הנאספים. ואפשר שבא לרמז על מה דאיתא בזוה"ק (פינחס דף ריטב:) כתיב (תהלים קמט ב) ישמח ישראל בעושיו, בעושו מבעי ליה, אלא אלין קוב"ה ושכינתיה ואביו ואמו, דאע"ג דמיתו קוב"ה אעקר לון מגן עדן, ואייתי לון עמיה להההוא חדוה לנטלא חולקא דחדוה עם קוב"ה ושכינתיה. ובוודאי שהאבות הקדושים הבאים מגן עדן להשתתף בהשמחה הן הם צינורי ההשפעה בעת משוש ומביאים עמהם מלמעלה כל מילי דמיטב. ועל כן מטעם זה זורקין על החתן מלמעלה, להורות שהאבוה"ק מג"ע מביאים לו מן השמים שפע ברכה וכל טוב לכל ימי חייו, ולסיבה זה גם כל העם הנאספים חוטפין את הממתקים שזורקים על החתן, לרמז שבהשפעה זו היורדת מן השמים זוכים גם כל העם הנאספים. ויש להעמים זה במאמר הכתוב (בראשית ב יח) לא טוב היות האדם לבדו, פי' לא טוב הוא לבני אדם בעת אשר היות האדם לבדו, כי אז חסר צינור השפע, אבל בזמן שאעשה לו עזר כנגדו ונושאין אשה, אז נשפע השפעות טובות לכל המתאספים.

כ"ק מרן רבינו שליט"א

פארשפיל

אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא שהיה מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה מת, אמרו לו מנין אתה יודע, אמר להם אם שגורה תפילתי בפי יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו יודע אני שהוא מטורף (ברכות לד:). וכתב בספה"ק נועם אלימלך (פ' ויחי) דהנה לכאורה נראית עצם ענין התפלה כהשתנות חלילה אצל הבורא, וחלילה לחשוב ולומר כך, אך הנה כל העולמות וכל מה שיהיה בהם, היו קודם בריאת העולם בכח אין סוף ב"ה, ואין כאן שום השתנות, כי כל זה היה בכח האין סוף שזה יהיה חולה והצדיק יתפלל עליו ויתקבל תפילתו, וזה שאמר רבי חנינא אם תפילתי שגורה בפי, פי' התפילה הזאת שאני מתפלל עתה היא שגורה בפי כמו דבר שהורגל בה כבר, ומהו ההרגל מה שכבר היה הדבר הזה והתפלה הזאת בכח אין סוף, אז בידוע שהיא מקובלת מהמת שכבר היה בכח אין סוף ב"ה, ואין השתנות לפניו חלילה, ואם אין תפילתי שגורה בפי, נמצא שלא היתה התפילה הזאת בכח אין סוף, רק הוא מעצמו מתפלל, בידוע שהוא מטורף, עכל"ק. אמנם למידע בעי כי רק בכח התורה יש ביכולת לילוד אשה להגיע למדריגה זאת להתפלל ולהמשיך השפעות מכח אין סוף עוד מטרם בריאת העולם, ועי' מזה בספר בית שמואל אחרון (פ' מצורע), עיי"ש.

והנה בעצם הדבר שמברכים איש לרעהו "מזל טוב", גם כן יכולין להתעורר בקושיא, דמה מקום לברכה זה, הרי אם כבר נגזר עליו מזל טוב ממילא יהיה כן, ואם לאו הרי אין שייך השתנות לגבי הקב"ה חלילה, אע"כ שע"י כח התורה יכולין להמשיך השפעות מכח אין סוף, ממה שהיה עוד קודם בריאת העולם, וע"כ מתאספין תלמידי הישיבה למסיבת פארשפיל, ומאחלים לחתן ברכת מזלא טבא, כי בכח תורתם שלומדים ביני עמודי דנירמא זוכים להמשיך מכח אין סוף, וגם בצירוף כח השבת שהוא יומא דאורייתא, כמו שאחז"ל (שבת פו:) הכל מודים שבשבת ניתנה התורה לישראל. וא"כ הרי כח התורה גדולה פי כמה ביום השבת, ובכוחה ישפיעו להחתן מזלא טבא ויאה.

כ"ק מרן רבינו בעל ברך משה זי"ע פ' ויצא

עניני נישואין

לא טוב היות אדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו (בראשית ב, יח). ונראה עפי"ד הגמרא (ברכות ה:) במה שאמר ישעי' לחזקיה כי מת אתה ולא תחי', מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא, אמר ליה מאי כולא האי, א"ל משום דלא עסקת בפרי' ורבי'. מבואר מזה דמשום דלא עסק בפ"ו יענש עונש נצחי בזה ובבא, וכתב אא"ז זלה"ה בישמח משה (פ' אחרי) הטעם למה על זה החטא ראוי לענוש עונש גדול כזה, דהא איתא שעלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף מדת הרחמים, נמצא דהתנהגות מדת הרחמים אינו רק משום קיום העולם, ומי שאינו עוסק במצוה זו הרי אינו חושש לקיום העולם, דלא תהו בראה, נמצא נשאר עומד על תחלת המחשבה, עכ"ל. והשתא א"ש לא טוב היות אדם לבדו, היינו משום אם יהיה לבדו ואז לא יעסוק בקיום העולם, א"כ במה יתעורר עליו התנהגות של מדת הרחמים, דהא חסד ה' היא לשלם לאיש כמעשהו, היינו דבמדה שאדם מודד מודדין לו, וע"כ טוב לו שלא יהיה לבדו, ואמר הכתוב אעשה לו עזר כנגדו, ר"ל להשתתף מדת הרחמים עם מדת הדין, וזהו העזר, רצה לומר רחמים, עם כנגדו, מדת הדין. **עצי חיים פ' בשלח**

למה זה עזבתן את האיש קראן לו ויאכל לחם (שמות ב, כ). פירש"י שמא ישא אחת מכם, ויש לדקדק מנא ליה לרשיז"ל להוציא הכתוב מפשוטו שקרא לו לאכול לחם ממש. ונראה דהנה בגמרא (קידושין כט:) הלכה אדם נושא אשה ואח"כ ילמוד תורה, ר' יוחנן אמר רחיים בצאוורו ויעסוק בתורה, ולא פליגי הא לן והא להו, וכתבו התוס' דלבני בבל שהם עניים ואינם יכולים להניח אשתו וילך וילמוד תורה, ולכן ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה, אבל לבני ארץ ישראל שהם עשירים, וטוב לו שישא אשה וילמוד תורה בטהרה, עיי"ש. והנה משה כשברח מפני פרעה ולא היה בידו מאומה, א"כ היה כמו שאר עניים והאיך היה יכול לישא אשה וילך וילמוד תורה, וכמו שאמר ר' יוחנן רחיים בצאוורו ויעסוק בתורה, וע"כ אמר יתרו, קראן לו ויאכל לחם, ר"ל שהוא יתן לו ארוחתו על שולחנו די מחסורו אשר יחסר לו, ובכן ישא אשה קודם ואח"כ ילמוד תורה, נמצא הפשט והדרש בקנה אחד עולים. **עצי חיים, פר' שמות, חלק הדרוש**

לא טוב היות האדם לבדו (בראשית ב, יח), וצ"ב מדוע נקט קרא לא טוב, ולא כתיב להדיא "רע". ואפ"ל על פי מה שכתב ק"ז זללה"ה בישמח משה (פ' אמור) דהנה האדם נברא בעבור קיום העולם, דלא תוהו בראה לשבת יצרה, אכן אם יהיה האדם נדון מדת הדין בלבד לא היה קיום לעולם, כי מי יוכל לעמוד לפניך בדין, אלא דלמען קיום העולם שיתף הקב"ה מדת הרחמים למדת הדין, ובזה יהיה קיום והעמדה לעולם. ואעפ"י שחותמו של הקב"ה אמת, ובמדת האמת ראוי שיהיה העולם נדון בדין בלבד, מ"מ כיון שיש צורך בשיתוף מדת הרחמים, למען יוכל העולם להתקיים, ע"כ הוי גם הנהגה זו שמצרפין מדת הרחמים למדת הדין במדת האמת, שהוא דבר המתקיים. וזש"ה לא טוב היות האדם לבדו, כלומר דכל זמן שהאדם אינו עוסק בקיומו של עולם, הרי יהיה נדון במדת הדין הקשה, שהרי כך מתחייב מכח מדת האמת שהיא חותמו של הקב"ה, וא"כ לא יהיה קיום לעולם ח"ו, וכיצד יתקיים מאה"כ וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, בעוד שאין לו דבר המחזיקו ומקיימו, אם יתנהג העולם באמת ובדין. לזאת אעשה לו עזר כנגדו, וכיון שיעשה האדם למען קיום העולם, ישתף הקב"ה מדה"ר למדה"ד וידון עולמו לפנים משורת הדין המתקיים, וא"ש דלא שייך למינקט הדין שהוא רע, כי הלא הדין הוא מדת האמת, ולא שייך לומר על מדת האמת שהוא רע ח"ו, אלא דלא טוב היינו שלא יתכן היות לעולם קיום במדת הנהגה זו. **דברי יואל, פ' אחרי**

לא נתבאר להדיא כיצד נשמע מקרא דלא תוהו בראה דפ"ו מצוה רבה היא, שבעבורה יהיו כופין את הרב לשחרר עבדו. אכן הטעם מובן מאליו, דכיון דאמר קרא שהקב"ה יצר את עולמו "לשבת", אם כן זהו קיום העולם שיהיו ישראל עוסקין בפריה ורביה, כדי שיתקיים חפץ השי"ת ורצונו בבריאת העולם. דאם ח"ו אין הם עוסקין בפ"ו זהו חורבן העולם, כי אם אין בנים לגדלם לתורה ח"ו תפוג התורה, ומיניה שמעינן דמקרא זה לא תוהו בראה לשבת יצרה נאמר אך ורק על יהודים שומרי תורה ומצוות, המגדלים בנים כשרים ונאמנים לה' ולתורתו הקדושה, וח"ו להיפוך אם מגדלים בנים לא אמון בם, אשר לא שמרו ברית אלקים ובתורתו מיאנו ללכת, אין בכך משום ישוב העולם, דאלו הכופרים בתורה הקדושה רע להם ורע לעולם בקיומן, טוב להם שלא נבראו משנבראו. **דברי יואל פ' אמור**

רמז הגון על מנהג אבותינו ורבותינו הקדושים בסעודת נשואין לישב ולהמתין קודם ברכת המזון על הכלה (ואף שמעיקר הדין יכולין לברך שבע ברכות כשהכלה בבית אחר, עיין בים של שלמה כתובות פ"א ס"כ). דהנה איתא במדרש (ילקוט בא רמז קצא)

מי פורע לכם ממדי, מרדכי ואסתר, מי פורע לכם מיון, בני חשמונאי, מי פורע לכם ממלכות רביעית, נטרונא, והיה לכם למשמרת, אל תאכלו ממנו נא, לא תבעוניה מהבהבה. וביאר הזית רענן (מבעל המגן אברהם), נטרונא, פי' צריכים אתם לשמור ולהמתין, לא תבעוניה מהבהבה, אל תבקשו לאכול אותם בהבהוב, כלומר שאינו צלוי כל צרכו בעוד שלא הגיע זמנו. והנה אמרו דורשי רשומות כל"ה ראשי תיבות כ' ל'ה' המלוכה, והנה רשיז"ל פירש בפסוק זה (תהלים כב כט) כי לה' המלוכה ומושל בגוים, דקאי על הגאולה העתידה לימות המשיח שאז יראו כל באי עולם שתחזור המלוכה והממשלה לחי העולמים. ובכן כיון שאמרו חז"ל מי פורע לכם ממלכות רביעית נטרונא, על כן אנו יושבים וממתינים על הכלה, כדי לרמז בזה שצריך לישב ולהמתין על אותו הזמן שיתקיים בו כי לה' המלוכה, ובזכות נטרונא נזכה לגאולה וישועה. **ברך משה בלק עמוד רכט**

בברכת חתנים תקנו חכמינו ז"ל (כתובות ח.) לברך שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בניה לתוכה בשמחה במהרה, שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם. ופירש"י שוש תשיש, לפי שאנו צריכין להעלות זכרון ירושלים על ראש שמחתינו, שמח תשמח, ברכה לחתן וכלה שיצליחו בשמחה וטוב לב. אכן יש לדקדק על כפל הלשון שוש תשיש שמח תשמח. וי"ל בהקדם דברי מרן דודי זללה"ה בדברי יואל (פ' ויחי עמוד תקח) לפרש אמרינו בקדושת כתר, הן גאלתי אתכם אחרית כראשית, וקשה דהרי ידוע שגאולה העתידה תהא בחינתה גדולה הרבה מגאולות הקודמות, והאיך אמר שיגאלינו אחרית כראשית, אך הענין כי גאולות הקודמות היתה ראשיתם טובה, שנגאלו מעול הגוים משעבוד לגאולה, אבל אחריתם לא היתה טובה, ומפני חטאינו גלינו מארצינו, ואם כן לא היה האחרית כראשית, אבל גאולה העתידה תהא גאולה נצחית, ויהיו ישראל מוסיפין והולכין במעלות הקדושה וקרבת אלהים, ותהא האחרית טובה כמו הראשית, ועל זה נאמר הן גאלתי אתכם אחרית כראשית, עכ"ד הנחמדים. ומעתה י"ל כי אנו מתפללים על הגאולה העתידה שוש תשיש, היינו שתהא שמחת הגאולה מוסיף והולך בלי הפסק ויהיה האחרית כראשית, ולזה אומרים בכפלים שוש תשיש בראשית ובאחרית, ועל דרך זה אנו מתפללים בעד החתן והכלה שמח תשמח, היינו כשם שהם ששים ושמחים ביום חתונתם ושמחת לבם כך יזכו לשמחה ונחת בכל ימי חייהם, וזהו שמח תשמח שתהא שמחתם נמשכת והולכת עד עולם אחרית כראשית. **ברך משה שופטים**

טעם שניתוסף לאאע"ה אות ה' דייקא לשמו. דהנה אברהם אבינו הרי היה כל עסקו בעבור קיום העולם, וכדמצינו שהתפלל על כך (בראשית טו"ז, ב') מה תתן לי ואנכי הולך ערירי וגו' הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי יורש אותי, והבטיחו ית' לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך, ונשתלשלה הימנו כל האומה הישראלי. ומי שחושש לקיום העולם ראוי כפי שורת הדין למדוד לו כמידתו ולהתנהג עמו במדת הרחמים. וז"ש המדרש וה' ברך את אברהם בכל, ופרש"י בכל עולה בנימ' בן שנתן לו בן – ומכיון שנתעסק בקיום העולם נתן לו הקב"ה משמו אות ה' והיינו שם הוי' ב"ה מדת הרחמים שבו נברא העולם, דמדה כנגד מדה על שנתעסק בקיום העולם היה ראוי לתת לו רחמים וחנינה במדת הוי"ה כדאמרן. **טיב לבב, פר' חיי שרה**

במדרש ילקוט (שמואל רמז קיו) איתא דהתן מוחלין לו על כל עוונותיו דכתיב (בראשית כה ט) וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת וגו' וכי מחלת שמה והלא בשמת שמה, אלא מלמד שנמחלו לו עוונותיו. ויש להבין אי לא עשה תשובה נשואין מאי מהני, ואי עשה תשובה נשואין למה לי, (והוא בקושית הטו"ז לגבי שמירת שבת באו"ח ריש סימן רמ"ב).

ויתבאר על פי מה שכתב א"ז זללה"ה בישמח משה (פ' אחרי) לבאר הגמ' (ברכות י.) במה שאמר ישעיה הנביא לחזקיה המלך (ישעיה לח א) צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה, כי מת אתה בעוה"ז ולא תחיה לעוה"ב, א"ל מאי כולי האי, א"ל משום דלא עסקת בפריה ורביה. ויש להבין דהא חזקיה לא שאל אותו מפני מה, דידע הא דכתיב (קהלת ז כ) כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, אך שאל אותו מאי כולי האי, ורצונו לומר מה מגיע לו עונש גדול כזה בזה ובבא, ואם כן מה השיב לו מפני דלא עסקת בפריה ורביה, הא אכתי קשה מאי כולי האי, דעל זה אין מהראוי להעניש עונש גדול כזה. אמנם הדבר נכון על פי מה שכתב העיקרים (מאמר ד פל"ז) שלפי שורת הדין ראוי שיהא העונש נצחי והשכר זמני, אבל רב חסד מטה כלפי חסד ומנהיג העולם כולו ברחמים שיהיה השכר נצחי והעונש זמני, עי"ש מלתא בטעמא. ולפי זה מובן שעל זה החטא שלא עסק בפריה ורביה ראוי להעמיד על קו הדין שיענש עונש נצחי בזה ובבא, דהנה אמרו חז"ל מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף מדת הרחמים, נמצא דהתנהגות מדת הרחמים אינו רק משום קיום העולם, אכן מי שאינו עוסק במצוה זו הרי אינו חושש על קיום העולם, נמצא נשאר עומד על תחלת המחשבה, ולכן ג"כ מתנהגים עמו במדה"ד, ושורש מדה"ד הוא עונש נצחי בזה ובבא, עכ"ד.

ומעתה יש לומר כי העוסק בצדקה וחסד הרי הוא חושש לקיום העולם שלא ימות העני ברעב, ואם כן כיון שהוא חושש לקיום העולם הרי מדה כנגד מדה יהוש הקב"ה בעבורו להתנהג עמו במדת הרחמים. ולטעם זה מהני תשובה, כי מבואר במדרש ילקוט (יחזקאל רמז שנח) שאלו לחכמה חוטא מהו ענשו א"ל חטאים תרדוף רעה, שאלו לנבואה חוטא מהו ענשו א"ל הנפש החוטאת היא תמות וכו' שאלו להקב"ה חוטא מהו ענשו א"ל יעשה תשובה ויתכפר לו. ומעם הדבר כי הקב"ה הוא בעל הרחמים ורוצה בתשובת רשעים, אך כל זה הוא אם האדם חושש לקיום העולם, גם הקב"ה יחוש בעבורו להתנהג עמו ברחמים ויקבל תשובתו.

והנה זה ברור שהחתן הנכנס ליום חופתו ונכון לבו בטוח שמאליו נמחלו עוונותיו גם בלי תשובה, הרי לשוא בטחונו כי לאיזה סיבה ימחלו עוונותיו מחמת שהוא נושא אשה, אלא באמת מיירי בחתן שעשה תשובה, והרי הוא ניגש ליום חופתו בשברון לבב ועושה לעצמו חשבון הנפש להתבונן במעשיו שעשה מיום עמדו על דעתו עד היום הזה. אכן נתעורר השאלה איך יועיל התשובה הא נפש החוטאת תמות, אלא על כרחך שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מקבל התשובה ברחמים וברצון כי הוא חושש לקיום העולם ויודע כי יצר לב האדם רע מנעוריו, וכל זה הוא רק אם גם האדם הוא חושש לקיום העולם, ולכן חתן ביום חופתו המתחיל לעסוק במצות פריה ורביה וחושש לקיום העולם, אם הוא עושה גם תשובה בשלימות מוחלין לו על כל עוונותיו, אבל זה ברור כי התנאי קודם למעשה שכל זה הוא רק אם הוא עושה תשובה.

כ"ק מרן רבינו שליט"א

שמחת חתן וכלה

אמר רבי חלבו אמר רב הונא, כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות (ברכות ו:). י"ל כי החתן ביום חתונתו מתבונן בנפשו איך שזכה ביומי בחרותו לישב באהלה של תורה ועלה ונתעלה במעלות התורה, והוא כחתן יוצא מחופתו נפל על צוארו עול פרנסת ביתו ומי יודע אם יוכל לאחר נישואיו להצליח דרכו בתורת ה', ועל דבר זה הוא דואג ומתאונן ריחיים בצווארו ויעסוק בתורה, ועל כן מצוה גדול לבא ולשמח את החתן כי בודאי מצא אשה מצא טוב והאשה הבאה אל ביתו תהא עזר כנגדו לסייע בידו להביא טרף לביתה, והוא יוכל לשבת להלאה בבית ה' על התורה ועל העבודה, והיינו טעמא שהמשמח חתן זוכה לתורה, כי מאחר שהוא שימח את החתן בענין התורה, על כן בא בשכרו במדה כנגד מדה שזוכה לתורה.

ברך משה, פ' תבא

בברכת החתנים, שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם, ויש להבין כפל הלשון שמח תשמח. ומתאמרא משמיה דק"ז העצי חיים זי"ע שאמר בדרך צחות כאשר כיבדו אותו לדרוש במסיבת שבע ברכות, ולא הי' לו חשק לומר דברי תורה, אך אחרי שהפציר בו מאוד פתח ואמר, שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם, וכאשר רוצין לשמח החתן צריכין להתבונן איך הי' כשמחך יצירך בגן עדן מקדם, הרי בגן עדן מקדם לא היו שם רבנים שיאמרו דברי תורה, א"כ גם אני עכשיו אי"צ לומר דברי תורה, עכ"ד ודפח"ח.

אכן י"ל עוד בביאור הענין עפי"ד הגאון מווילנא ז"ל בשנות אליהו (בליקוטים) לפרש מאמר המשנה (אבות פ"ג מ"א) דע לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון, כי נתינת הדין הוא על מה שחטא, ונתינת חשבון הוא מפני שאין אדם חפשי מבלי לקיים המצוות בכל שעה ורגע, ואם כן באותו שעה שעבר עבירה, מלבד העבירה שעשה, הרי באותו שעה לא עשה מצוה, וזהו החשבון שלא קיים מצוות בשעת עשיית העבירה, עכ"ד.

והוסיף על זה כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ' תזריע עמוד סו) לחדש, דכדבר הזה הוא לגבי שכר מצוה, שהרי אמרו חכמים (סוטה יא.) מדה טובה מרובה ממדת פורעניות, ובכן כשם שבכל חטא ועון צריך האדם ליתן די"ן וחשבו"ן, הן על מעשה העבירה והן על מה שלא קיים מצוה בשעת עשיית העבירה, כן הדבר גם לגבי קיום המצוות, אשר חוץ ממה שעתיד האדם לקבל שכרו על עצם מעשה המצוה, עוד יוסיפו לו מן השמים שכר טוב על שלא ביטל את הזמן ההוא בחטא ופשע, וע"ד מאמרם ז"ל (קידושין לט:) ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה. ולפי"ז מקום יש לומר דהא דאמרינן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, היינו דוקא על עצם מעשה המצוה, אבל על מה שלא עבר עבירה בשעה שקיים את המצוה איכא שכר אף בעולם הזה, ודבר זה מדוקדק בלשון חכמים שכ"ר מצו"ה בהאי עלמא ליכא, דדוקא שכר המצוה עצמה ליכא בהאי עלמא, אבל על מה שנמנע מן העבירה באותה שעה איכא שכר אף בעלמא הדין, עכ"ד.

ולכן חתן הנושא ומוחלין לו על כל עוונותיו, הרי מכאן ואילך חושבנא חדש, וצריך שיקבל עליו להקים ביתו על

אדני התורה והיראה בדרך זה, ומלבד הזהירות שלא לעשות עבירה, ידע שגם הוא מחויב לקיים התורה והמצות ולמלאות הזמן כדבעי למהוי לעבדה ולשמרה.

ובזה יתבאר כפל הלשון שמ"ח תשמ"ח רעים האהובים, דלשון שמחה יצדק על התורה והמצוות, כדכתיב (תהלים יט ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב, והכוונה שצריך החתן לקבל על עצמו בכפליא שיקים ביתו בדרך התורה לעבדה ולשמרה במצות עשה ובמצות ל"ת, והשמחה של קיום התורה והמצוות יהיה שמחה כפולה, הן בקיום המצוה והן להזהר שלא לעבור על העבירה, והוא יהיה באופן כשמחך יצירך בגן עדן מקדם, דגם שם ויניההו בגן עדן לעבדה ולשמרה בב' ענינים הן קיום מצות עשין והן שלא לעבור על הלא תעשין. כ"ק מרן רבינו שליט"א

יש לתת טעם לדבר על מה שנוהגין בעת ריקודין של מצוה ובשמחת חתן וכלה לקפוץ ולרקוד ומנשאים את עצמם למעלה.

ונראה על פי מה שהביא ק"ז זללה"ה במאור עינים (פ' שמות) בשם האר"י ז"ל (שלה"ק מסכת שבועות בשם הרח"ו) שאין לומר בנוסח הזכרת נשמות, המצא מנוחה נכונה תחת כנפי השכינה, כי זהו מדריגת הגרים, אלא יש לומר על כנפי השכינה, כי נשמות ישראל הם למעלה מכנפי השכינה, עכ"ד.

ובכן י"ל כי מה שמנשאים עצמם למעלה בשעת הריקודין, הוא להורות שבני ישראל הם על כנפי השכינה, וכבר אמרו (שבת ל:) אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה, נמצא שעל ידי שמחה של מצוה זוכים בני ישראל להגיע למדריגה גדולה להיות על כנפי השכינה, ובפרט בהזמן גרמא להרבות בריקודין של מצוה בשמחת חתן וכלה, כי דוקא בני ישראל זוכים להיות על כנפי השכינה, שהורתם ולידתם הוא בקדושה יתירה, מה שאין כן הגרים, ועל כן מגביהין עצמן בריקודין של מצוה בשמחת חתן וכלה, להורות על קדושת נשמת ישראל שהם חוסים על כנפי השכינה. כ"ק מרן רבינו שליט"א

מה שמאחלין "מזל טוב" למי שמצא אשה מצא טוב. דהנה איתא בגמרא (חולין צה:) תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר, בית תינוק ואשה אף על פי שאין נחש, יש סימן, פירש"י דאי מצלח בסחורה ראשונה אחר שבנה בית או שנולד התינוק או שנשא אשה, סימן הוא שהולך ומצליח, ואי לא, אל ירגיל לצאת יותר מדאי שיש לחוש שלא יצליח. ומכאן נובע מקור מנהגן של ישראל שמברכים ברכת "מזל טוב" למי שנשא אשה או שנולד לו בן או שבנה בית, כי בזה מתפללין עליו, שתהא מזלו טוב ויצליח בדרכיו, כי אם לא יצליח כזאת הוא סימן רע לו ח"ו. ברך משה, פ' ויצא

ויצחק בא מבוא באר לחי רואי וגו' ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים (בראשית כד, סב). רש"י פירש כי בא לזיווג הגר לאברהם אביו. וידוע (בבא קמא צב:) כל המתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחלה. ויצחק היה מתפלל לפנות ערב על זיווגו של אברהם אביו היא הגר כמו שפירש רש"י, וא"כ א"ש המשך הפסוקים, כי יצחק בא מבוא באר לחי רואי לזיווג הגר לאברהם אביו, ומסתמא היה מתפלל לה' שיהיה זיווגו עולה יפה, ועל כן נענה הוא תחלה וישא עיניו וירא והנה גמלים באים. ישב לב, פ' חיי שרה

מצוה טאנץ

נראה בטעמא דמילתא שמשמחין במזמוטי חתן וכלה בריקודין של מצוה, על פי מה שכתבו הפוסקים (תשב"ץ סימן תס"ז) נקוט האי כללא בידך כל המנהגים של חתן וכלה אנו למדין ממתן תורה, שהשי"ת היה מראה עצמו כחתן נגד כלה שהם ישראל.

אכן כתיב על זמן המקווה לעתיד במהרה בימינו (ישעיה נד ה) כי בעליך עושיך ה' צבאות שמו, נשמע מזה שעד היום היה רק בחינת אירוסין וקידושין, אבל לעתיד יהיה בבחינת נשואין כמו שנאמר (הושע ב כא) וארשתיך לי לעולם.

ויתכן שמטעם זה עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים מבשרו של לויתן כמבואר בגמרא (בבא בתרא עה.), כי זה יהיה סעודת הנשואין של קוב"ה וכנסת ישראל לעתיד לבא. ומסתבר נמי לומר שזה יהיה ענין הריקודין דלעתיד, כדאיתא בגמרא (תענית לא.) אמר רבי אלעזר עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן, וכן אומרים בשירת אקדמות מטיילי בי חיננא בהדי שבינתא, והיינו שהקב"ה שהוא בכיכול החתן ירקד עם כנסת ישראל היא הכלה, ועל זה נאמר (ישעיה סב ה) ומשוש חתן על כלה ישיש עליך אלהיך, וכן כתיב (ירמיה לא יג) אז תשמח בתולה (דא כנסת ישראל) במחול, וכנגד זה הזמן דלעתיד גם בעת הגלות משמחין בריקודין של מצוה בעת נשואין, על שם העתיד שיעשה הקב"ה מחול לצדיקים, אז תשמח כנסת ישראל כלה קרואה בנעימה בי חיננא בהדי שבינתא.

כ"ק מרן רבינו שליט"א

המשך מעניני שבע ברכות אי"ה בשבוע הבא

קול רינה וישועה
באהלי צדיקים

בקול רינה וישועה, נברך בזה ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם האי גברא רבא ויקירא, אשר לו זרוע עם גבורה, בהרבצת תורה, לשם לתהילה ולתפארה, מרים על נס תלמידי ישיבתינו המעטירה, ומפיח רוח חיים בתוככי קהילתינו המפוארה, ענוות חן וחסד על פניו שורה, מנוע אראלים וחרשישים, שלשלת היוחסין פאר מקדושים,

מורינו הגה"צ
ראש ישיבתינו שליט"א

לרגל השמחה בביתו נאוה בנישואי בנו הבחור החשוב פרצע"ח
הרב **חנני' יו"ט ליפא מייזליש** שליט"א

עב"ג המהוללה שתחי' בת האי גברא רבא ויקירא, ענף עץ אבו"ת בהדר ותפארה
הגה"צ אב"ד ראצפערט-בראזיל שליט"א

והברכה אחת היא אל מעלת כבוד אביו רב האי נאון וגדול, מעוז ומגדל, מקים עולה של תורה, עומד לנס קהילתו המעטירה, נודע לעוז ולתפארה, גן ההדסים, ערוגת הבושם

כ"ק הגאון הצדיק אב"ד סאטמאר-ב"פ שליט"א

יהי רצון שמשמחה זו יושפע רב ברכות ושובע שמחות
לנו ולכל בית ישראל עד עולם אמן

הכו"ח בהדרת כבוד ויקר
הנהלת המוסדות

הנישואין - וקבלת התורה

נקוט האי כללא בידך כל המנהגים של חתן וכלה אנו למדים ממתן תורה, (תשב"ץ)

הרב מרדכי דוד עסטרייכער שליט"א

דבר בעתו מה טוב, כאשר זוכים אנו בשב"ק זו הבעל"ט שבת פרשת יתרו אשר בה יקראו בפרשת קבלת התורה, בבד בבד זוכים אנו לשמוח בשמחת בית צדיקים לרגל שמחת הנישואין בבית הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א, על כן מן הראוי ללקט נפזרים מפי ספרים וסופרים את כל עניני הנישואין שנלמד ממתן תורה, ויה"ר שמשמחה זו יתמשך עלינו רב ברכות ושובע שמחת וכל טוב סלה:

אשת חיל מי ימצא, זו היא התורה, ורחוק מפנינים מכרה, שהיתה לפני ולפנים, זכה משה והורידה לישראל.

(מדרש שוחר טוב משלי ל"א)

אשת חיל וגו', א"ר יצחק בר נחמי' כשם שנתן הקב"ה תורה לישראל בכ"ב אותיות, כל הוא משבח הנשים הכשרות בעשרים ושתים אותיות.

(ילקוט שמעוני משלי רמז תתקס"ד)

לך אל העם וקידשתם היום ומחר. הלכה אדם מישראל שקדש אשה מי צריך ליתן שכר כתב קדושין, כן שנו חכמים אין כותבין שטר אירוסין ונשואין אלא מדעת שניהם והחתן נתן שכר, וומי למדו, מן הקב"ה השעה שקדש לישראל בסיני שכך כתך לך אל העם וקדשתם, ומי כתב גימקום (פ' שטר נישואין) זה משה שנאמר (דברים ל"א) ויכתוב משה את התורה הזאת, ומה שכר נתן לו הקב"ה, קירון הפנים דכתיב (שמות ל"ד) ומשה לא ידע כי קרן אור פניו.

(ילקוט שמעוני רמז רע"ט)

ויוצא משה את העם לקראת האלקים, מגיד שהשכינה יצאה לקראתם כחתן היוצא לקראת כלה, וזה שנאמר ד' מסיני בא.

(מכילתא)

צאנה וראנה בנות ציון ביום חתונתו וגו', ביום חתונתו זה סיני כחתנים היו, וביום שמחת לבו אלו דברי תורה.

(מד"ר שיר השירים פ"ג)

אמרו רז"ל כל הנושא אשה כאילו עמד ביום מתן תורה, שכן שנינו (יבמות ס"ב:) **השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה וכו, וביום שקבלו את התורה היו כולם חתנים וקבלו התורה שנקראת כלה.**

(אורחות חיים סוף הל' קידושין)

קיום העולם

לולא קבלת התורה הי' העולם קיים, כדארז"ל תנאי התנה במעשה בראשית וכו' ואם לא יחזיר לתוהו ובוהו, ורק בשכר זאת יכולים להנות מעוה"ז כדין מציל מזוטו של ים כמבואר מהחיד"א, כמו כן בנישואין, מבואר בישמח משה פ' אחרי, בביאור הגמ' (ברכות י.) בחזקי' המלך שא"ל ישעי' הנביא צו לביתך כי מת אתה ולא תחי' וכו', כי מת אתה בעוה"ז ותא תחי' בעוה"ב, א"ל מאי כולי האי,

א"ל משום דלא עסקת בפרי' ורבי', והוא עפי"ד חז"ל בראשית בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים עמד ושתפה למדת הרחמים, נמצא דהתנהגות מדת הרחמים אינו רק בשביל קיום העולם, ומי שאינו עוסק במצוה זו הרי אינו חושש על קיום העולם דלא תהו בראה וכו', נמצא נשאר עומד על תחילת המחשבה להעמיד על קו הדין, ונענש בעונש נצחי בזה ובבא עכת"ד, הרי דעי"י הנישואין יש לו חלק בקיום העולם.

הקב"ה נתן מתנה להכלה בעת התנאים – השבת

מתן תורה בסיני הי' החתונה כדרשת חז"ל ביום חתונתו זה מתן תורה, וא"כ במרה שקדמה לסיני הי' כעין כתיבת התנאים, ולכן כתוב שם (שמות ט"ו) ויאמר אם שמוע תשמע לקול ד' וגו', שתנאי הזה הי' כעין כתיבת תנאים בין הקב"ה לכנסת ישראל, ואמרו רז"ל (סנהדרין נו:) דבמרה ניתנה להן מצות שבת, ואיתא (שבת י:) א"ל הקב"ה למשה "מתנה" טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם, הרי שהקב"ה נתן מתנה בעת כתיבת התנאים להכלה – זו כנסת ישראל.

(נר ישראל – וישלח)

שידוכים ע"י השדכן

מצינו שהקב"ה החזיר את התורה לבני עשו ולבני ישמעאל ולא רצו לקבלה, אבל לישראל שלח את משה רבינו להיות הסירסור בין ישראל לאביהם שבשמים, ומיד קבלוה, האימ משה דכדי שיצא שידוך לפועל צריך שיהא ע"י השדכן.

(שפת אמת – שיח שרפי קודש ח"ד)

יוחס

קיימא לן דאין לישא אשה שיש בה פסול משפחה, ומהאי טעמא איתא במדרש שאמר הקב"ה לאומות העולם הביאי לי ספר יוחסין כשם שמביאין בני.

(ראה חיים)

וביטב לב פ' פנחס כת' דהמנהג לספר היוחס בעת קשר השידוכים ע"י"ש, אפשר שמקורו מדר' זו הביאו לי ס' יוחסין.

(המלקט)

אחרי הקידושין נשתנה שמה של הכלה

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, כי ידוע דבעת מתן תורה נתקדשו ישראל להקב"ה כביכול בבחינת אירוסין, וביום הקמת המשכן הי' בחי' הנישואין, ואיתא בזוה"ק (שלח דף ש"ל) דאשה עד שלא נישאת נקראת בת פלוני, ומשנישאת נקראת אשה ע"י"ש, וכן הי' בישראל דקושם שהיו בבחי' הנישואין הי' נקראים בית יעקב, ע"ש שהם בני יעקב, ואחרי הנישואין נקראו ישראל, שמשותף בהם שמו ית' א-ל, ולפי"ז אתי שפיר שהזכיר כאן מקודם בית יעקב ואח"כ בני ישראל,

(זרע ברך, משפטים)

האשה והתורה נקנית בשלשה דרכים

ואביא אתכם אלי, מה אשה נקנית בכסף בשטר ובביאה אף ישראל כן, בכסף זו ביזת מצרים, בשטר זו התורה שנאמר (דברים לג; ד) תורה צוה לנו משה מורשה; אל תקרי מורשה אלא מאורסה, בביאה זהו שאמר (יחזקאל טז; ח) ואפרוש כנפי עליך וגו' ואבוא בברית אתך, לכן אמר הושע שלש פעמים וארשתיך לי (הושע ב; כא כב), ואביא בגימטריא בביאה:

(בעל הטורים)

(ע"ע ביט"ל פ' בא אות ג')

ובביאה, דהיינו השראת השכינה במתן תורה, כדכתיב (שמות י"ט) הנה אנכי בא אליך בעב הענן, ואז כשירד ד' כפה עליהם ההר והיתה החופה.

(שערי שמחה – כ"ק מרן רבינו שליט"א)

נתות דרגא ונסית איתתא

וירד ד' על הר סיני, הטעמים על תיבות וירד ד' הם "דרגא תביר"זי"ל עפי"י הידוע דבשעת מתן תורה נתקדשו ישראל להקב"ה כביכול ככלה לחתן בבחי' נישואין, והקב"ה הי' מצמצם עצמו כביכול לירד על הר סיני לתת לעמו תורה ומצות בבחינת נחית דרגא ונתיב איתתא (יבמות סג.) כדוגמת החתן, ולכן שפיר קבעו חז"ל הטעם על הפסוק "וירד ה'" על הר סיני "דרגא תביר, לרמז על בחי' נחית דרגא נסיב איתתא.

(ארץ החיים בשם הרה"ק ר"א המלאך)

יום התענית והצום

וכמו שהתענו בו ישראל כמו כן החתן מתענה. ובמתן תורה היו נשואין דכתיב אהבת כלולותיך.

(תשב"ץ)

מחילת עוונות

אמרו חז"ל (ירושלמי ביכורים ג' ג) ג' מוחלים להם עונותיהם ואחד מהם חתן, וכיון דמוחלין לחתן בודאי מוחלין להכלה, דמאי בינייהו, תרוייהו נישואים זה לזה, והנה אמרו חז"ל ביום חתונתו זה מתן תורה, נמצא דכיון שהי' הנישואין של מתן תורה בשבועות ואנו הכלה א"כ נמחל לנו עונותינו.

(קדושת לוי – שבועות)

שושבינין

נותנים לחתן כלה שושבינין, כמו במתן תורה שהיו משה ואהרן שושבינין לישראל.

(מטה משה)

נירות

הולכים לחופה בנירות ואבוקות, כמו בשעת מתן תורה שהי' אש ולפידים.

(תשב"ץ)

החופה

ויתיצבו בתחתית ההר - רמז להחופה שמקדשין תחת החופה,

(הפלאה)

סביב החופה

הולכים הרבה אנשים עם החתן אל החופה ומסבבים אותו מכל צד, שכן מצינו אצל הקב"ה בהר סיני שירד עמו כ"ב אלף רבבות מלאכים וסבבו את ההר.

(פסיקתא רבתי כ"א)

פחד החופה

וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק - פעם עשה רבינו הק' מצאנז זי"ע לאחד מבניו, ואחר מנחה הלכתי עם רבנו לחדר השני, ומחמת שהי' קהל גדול מאד הי' דוחק גדול בבית ולא יכולתי לעבור עם רבינו, צעקתי "הניחו את רבינו לעבור!", אחז אותי רבינו ואמר לי: וכי כך צועקים על חתונה?, אנו היינו רגילים להיות על חתונות והיינו משיגים יראה גדולה כ"כ שהיינו יראים להגביה עינינו כל שמונה ימים מגודל היראה, וכך צריך להיות על חתונה.

(דרכי חיים)

שמעתי מפ"ק של כ"ק אאמו"ר זללה"ה דא"ז מרן הדברי חיים זי"ע אמר דבשעת החופה רעדה אחזתנו עד כילא הרהבנו עוז לישא עינים לראות זה את זה מגודל הפחד עכ"ד, והכוונה בזה י"ל כי בכל חופה נמשך השפעה בעולם הזה מעין חופה העליונה שהיתה בעת מעמד הנבחר, ועל כן מתעורר באותו זמן לכל איש ירא ד' פחד גדול מהיראה העליונה שהיתה בעת מעמד הנבחר, כמ"ש ויחרד כל העם אשר במחנה, ובעיקר נמשך יראה להחתן עצמו בשעת החופה.

(שערי שמחה – כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

הזכרת יום המיתה

טעם לבישת הקיטל הוא הזכרת יום המיתה, גם אצל קבלת התורה הי' נפחד מפחד זה, דבת קול יצא, אם תקבלו את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם.

(המלקט)

בגדי לבנים

כתב בנועם אלימלך פ' משפטים, הטעם שהתיר לנו בחג השבועות לאכול אחר גבינה בלא המתנת שיעור מחמת שאז הוא שעת מתן תורה הקדושה ואנו מראים עצמינו שאנו דוגמת המלאכים בשעת מתן תורה ע"י התורה עכל"ק, גם לבישת בגדי לבנים ביו"כ הוי משום שביו"כ אנו נחשבים כמלאכים, ושפיר ביום החופה מלבישים לבנים כדוגמת קבלת התורה דוגמת מלאכים.

(המלקט)

הכתובה והקידושין

וכמו שנאמר ויכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם בידו אלי, כך החתן חותם ונותן הכתובה מידו,

לכך מתחיל החתן בה' הרי את מקודשת, כנגד ה' חומשי תורה, וכנגד ה' דברים שנתינת טבעת מביא. לנשואין. לגטין. לחליצה. ליבום. למיאון. ולפי שהתורה מתחלת בב' לפיכך הכתובה מתחלה בב'.

(תשב"ץ)

קריאת הכתובה, כמו במתן תורה שקרא משה לפני ישראל כל התחייבות שיש להם על הקב"ה ואתם תהיו לי ממלאכת כהנים.

(ס' מטעמים)

שבע ברכות

וכמו שהיו במתן תורה ז' קולות, דכתיב הבו לה' וגו' קול ה' על המים וגו' כנגדן תקנו ז' ברכות. וכמו שיש בעשרת הדברות י"ד אזכרות כך יש בשבע ברכות י"ד אזכרות.

(תשב"ץ)

(וזאת גם הענין של ז' הקפות נגד ז' קולות, בס' ענבי הגפן עפ"י תיקו"ז, ואפשר להוסיף שהי' אז ביום ז' סיון)

השתתפות של האבות מגן עדן

כן מצינו דיעקב אבינו הי' בשעת קבלת התורה, כדאיתא במדרש (רבינו בחיי פ' יתרו) ויחן שם ישראל נגד ההר, דא ישראל סבא, והטעם בזה לפי שבמעמד הר סיני הי' ענין יחוד החופה בין כנסת ישראל לאביהם שבשמים, ועל כן הביא הקב"ה את האובת הקדושים למעמד הנבחר שישתפו בשמחת בניהם, כמ"ש בזוה"ק (פ' פנחס) ישמח ישראל בעושיו קב"ה אעקר לו מגן עדן.

(שערי שמחה – כ"ק מרן רבינו שליט"א)

הנשמות של דורות הבאים

בעת קבלת התורה נתקבצו שם אצל הר סיני כל הנשמות של נשמת ישראל עד סוף כל הדורות, וענין זה גם אצל החופה, כמ"ש בקדושת לוי בליקוטים שהנשמות בעתיד לצאת מהחתן כלה באו להחופה ומעורר אותם לבכי.

(המלקט)

שוברין כלי

לתת למדת הדין חלקה, וכמ"ש בנישואי ישראל והקב"ה, במתן תורה שנשתברו הלוחות.

(של"ה)

ושוברין כלי זכוכית, שגם הליחות היו של סנפירינון,

(ים של שלמה, כתובות)

שמחת חתן וכלה

חתי"ן ע"ל הכל"ה בגימטריא התורה לומר כל המשמח חתן וכלה כאלו עסק בתורה. כדאמרינן בכתובות (דף י"ז) מבטלין ת"ת להוצאת המת ולהכנסת כלה לחופה.

(תשב"ץ)

מה דאנו אומרים עשר"ת הדברו"ת ולא עשרת הדברים. לפי שדברות עולה בגימטריא תרי"ג מצות חסר אחת, חתי"ן ע"ל כל"ה בגימטריא תרי"ג וגימטריא מש"ה רבינו. כשמשה רבינו קבל התורה היתה הכלה והחתן זה הקב"ה. וזהו שיסד הפייטן בקבלת כלה כתובת חתן.

(תשב"ץ)

כלי זמר

מלאכי השרת זמרו בעת קבלת התורה, שנאמר מלכי צבאות ידדון ידדון.

(ראשונים)

טעם שהחתן מתחיל בד"ת ומפסיקין אותו

כי כן מצאנו בקבלת התורה שהקב"ה הי' בבחינת חתן היוצא מחופתו, וכשהתחיל לומר עשרת הדברות, הפסיקוהו, שנאמר (שמות כ) ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו וגו'.

(חתם סופר)

ענין שמפסיקין החתן מלומר תורה הוא כמו בחי' שבירת הלוחות.

(שיחות הר"ן)

דורן דרשה

מה שהחתן דורש, כמו שאמרו חז"ל ביום חתונתו זה מעמד הר סיני, לרמוז שהחתונה היא מעמד הר סיני, בשביל זה הוא דורש, ומה שנותנין לו מעות שקורין דרשה געשאנק, לרמוז עלית למרום שבית שבי, בשביל זה לקחת מתנות, וזהו הדרשה געשאנק שנותנים להחתן.

(שיחות הר"ן)

כל ברכאן

בני – תכלית הנישואין להעמיד דורות

אמרו חז"ל (ברכות ו:) דהמשמח חתן וכלה זוכה לתורה, ונראה הטעם בזה, כי תכלית הנישואין הוא להעמיד בנים ולגדלם לתלמוד תורה, ולכן המשמחו בזה שנושא אשה לכוונה הנ"ל זוכה לתורה מדה כנגד מדה.

(אבודרהם)

יערוף כמטר לקחי וגו', רומז שהתורה נמשלה ללקיחת אשה שנמשלה למטר, כי כמו המטר נשאר חיים לעולם ומצמיח ועושה פירות, כמו כן ע"י נשיאת אשה זוכה להיות חי לעולם, ע"י שיעמיד דורות עובדי ד', וכמאמר חז"ל (תענית ה:) מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, וענין הזה יש ג"כ בתורה שנמסרה לישראל ככלה לחתן, כדי שיעמדו ממנה תולדות, דהיינו תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים, ולזה אמר יערוף כמטר לקחי דהיינו אותה תועלת שיש באשה הנמשלה למטר שזוכה להיות חי לעולם ע"י תולדותיו, כן יהי' ג"כ תועלת כזו מהתורה להיות חי לעולם ע"י מעשים טובים.

(עוללות אפרים)

מסופר כי כ"ק מרן רביה"ק הדבר"י זי"ע עוד בשבתו על כסאו בעיר קראלי, פ"א במוצאי חג השבועות הי' ניעור כל הלילה, וא' דתכלית הנישואין הוא להעמיד דורות וכמו כן עכשיו אחר הנישואין של קבלת התורה תכליתה להעמיד דורות ולחדש בתורה.

חיא – נתפראו כל החולים בשעת מתן תורה, גם בנישואין מתאמרא משמי' דהרה"ק משינאווא זי"ע לארוס וארוסא לאתקפא חלשין, ע"י הנישואין יש בו כח לחזק כל החלשים וכל מיני חולי.

(המלקט)

מזוני – סגולת התורה אורך ימים בימינה ובשמאלו עושר וכבוד, ובנישואין ג"כ יש סגולת בפרנסה כמ"ש בס' אור לשמים כת' וז"ל שמעתי מכבוד דמו"ר הרב ממעזבוז זצללה"ה כאשר האדם עושה איזהו נשואין לבניו, משם בא לו הפרנסה, ומצאתי רמז בזה הפרשה (בראשית כ"ו) ויעש להם משתה דהיינו שעושה חתונה לבניו, ויאכלו וישתו, באה לו פרנסה וכל טוב עכ"ל.

(המלקט)

ריקודין

כל ההרים רקדו אצל קבלת התורה כמ"ש למה תרצדון הרים.

(המלקט)

החתונה היא בחי' סיני כמ"ש ביום חתונתו זה מעמד הר סיני, וסיני גימ' סלם, וכתוב והנה מלאכי אלקים עולם ויורדים בו, היינו ריקודין, שבשעת ריקודין עולה ויורד כי כן דרך רקודין שעולה את גופו ויורד את גופו.

(שיחות הר"ן)

מה שמהפכין את עצמן, זה בחינת ומשה עלה, וירד ד' על הר סיני, שהתחתונים עלו למעלה ועליונים ירדו למטה.

(שיחות הר"ן)

הכרזת שבת

טעם שמכריזין בעת המצוה טאנץ "שבת" משום דכל עניני החופה למדין ממתן תורה, ואיתא (שבת פ"ז:) דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל, לכן שפיר מכריזין "שבת"

(ס' מטעמים)

עזר כנגדו

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, דרשו חז"ל (פסחים מט:) אל תקרי מורשה אלא מאורסה שהתורה מאורסת לישראל, וי"ל הכוונה דדברי תורה המה לאדם בבחינת זווג להיות לו לעזר בכל הענינים הנצרכים לו, שאם נצרך לשורש החיים שלו יראת ד' משיג ע"י ד"תורה יראה, ואם נצרך לו בטוחות מזווגין לו הדברי תורה בטוחות, בכל לפי העת הנצרך אליו.

(סוד ישרים)

חלק מהוצאת הגליון נתנדב

לע"נ הא"ח מרת חי' רבקה פערל ראזינגער ע"ה

ב"ר מרדכי ז"ל - נלב"ע כ"ב שבט

הונצח ע"י חתניה מו"ה יצחק שמעון ווייס הי"ו - ומו"ה אהרן ראזמאן הי"ו

מזלא טבא וגדיא יאה

ברגשי הודאה והערכה, נשגר בזה כוס של ברכה, בברכת מז"ט בשיר ושבחה, קדם ידידינו הרבני הנגיד הנכבד והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, עושה ומעשה צדקה וחסד, תומך כוללינו הק' בכל עת תמיד, האי ניהו

מו"ה ראובן יוסף לעווי הי"ו

אב"ד בווילליאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו בנישואי בתו שתחי'

למזל טוב ובשעטו"מ

יה"ר שתזכו לראות ולרוות רב תענוג ונחת מהם ומכל יוצאי חלציכם, ותזכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימי חייכם, ואלקא דמאיר יענכם, להניח ברכה אל תוך בתיכם.

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בניכמי | רד | בלתי מוגה

ביקור הגאון רבי משה חיים אפרים פאדווא שליט"א

גאב"ד לאנדאן יע"א

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

ערש"ק פרשת ויצא תשע"ב לפ"ק

גאב"ד לאנדאן בא לבקר את רבינו שליט"א ביום עש"ק אחה"צ והביא לרבינו ספרו החדש "מנחת אפרים" חלק ראשון בירורי הלכות וחידושים

ושאל רבינו בצחלת פנים: ס'איז יעצט אריים געקומען?!

וגאב"ד לאנדאן הזכיר על זה דברי החוות דעת שדבר א' טוב מחיבורו יציל על כל הספר

*

רבינו שאל בשלומו ובשלום כניו וחתניו שיחיו

ושאל רבינו על סיבת בואו לארה"ב

והשיב שהגיע לרגל חתונת נכדו הי"ו בן בנו הרה"ג ר' יוסף יודא פאדווא שליט"א דומ"ץ בק"ק סקווירא עם בת הרה"ג ר' העשל איינהארן שליט"א דומ"ץ בק"ק סקווירא

רבינו: סקווירא איז א שיין חסידיש שטעטל, ערליכע אידן, די אידישע שטעטלעך איז א געוואלדיגע זאך, ס'איז אנדערש ווי ערגעץ אנדערש.

גאב"ד לאנדאן: דא אויך קע"ה איז א כרך גדול ונורא בלי עין הרע.

רבינו: יא, קע"ה, ס'איז אויסגעוואקסן א אידישע שטאט.

גאב"ד לאנדאן: כ'בין דא געווען א יאר–צוויי פאר די פטירה פון רביץ ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל), און ס'איז געווען דעמאלטם א קליין שטעטל, א דערפל.

בנו הגרי"י: שמחת תורה דעמאלטם איז נישט געווען קיין וואסער.

רבינו: יא, דעמאלטם האבן געוואוינט דא א צוויי הונדערט משפחות, און היינט וואוינען דא אריבער דריי טויזנט משפחות בליעה"ר.

גאב"ד לאנדאן: און ס'איז ב"ה אלין אידיש און ערליך.

רבינו: אין לאנדאן וואקסט דאך אויך א גרויסע אידישע שטאט, ס'צושפרייט זיך אוים די אידישע געגנט, ס'דארף דאך וואקסן אידישקייט.

גאב"ד לאנדאן: יא, קע"ה.

וחזכיר רבינו מש"כ השבט מוסר (כספרו אגדת אליהו על הירושלמי מס' פאה פ"ז ס' י"א) בשם חז"ל שבשעת חורבן בית המקדש נתפזרו אבנים ואפר מהבית המקדש ובאותן המקומות שנפלו שם אבנים או אפר, שם יבנה בתי מדרשות.

רבינו: ס'איז אנגעקומען ביז אייראפע, און ביז אמעריקא, איז איבעראל דא בתי מדרשות.

גאב"ד לאנדאן: זייער א אינטערסאנטע זאך, א פלא וואס כ'האב געזעהן די וואך, מ'ברענגט אראפ, אז אין באסטאן (א' מערי אמעריקא) איז געווען א רב, בערך שנת תר"ע.

רבינו: פאר הונדערט יאר צוריק...

גאב"ד לאנדאן: יא, ער איז געווען א גדול בתורה, און ס'איז דא א בריוו פונעם חפץ חיים, וואו ער שרייבט דארט מורא'דיגע טיטלעך.

רבינו: יא, אוודאי אז ס'איז געווען דא גרויסע תלמידי חכמים.

גאב"ד לאנדאן: ער האט געהייסן רבי גבריאל, כ'האב געזעהן צוויי בריוון צו אים, פון רבי חיים סאלאווייציק, און פונעם הפץ חיים, שרייבן זיי אויף אים מורא'דיגע טיטלעך...[1]

רבינו: ער איז געקומען פון דארט, האבן זיי אים געקענט.

א' הנוכחים: ס'איז געווען צווישן די רבנים רבי אברהם אהרן יאדעלעוויטש, ס'איז דא פון אים גרויסע חיבורים, גרויסע תשובות.

רבינו: יא, בית אב, ער איז געווען א גרויסער תלמיד חכם.

בנו הגרי"י: זיי האבן דא געהאט עגמת נפש, און זיי האבן נישט מצליח געווען, און ס'איז נישט געווען אידישקייט.

גאב"ד לאנדאן: ס'איז אינטערסאנט וואס האט פאר די אידן געצויגן קיין אמעריקא.

רבינו: אסאך פון זיי האבן געהאט פארשידענע סיבות פארוואס זיי האבן געמוזט אנטלויפן פון אייראפע, ס'איז געווען דארט צרות.

בנו הגרי"י: ס'איז געווען דא רבי יעקב יוסף (רב הכולל דניו יארק).

רבינו: אים האט מען געברענגט דא, ער זאל זיין דא רב, און ער האט געהאט עגמת נפש דא.[2] אבער ס'איז געווען דא אסאך גדולי ישראל, ס'איז בטל געווארן, ס'האט נישט קולט געווען.

א' הנוכחים: אין שיקאגא האט געוואוינט דער רידב"ז (הגאון רבי יעקב דוד ווילאבסקי ז"ל מסלוצק מח"ם חי' הרידב"ז על תלמוד ירושלמי).[3]

גאב"ד לאנדאן: נאר א שטיק צייט האט ער געוואוינט דא, און נאכדעם האט ער זיך געצויגן קיין ארץ ישראל, קיין צפת.

רבינו: דער גארליצער רב ז"ל (הגה"ק רבי ברוך בן מרן הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז ז"ל) האט געזאגט פארן שינאווער רב אז מ'וואלט געדארפט גיין וואוינען אין אמעריקא (לצורך הצלת נפשם של אלפי בני ישראל שנספעו לשם), אזוי האט ער געזאגט בימים ההם. און ער האט געזאגט 'אז איך וועל פארן, וועט מען זאגן אז איך מיין וועגן געלט', וועגן דעם האט ער געזאגט פארן שינאווער רב ער זאל פארן קיין אמעריקא, ס'איז דא אסאך אידן דארטן, און ס'איז דא אסאך וואס מ'דארף אויפצוטוהן אין אמעריקא. האט דער גארליצער רב געבעטן און געמוטשעט ער זאל יא קומען.[4]

---

1 ה"ה הגאון רבי גבריאל זאב מרגליות ז"ל שהיה מקודם דומ"ץ בעיר הורדאנא שבליטא, ואח"כ נסע לאמעריקא והשתדל שם לפעול גדולות ונצורות, ועיי' בס' 'אין תנאי בנישואין' שמביא העתק מקול קורא שנתפרסם במדינת רוסלאנד בחודש חשון שנת תרס"ח נגד פירצה חמורה בעניני נישואין שהממשלה רצתה לגזור, וכל גדולי המדינה חתומים עליה, ורבי גבריאל הנ"ל גם הצטרף בחתימותו מאמעריקא.

ועיין בס' חרוזי מרגליות (ח"א) שמובא ממנו דרשות סיום שערך בעיר באסטאן בשנת תרע"ב.

2 הגאון רבי יעקב יוסף ז"ל היה מו"ץ ומגיד נערץ ומפורסם בעיר ווילנא שבליטא, אך שם הערימו עליו כמה סוחרים נוכלים ונצטבר על שמו חובות אדירים, וע"כ כשקיבל הצעה לבוא לכהן כרב הכולל באמעריקא שמח להצעה זו, כי הם הבטיחו לו שהם מקבלים עליהם לפרוע את חובותיו.

ובשנת תרמ"ה נסע לאמעריקא ונתקבל בהתלהבות גדולה, אך במשך הזמן כשהתחיל לפעול גדולות ונצורות בתחום הכשרות ובפרט בעניני שחיטה, כשראה שמצב הכשרות מבהיל מאוד, והקצבים מכרו בשר טריפה ל"ע בחותם של כשרות, ע"י ששיחדו כמה רבנים מקולקלים, ולכן פתח רבי יעקב יוסף וועד מיוחד לעניני שחיטה בשם 'מלאכת הקודש', אך הקצבים והרבנים המושחתים התחילו להסית את ההמון נגדו, והתחילו לרדוף אותו עד חרמה, גם ע"י הכתבי עת שהיו ברשותם, והנהלת הקהילה לקחו ממנו את דירתו והפסיקו לשלם לו משכורתו הקבוע, עד שנחלה ל"ע, ובסוף ימיו הסתגר בביתו חולה ומדוכא רח"ל, עד שנסתלק בשב"ק כ"ד תמוז שנת תרס"ב לדאבון לב כל יראי ה' אשר ראו בעיניהם את החורבן הנורא באמעריקא שגברו ידי זדים נגד שומרי תורה והדת ר"ל.

3 עיין בס' נימוקי הרידב"ז (בהקדמה) שמתמרמר שם מאוד על מצב היהדות באמעריקא באותן השנים, ובתו"ד כותב וז"ל: במדינה הזאת נקבצו ובאו בני אדם מכל ארבע קצוי תבל, ואין איש מכיר חבירו, מי היה זה האיש בביתו ובעירו, ורבים שהיו פסולים במעשיהם בביתם מפני רוע מעלליהם, כשבאו לארה"ב דרשו לפני המון עם דרשות שגם הכומר יודע לדרוש בכנסייתו ולקחו עטרה לעצמם, ויקרא שמם בישראל 'רבנים'. כמו כן באו לכאן רשעים גמורים בביתם, שהתחפשו כאן ונעשו 'בוטשערס' מוכרי בשר כשר לפומיהו דישראל, והרבנים הללו התחברו עם הקצבים הללו, הקצב הבוטשער עומד תחת השגחת 'הרב' הזה בעד בצע כסף, ושניהן מאכילין טריפות... עיי"ש בדבריו כי נורא הוא.

4 עיין בס' שיח זקנים (ח"ח עמ' רט"ז) בשם א' שהיה השדכן בהשידוך של הרה"ק מציעשנוב (בעל דברי שמחה) בנו של הרה"ק משינאווא עם בתו של הרה"ק המהר"י מבעלוא, ובעת התנאים ישב סמוך להרה"ק משינאווא ובעלוא, ושמע שהרה"ק משינאווא אמר למחותנו מבעלוא: ס'פארן ארויס אויפיל אידן קיין אמעריקא, און מ'הערט וואס ס'טוהט

דער דברי חיים האט געזאגט בימיו, וועז ער האט אויסגערעכנט אלע גלות'ן, אז דער לעצטער גלות וועט זיין גלות אמעריקא, אזוי האט דער דברי חיים געזאגט בימיו.[5]

א' הנוכחים: דער רבי דער ברך משה פלעגט אייביג נאכזאגן פונעם רבי'ן ז"ל דער דברי יואל אז די סיבה פארוואס רבי יעקב יוסף האט נישט מצליח געווען – ער איז געווען א גרויסער ירא שמים, און א גרויסער צדיק – און ער האט געוואלט פארערכטן אמעריקא וואס איז געווען שטארק פארדארבן ר"ל אין אידישקייט, און דער וועג האט ליידער נישט מצליח געווען, דארפן מיר זיך לערנען פון דעם אז די עיקר ארבעט דארף צו זיין צו היטן אז די ערליכע אידן וואס קומען אן אויף אמעריקא זאלן 'בלייבן ערליך' און זיך נישט אויסמישן מיט זיי, נאר אויף דעם וועג וועט מען אי"ה מצליח זיין, און אז מ'דארף פארערכטן זאל מען נאר 'ביי אונז' פארערכטן, ביי די פתיחה פון התאחדות הרבנים איז געווען די דרשה.[6]

בנו הגרי"י: מ'האט עם געזופן עמא–ריקא, רבי יעקב יוסף האט זייער שטארק מיטגעמאכט.

רבינו: ער האט אויך באקומען א סטראוק פון די עגמת נפש.

א' הנוכחים: ער האט זיך געשטעלט זאגן א דרשה, און זאגן א רמב"ם, און ער האט פארגעסן דעם רמב"ם וואס ער האט געוואלט זאגן, און ער איז דאך געווען א גאון עולם...[7]

רבינו: ער האט געהאט עגמת נפש פון די כשרות און די שחיטה, ער האט געהאט צוטוהן מיט די קצבים, ס'איז געווען א גרויס הפקירות, האט ער געוואלט מאכן ארדענונג,[8] און די קצבים האבן זיך נישט געלאזט, זיי

זיך דארטן, מ'טאר נישט מפקיר זיין קיין אידן, זיי זענען פשוט'ע אידן ארבייטער, מ'דארף ארגאנזירן און אהין שיקן הונדערט רבנים, הונדערט מלמדים, הונדערט שוחטים, אז זיי זאלן נישט זיין כצאן בלי רועה, ואחז הרה"ק משיאווא את זקנו ואמר: וועז נישט די וויסע בארד וואלט איך אליין געפארן, וחזר על דבריו כמה פעמים. והמשיך ואמר: איך בין אויף דער עלטער און איך האב נישט קיין כח, ענה לו הרה"ק מבעלוא: ניין, אונז ארבעט מיר מיט אלע כוחות אז מ'זאל נישט פארן קיין אמעריקא.

ועיין בס' אוצר הסיפורים (עמ' קט"ו) שהרה"צ רבי יא"ז מרגליות זצ"ל שמע מהגה"ק מבארנוב זצ"ל שהיה בבעלוא כשבאו משלחת מאמעריקא ובכו לפני הרה"ק המהר"י שיבוא להכשיר ולטהר את אמעריקא, או שישלח שלוחים מטעמו, והרה"ק אמר להם שיתיישב בדבר, ואחר כמה ימים הסביר להם שהיות שלא דרכו שם תלמידי בעש"ט הק' קשה מאוד להחדיר שם תורה ויראה, אך יעץ להם שילכו למדינת ליטא ויחפשו שם רב שימלא משאלותם, ואכן אז לקחו את רבי יעקב יוסין ז"ל, עיי"ש הסיפור באריכות גדולה.

5 עי' בס' דרכי חיים. וע"ע בס' י"ג אורות (ח"א עמ' צ"ו) שמביא בשם הרה"ק רבי סיני מזמיגראד ז"ל, שהרה"ק מצאנז אמר פע"א מימרא זו לפני קידוש בדביקות נלהבה.

6 ואלו הדברים אשר אמר דרש או רבינו בעל דברי יואל ז"ל באסיפת התייסדות להתאחדות הרבנים, ביום ב' שמות תשט"ו, וזלש"ק: "ואחת מן הסיבות העיקריות היתה משום שרצו לתקן את כל יהודי המדינה, אשר זאת היא מן הגמנע להחזיר למוטב את כל אוכלסי המדינה היהודיים", עכתד"ק.

ולחיבת הקודש נעתיק עוד מדברות קדשו (בס' ויגש עמ' רס"ז) וז"ל: "הנה רואים כאן באמעריקא שבאו לכאן בשנים הקודמים הרבה מאוד אלפים יהודים ובתוכם כמה יראים ושלמים תלמידי חכמים ויראי ה', ולדאבוגינו היתה כאן ירידה גדולה ונוראה, שמאבות גדולים וטובים ירדו בניהם ובנותיהם למדריגה תחתונה כל כך עד שכמעט לא נשאר למו זכר בישראל ח"ו וכו', והסיבה העיקרית לזה היה, מפני ששום קהילה לא עשו בפני עצמן ת"ת כשירה על דרך הישן וכו' ואותן שכבר עשו (מאדערנע חעק) עם שינויים ופשרות שונות ובערבויא גדולה ביחד עם בני הדור אשר כבר לא היו במעמד טוב ביהדות, ולא האחד דומה לחבירו, וע"י שנתערבו עמהם נתמזגו עמהם במידותיהם ובתהלוכותיהם עד שנעשו כמותם לגמרי, ועי"כ נזורו אחור וירדו לשפל ח"ו", עכל"ק.

7 עיין בס' לבית יעקב (הלק התולדות עמ' תקמ"ח) שדרשתו האחרונה של רבי יעקב יוסף ז"ל היה בשבת שובה בשנתו האחרונה כשהיה כבר חולה מאוד ל"ע, והגיע על וויל-טשעי"ר להגיד הדרשה, והתחיל לומר שהרמב"ם בהל' תשובה אומר.... ונעצר לכמה דקות.

ופתח ואמר: מורי ורבותי, את הדרשה שהכנתי לומר שכחתי, אך דבר אחד אני רוצה לומר לכם, איתא במשנה משמת רבי בטלה ענוה, ורבי יוסף אמר לא תיתני ענוה דאיכא אנא, וקשה וכי זו הוא דרך ענוה. אלא התי' הוא, רבי יוסף היה ראש הגולה, וכשנהיה זקן ששכח תלמודו, וסגי נהור, וע"כ אמר כל זמן שאני חי, לא יהיה מושג של גאוה כלל, כי מי שיסתכל עלי, ויראה אם יש לאדם מה להתגאות, מה הייתי ומה נהיה ממני, האם שייך לבשר ודם להתגאות?.

רבותי - סיים רבי יעקב יוסף – את הדרשה שהכנתי בהל' תשובה שכחתי, אך כלום אתם צריכים לשמוע התעוררות על תשובה, הרי כשרואים אותי יודעים ויראים מה זה אדם!. אם יש לעשות תשובה, זה על שהגעתי עד הנה כתוצאה מהמעשים שלכם והמלחמות שלכם.

8 בא' ממכתביו לגדולי רוסלאנד מתמרמר רבי יעקב יוסף: ...אם ח"ו מעשה רשע זה יצליח בידי העמלקים ושותפיהם העומדים לימינם

האבן זיך ארגענעזירט, די יוניאן'ס, און זיי האבן אים אויסגעטיילט גרויסע צרות, די השגחה האט דאך געמוזט קאסטן געלט, האט ער געמוזט צולייגן א פעני (פרוטה), האט מען אנגעהויבן צו זאגן אז ער מיינט געלט, ער וויל באראבעווען געלט, איז ער גאר געווארן דער רודף...

גאב"ד לאנדאן: ס'איז געווען א שווערער מצב.

רבינו ציוה להביא מיני כיבוד

גאב"ד לאנדאן: מ'לערנט דאך פסחים (במסגרת חבורת יסודי התורה), מ'ענדיגט עס שוין?

רבינו: יא, אונז ענדיגן מיר יעצט פסחים.

גאב"ד לאנדאן: וואס קומט נאך פסחים?

רבינו: יעצט גייט מען לערנען מגילה ביז פורים, א קלענערע מסכת.

גאב"ד לאנדאן: אין מס' מגילה איז דא די באקאנטע קשיא – ס'איז דא וואס זענען עם מייחס – דאבט זיך מיר – צו רבי חיים בריסקער, און ס'שטייט שוין אויך פון פריערדיגע – אויף די גמרא (דף ג.) מכאן סמכו של בית רבי מבטלין תלמוד תורה למקרא מגילה, מגילה איז דאך אויך תלמוד תורה (אם כן למה אמרו חז"ל 'מבטלין' ת"ת, הלא אין זה נחשב לביטול תורה, כי קריאת המגילה הוא ג"כ תלמוד תורה).

רבינו: רבי אפרים זלמן פרעגט די קשיא (שו"ת בית אפרים סי' ס"ז – והוא קושיית הגאון רבי יעקבקא לאנדא ז"ל בנו של הנודע ביהודה).

גאב"ד לאנדאן: זיי ברענגען עם אין די הגהות דארטן (עי' בהגהות הרש"ש, והגהות מהר"ץ חיות, והגהות מהרש"ם עמ"ס מגילה שציינו כולם לקושיית הגאון בעל בית אפרים), ס'איז א באקאנטע קשיא.

בנו הגרי"י: רבי חיים זאגט אז עס איז ביטול תורה פון דעם עיון אן די איכות פון די תורה.

גאב"ד לאנדאן: כ'האב געזאגט אמאל א חקירה שאלה, און מ'האט מיך געווואלט... די שאלה איז, אויב מ'לערנט א דרבנן'דיגע תורה, צי מ'האט מקיים געווען די מצוות עשה פון לימוד התורה מן התורה.

רבינו: דער חיוב פון לימוד התורה איז מן התורה, וואס איז די שאלה, אויב ער לערנט גמרא?

גאב"ד לאנדאן: אויב ער לערנט הל' חנוכה.

רבינו: אה, יעדע גמרא קומט דאך מפרש זיין די מצוות מדאורייתא [ובוודאי שחיוב לימוד הגמרא שעל זה הוא מה"ת], נאר צי מ'לערנט די הלכות פון א מצוה מדרבנן, צי מ'איז מקיים א מצוה מדאורייתא, נו...

גאב"ד לאנדאן: אז דער גאנצער חיוב צו צינדן חנוכה ליכט איז נאר מדרבנן, צי מ'קען זאגן אז מ'איז מחוייב מיט לימוד התורה פון דעם מן התורה.

רבינו: אינטערסאנט, ס'איז דא דער בה"ג (סדר מנין המצוות מצות קום עשה אות קל"ט) וואס נעמט אן אז נרות חנוכה איז א דאורייתא.

גאב"ד לאנדאן: אבער דאס לערנען פון חנוכה איז נישט מער דאורייתא פון צו צינדן די ליכט אליינס.

אפילו מ'קען זאגן אז די נר חנוכה איז מדאורייתא, אבער די שאלה איז צי דאס לערנען הל' חנוכה איז אויך מדאורייתא.

די שאלה איז לגבי די קשיא אויף מבטלין תלמוד תורה לקריאת מגילה, איז אויב ס'איז אמת וואס איך זאג, איז עס ביטול תורה, אויב איך לערן יעצט תורה דאורייתא, און מ'איז עם מבטל וועגן מקרא מגילה.

רבינו: פון כתוב זאת זכרון בספר (שמות יז, יד) לערנט מען דאך ארויס (מגילה ז.) אויף מקרא מגילה, דער בה"ג (שם) האלט אז ס'איז מדאורייתא.

און ס'איז דא א קל וחומר אויף מקרא מגילה, מה דאך משעבוד לגאולה (ביציאת מצרים אמרו שירה על חיים חיים, כן פירש"י), ממות לחיים לא כל שכן?! (מגילה יד.), א קל וחומר איז דאך א סברא דאורייתא.

גאב"ד לאנדאן: אין הכי נמי, ס'קען אריינגיין אין די שאלה אויב דער חיוב הלל איז מדאורייתא.

רבינו: דער חתם סופר (בהגהותיו עמ"ס מגילה דף ו: ובחידושיו עמ"ס שבת כא.) זאגט אז די חיוב צו מאכן א זכר צום נם איז מן התורה, אבער וואס צו מאכן דאס איז נאר מדרבנן.[9]

ושותים כמים עולה, באין פוצה פה ומצפצף מצד גדולי דורינו אשר מפיהם אנו חיים, תהרס ותחרב כל מצב הכשרות בכל מלא מרחב ארצינו, אשר עמלנו עליה עמל רב זה שנים רבות... לכן אזרו כגבור חיל לצאת למלחמה נגד אילי הכסף, לא למעננו, כי אם למען דת קדשינו ותורתו היקרה... אנחנו מצידינו הקרבנו דמינו, דמים תרתי משמע, על מזבח היהדות והכשרות..., עיין עוד בס' לבית יעקב באריכות.

9 וע"ע מש"כ **החתם סופר בתשובותיו סי' קס"א** (ד"ה אמנם), **וסי' ר"ח** (ד"ה ומ"מ קראת), **וביו"ד סי' רל"ג, ובחידושיו עמ"ס סוכה** (דף פו. ד"ה ואני אומר), **ועוד הרבה פעמים, וע"ע בברך משה לחנוכה** (מאמר הלל והודאה אות י"א) **שמאריך בזה.**

דער רוקה (הל' חנוכה סימן רכ"ה) נעמט אויך אן אז חנוכה איז מדאורייתא, ער דרש'נט סמוכים.

גאב"ד לאנדאן: וואם האלט ער?

רבינו: אז נר חנוכה איז מדאורייתא, ער דרשנ'ט סמוכים, ער זאגט אז די פרשה פון די מנורה שטייט נעבן די פרשה פון סוכות, אזוי ווי סוכות איז אכט טעג, איז חנוכה אויך אכט טעג (ועי' בבני יששכר מאמרי חדשי כסלו–טבת מאמר ב' אות ה').

גאב"ד לאנדאן חזר לענין ראשון: כ'מיין אז ס'איז דא א ראיה צו דעם (שאמר לעיל לענין לימוד דינים מדרבנן), אין שולחן ערוך (יו"ד סי' רמ"ו סעי' ה') איז ער'פסק'נט אז מ'טאר נישט נעמען געלט פאר לערנען, שטייט אין רמ"א אז אויף לערנען זאכן מדרבנן מעג מען יא נעמען געלט [וז"ל: וכל חידושי סופרים דהיינו מה שנתקן מדרבנן מותר ליטול שכר ללמדו].

רבינו: ס'איז דא א חילוק פון תורה שבכתב צו תורה שבעל פה [דכתב המחבר (שם) וז"ל: מקום שנהגו ללמד תורה בשכר מותר ללמד בשכר, אבל תורה שבע"פ אסור ללמד בשכר].

גאב"ד לאנדאן: איז אויף לערנען תורה זאגן חז"ל אז מ'טאר נישט נעמען קיין געלט, און אויף דרבנן מעג מען נעמען געלט.

רבינו: מה אני בהנם... [דבמס' נדרים (דף לז:) דרשינן מדכתיב (דברים ד, יד) ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם, וכתיב (שם פסוק ה) ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צוני ה', מה אני בחנם אף אתם נמי בחנם].

גאב"ד לאנדאן: דאם איז א שטיקל ראיה אז לערנען זאכן מדרבנן איז שוואכער פון לערנען זאכן פון תורה, וואם ביי תורה טאר מען נישט נעמען אויף דעם קיין געלט.[10]

רבינו: ביי א מודר הנאה מחבירו (נדרים שם) צי מ'מעג לערנען תורה, איז דא א חילוק צווישן תורה שבכתב מיט תורה שבעל פה, לגבי דעם צי מ'מעג נעמען געלט, וויל ס'איז משתרשי ליה (פי' שהוא משתכר עי"ז ונהנה שהרי הי' צריך להוציא מעות (עי' רש"י חולין קלא. ד"ה שאני)).[11]

בנו הגרי"י: אלין מצוות לאו ליהנות ניתנו (כ"כ הר"ן שם לז. ד"ה אמר), און ביי דרבנן איז ליהנות ניתנו.

רבינו: דער רז"ה – דער בעל המאור – האלט אזוי (ראש השנה כח.).

גאב"ד לאנדאן: ס'איז אויך נישט זיכער אויב ביי דרבנן איז ליהנות ניתנו.

רבינו: יא, דער בעל המאור האלט אזוי,[12] ס'איז א חידוש וואם דער בעל המאור זאגט אז ביי דרבנן איז מצוות ליהנות ניתנו, וואם איז עם אנדערש פון דאורייתא וואם איז לאו ליהנות ניתנו.

גאב"ד לאנדאן: רש"י זאגט (במס' ראש השנה דף כח. ד"ה לא ליהנות) לעול על צאוריהם ניתנו. און אז ס'איז א קלענערע עול איז עם מער הנאה, ווי מער די עול איז, איז די הנאה שוואך.

רבינו: ס'איז דא וואם זאגן – דער שואל ומשיב (מהדורא רביעאה ח"ב סי' ס"ה) זאגט אזוי – אז נאר ביי א מצוה דאורייתא איז כופין, און ביי דרבנן איז נישט כופין (כן הוא שיטת רש"י כתובות צא: ד"ה מצוה). [עיי"ש בשואל ומשיב שכתב לבאר דברי הרז"ה, עפ"י מש"כ רש"י בטעם דמצוות לאו ליהנות ניתנו דלעול על צווארייהם ניתנו, והיינו כיון שיש לנו לכופו לעשות הדבר, הוי עול ולא שייך הנאה, ולפי שיטת רש"י בכתובות דבמצוה דרבנן אין כופין, אם כן לא שייך לומר דלעול ניתנו, דהא אין כופין].

אויב אזוי, אז דער טעם פון מצוות לאו ליהנות ניתנו, איז ווייל מ'איז כופין, איז דאך ביי א מצות עשה שמתן שכרה

10

בהרכה ספרי האחרונים מובא שאי אפשר להגיד שיהיה חילוק בין מצות ת"ת במצות דאורייתא או מצוה דרבנן, ומביאין כמה ראיות חזקות לזה.

ועיי"ש שמבארין הסברא לחלק בין נטילת שכר במצוה דרבנן, אע"פ שהוא גם מקיים בזה מצוה דאורייתא, אך הרי כל האיסור של נטילת שכר על תורה ילפינן מקרא שנאמר ללמד לבני ישראל וכנ"ל, אבל דברים שלא נמסרו להדיא בהר סיני, אין על זה האיסור של נטילת שכר, ולא נכלל בהדין דמה אני בחינם, ע"ש.

11

וז"ל הגמרא: מלמדו מדרש הלכות ואגדות, אבל לא ילמדנו מקרא, מקרא מאי טעמא לא ילמדנו משום דקמהני ליה, מדרש נמי קמהני ליה, אמר שמואל במקום שנוטלין שכר על המקרא, הא קא משמע לן דאפילו במקום שנוטלין שכר, על המקרא שרי למשקל, על המדרש לא שרי למשקל.

12

דהרי הרשב"א (בתשו' סי' תשמ"ו) סבר שגם בדרבנן אמרי' מצות לאו ליהנות ניתנו, ובספרי מגדים (פתיחה כוללת ח"א אות כ"ט) מביא שיטת הר"ן (בראש השנה) שחולק על הרז"ה, והפמ"ג מצדד לד' הר"ן, ולא כד' הבעל המאור, ע"ש.

בצידה, איז מען דאך נישט כופין, וועט אויסקומען ביי דעם אז מ׳וועט זאגן ליהנות ניתנו.[13]

גאב״ד לאנדאן: אויב דער הסבר פונעם רז״ה אין וועגן דעם חילוק פון כופין.

רבינו: יא, ס׳איז דא וואם זענען אזוי מסביר, וועט אויסקומען אז ביי כיבוד אב וואם ס׳איז א מצות עשה שמתן שכרה בצידה (עי׳ חולין קיז:) וועט מען זאגן מצוה ליהנות ניתנו.

כ׳האב שוין אמאל געזאגט, אז ס׳איז דא וואם זאגן, אז מצוה הבאה בעבירה איז פארבינדן מיט מצוות לאו ליהנות ניתנו, דער בית יצחק (בשו״ת בית יצחק (או״ח סי׳ צ׳ אות י״א) בשם ספר קרבן ראשית (סי׳ י״א שבראש הספר עמ״ס ר״ה)) ארבעט ארום מיט דעם, אז אויב מצוות ליהנות ניתנו איז מצוה הבאה בעבירה אסור, כדי מ׳זאל נישט הנאה האבן פונעם איסור. פרעגט מען דאך, אז מיר פסק׳ענען דאך ביידע, ווייל מיר פסקענען מצות לאו ליהנות ניתנו, און אונז פסקענען מצוה הבאה בעבירה איז אסור, ווייל מען זאגן (כ״כ בשו״ת תועפת ראם (או״ח בהשמטות סי׳ ל״ג)) אז אויב מ׳האלט מצווה ליהנות ניתנו, איז מצוה הבאה בעבירה פסול מן התורה, אויב מ׳האלט מצוות לאו ליהנות ניתנו, איז מצוה הבאה בעבירה אסור נאר מדרבנן.

ס׳איז דא א מחלוקה צי מצוה הבאה בעבירה איז מן התורה צי מדרבנן,[14] זאגט ער אז עם וועט אין דעם תלוי זיין.

גאב״ד לאנדאן: לויט דעם, איז ווי אזוי איז די קשיא פון תוס׳ (דף ט. ד״ה ההוא) אויף סוכה, וואם מ׳לערנט ארויס פון חג הסוכות תעשה ׳לך׳ להוציא גזולה, ס׳איז דאך א מצוה הבאה בעבירה, אבער אויב מ׳לערנט אז ס׳איז תלוי און ס׳איז געבינדן אין מצוות לאו ליהנות ניתנו, איז דאך אוים קשיא [דלפי מש״כ הבית יצחק בשם הקרבן ראשית דלדידן מצוות לאו ליהנות ניתנו, מוכרחין לומר דמצוה הבאה בעבירה הוא רק מדרבנן, א״כ שפיר הוצרך ׳לכם׳ לפוסלו מה״ת].

רבינו: לויט דעם איז עם נאר מדרבנן, תוס׳ זאגט אז מצוה הבאה בעבירה איז נאר מדרבנן, אזוי זאגט תוס׳ אין דף ט׳ (ד״ה ההוא).

גאב״ד לאנדאן: יא, אבער אויב מ׳זאגט אז ס׳איז געבינדן, איז דאך קושיא מעיקרא ליתא, ווייל מ׳פסקנ׳ט אז מצוות לאו ליהנות ניתנו איז נישטא אזא זאך ווי מצוה הבאה בעבירה.

רבינו: יא [דלפי הבית יצחק לא קשה קושיית התוס׳]. דער צל״ח – דער נודע ביהודה – נעמט אן, אז רבי יוחנן און שמואל קריגן זיך אין דעם, רבי יוחנן האלט אז ס׳איז א דאורייתא, און שמואל האלט אז ס׳איז נאר מדרבנן, ער זאגט עם אין צל״ח (עמ״ס סוכה דף כט: ד״ה ונראה לומר), און ער זאגט עם אין נודע ביהודה (מהדו״ת או״ח סי׳ קל״ד ד״ה ואמרתי).[15]

רבינו מזג לכבודו כוס יין

גאב״ד לאנדאן: וועט כ׳בין געווען אונטערוועגנ׳ס האב איך געהאט א שטיקל קשיא, די גמרא זאגט (פסחים קא.) וועגן אין קידוש אלא במקום סעודה, אז רב הונא האט געמאכט קידוש, איעקר ליה שרגא (שכבה הנר), און אז ס׳איז געווארן טונקל, איז ער געגאנגען לגננ׳יה דרבה בריה (לחופת רבה בנו לולב, מוכח דפליגי על דברי התוס׳ בפ״ק, וסבירא להו דאיסור מצוה הבאה בעבירה הוא מדאורייתא, עכ״ד.

---

13 כסברא זו כתב בספר חמדת ישראל (קונטרס אחרון דף קכו), ועי׳ בס׳ מאור החיים - נתן פריו (סי׳ י״ג) מה שנשא ונתן בדבר זה.

14 דהנה במסכת סוכה תנן (דף כט:) לולב הגזול פסול, ומקשינן בגמרא בשלמא יום טוב ראשון דכתיב (ויקרא כג, א) לכם משלכם, אלא ביום טוב שני (הוי דרבנן) אמאי לא, אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה. והקשו בתוספות (דף ל. ד״ה משום) אמאי בעי קרא דלכם להוציא את הגזול, תיפוק ליה משום דהוה מצוה הבאה בעבירה, ומתרץ דקרא אתי לחזיא את השאול, עי״ש. ולפי זה גזול פסול משום דהוה מצוה הבאה בעבירה, ולא איצטריך ליה קרא, אולם בפרק קמא (דף ט. ד״ה ההוא) גבי סוכה גזולה דמעט ליה בגמרא ממה דכתיב (דברים טז, יג) חג הסוכות תעשה לך (משלך), הקשו בתוספות כהאי גוונא, תיפוק ליה משום דהוה מצוה הבאה בעבירה, ותירצו דטעמא דמצוה הבאה בעבירה לאו דאורייתא אלא מדרבנן. הרי הא דאיצטריך קרא לפסול גזול הוא מטעם דמצוה הבאה בעבירה לא הוי אלא מדרבנן, וכתב המהרש״א (בדף ל.) דמדלא תירצו הכי בתוספות גבי

15 עי״ש שכתב דיש להביא ראיה דרב יוחנן ס״ל מצוה הבאה בעבירה מן התורה, כיון דכבר הביא ראיה מקרא דוהבאתם את הגזול ואת הפסח, למה הוצרך להביא עוד ראיה מאידך דרשב״י מהמשל למלך בשר ודם, וכי מה הוי חסר לי׳ מקרא קמא שהביא אלא דמהפסוק דמלאכי עדיין לא מוכח דמצוה הבאה בעבירה היא מן התורה, דהוא רק מדברי קבלה, לזה מביא גם לאידך דרשב״י עם המשל למלך בשר ודם, ומהמשל מוכח דמצוה הבאה בעבירה הוא סברא חיצונה, דאינו יוצא בזה, וכיון שהוא סברא, ממילא הוי דין זה מן התורה, ומעתה דבזה פליגי רבי יוחנן ושמואל בזה, עי״ש שהאריך עוד בזה.

לסעוד שם סעודת שבת), און ער האט געמאכט נאכאמאל קידוש, זאגט די גמרא אלמא אין קידוש אלא במקום סעודה. איז מיר געווען שווער, די ערשטע מאל קידוש געווען א ברכה לבטלה, לכאורה מיר פסקענען (שו"ע או"ח סי' רע"ג סעיף ה') לויט איין שיטה אז מיט טרינקען א רביעית וויין האט מען יוצא געווען.

רבינו: דאם הייסט במקום סעודה, ס'איז א מחלוקת צי איין רביעית צי צוויי רביעית [דכתב הט"ז (שם סק"ד) דלדעת הרמ"א והב"י די בזה ששתה במה שטעם מכוס של קידוש שיהא נחשב כקידוש במקום סעודה, אמנם הטו"ז חולק על זה, וס"ל דצריך שישתה פעם שנית כשיעור שחייב עליו ברכה אחרונה, וכ"כ המג"א (שם סק"ב) בשם הלבוש והב"ח].

גאב"ד לאנדאן: יא, אבער על כל פנים אז מ'עסט א כזית האט מען יוצא געווען, און קידוש במקום נר, איז א חידור, ס'איז נישט מעכב, איז פארוואס האט ער נישט געגעסן כאטש א כזית, ס'זאל נישט זיין א ברכה לבטלה, מיטן מאכן נאכאמאל קידוש.

רבינו: די שאלה איז אויב ס'איז א ברכה לבטלה, ס'איז דאך דא וואס זאגן אז ווען איינער האט זיך געוואשן צו עסן, און האט געמאכט 'על נטילת ידים', און שפעטער האט ער נישט דאם עסן, מ'האט עם אים צוגענומען, האט ער נישט געמאכט קיין ברכה לבטלה, ווייל ווען ער האט זיך געוואשן צום עסן, האט ער געהאט א חיוב זיך צו וואשן, און וואס מ'האט אים שפעטער צוגענומען די עסן, איז נישט גורם ס'זאל זיין א ברכה לבטלה בשעת'ן זיך וואשן. איז ווען איינער מאכט קידוש, און האט געהאט בדעה צו עסן דא במקום סעודה, און יעצט קען ער נישט עסן, האט ער נישט יוצא געווען קידוש, אבער ס'איז נישט געווען קיין ברכה לבטלה, ווייל ווען ער האט געמאכט קידוש איז עם נישט געווען א ברכה לבטלה.

גאב"ד לאנדאן: יא, איך הער, דאם איז א ריטב"א.

רבינו: יא, ס'איז א ריטב"א (חולין קו.) ביי הל' נטילת ידים. אז ס'איז דא א חיוב פון נטילת ידים.[16]

---

16 וי"ל הריטב"א: והנוטל ידיו לאכילה וברך ענט"י ואח"כ נמלך ולא אכל עכשיו אין בכך כלום ואין מחייבין אותו לאכול כדי שלא תהא ברכתו לבטלה דהא מכיון שנטל ידיו גמרה לה ברכת הנטילה שעליה הוא מברך והיא שעתא דעתו היה לאכול. וכן דנתי לפני מורי נר"ו והודה לדברי, עיי"ש.

און דא אויך, ס'איז דא א חיוב צו מאכן קידוש שבת און יו"ט, איז ווען ער האט געמאכט קידוש, האט ער געטוהן דעם חיוב, נאר דאם וואס ער קען נישט עסן, האט ער נישט יוצא געווען די מצוה פון קידוש, אבער א ברכה לבטלה – קומט אוים – איז עס נישט געווען, ס'איז דומה צום ריטב"א, אז ווען מ'וויל גיין עסן, איז דא א חיוב פון נטילת ידים, מ'האט ארויף געלייגט א חיוב, און די ברכה אויף דעם ארויף.

גאב"ד לאנדאן: יא, אויב ער האלט ביים עסן.

רבינו: פשט איז, אז ער האט זיך געוואשן, און די ברכה האט ער געמאכט אויף דעם, און ס'איז געווען באמת א חיוב פון נטילת ידים, ממילא קומט אוים אז ס'איז נישט געווען קיין ברכה לבטלה, מיט דעם וואס ס'איז געשעהן. איז דא ביי קידוש, ס'איז דאך א חיוב צו מאכן קידוש, נאר ער האט נישט יוצא געווען מיט דעם קידוש, ווייל ס'איז נישט געווען במקום סעודה.

גאב"ד לאנדאן: יא, ווייל ס'איז א קידוש, ס'איז עפעס געווען דא, און דארט אויך איז אים די הענט געוואשן ריין.

רבינו: יא, ס'איז אים געווען א חיוב צו רייניגן די הענט, און די הענט זענען געוואשן ריין, און דא האט ער אויך עפעס געטוהן, ער האט מקדש געווען דעם יום, נאר די חכמים האבן געזאגט אז מ'האט נישט יוצא געווען.

רבינו כיבדו לברך על היין

וביורכו רבינו: לחיים לחיים, מ'זאל זיך זעהן מתוך שמחה, מ'זאל טאקע שטעגדיג קומען אויף שמחות.

גאב"ד לאנדאן: אמן.

ואיחל רבינו לכל בני משפחתו והנלווים אליו

רבינו נפרד ממנו מחמת כבוד שבת הממשמש ובא

רבינו [בצחות]: ס'איז שוין באלד קידוש במקום סעודה... א גוט שבת.

בצאתו העניק לו רבינו ספר לב אהרן עמ"ס אבות ח"א

ונפרדו לשלום

ועי' במחזיק ברכה קו"א סי' קנ"ח ס"א שהביאו להלכה. ובשו"ת עמודי אש (סי' ב' ס"ק ל"ג) הביא דברי הריטב"א לענין מי שבירך על מצוה וכתב דלצורך גדול יכול לחזור, ולא נחשב כברכה לבטלה.

תשביתו המשחית מבתיכם!

דברות קודש להצלת קדושת הדורות

במקהלות אלפי ישראל אצל האסיפה נחוצה להצלת עתיד הדורות מכלי הטעכנעלאגיע

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בביהמ"ד הגדול דקהל יטב לב דסאטמאר, ווילליאמסבורג יצ"ו

ליל שישי פר' בשלח שנת תשע"ב לפ"ק

מיר געפינען די וואך אין די סדרה, ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף (שמות יג, ח). שטייט אין מדרש (שמו"ר פ"כ י"ח) "ויסב, שהקיפן הקב"ה", דער אייבערשטער האט ארומגענומען כלל ישראל, "כשם שהוא אומר", אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (זכרי' ב, ט), "ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש". הקב"ה זאגט פאר כלל ישראל, איך וועל זיין פאר כלל ישראל א חומת אש סביב. זאגט דער מדרש "וכגון רועה שהיה רועה צאנו", אזוי ווי א פאסטוך וואס האט געפאשעט זיינע שאף, "וראה זאבין באין על הצאן", און ער האט געזען ווי וועלף, חיות טורפות, קומען אויף די שאף, "והיה סובב את הצאן שלא ינזקו", האט ער ארומגענומען די שאף כדי מען זאל זיי נישט קענען טשעפען און מזיק זיין.

"כך בשעה שיצאו ישראל ממצרים", וועט אידן זענען ארויס פון מצרים, "היו אלופי אדום ומואב וכנען ועמלק עומדין ונותנין את העצה היאך לבוא על ישראל", זענען די הערן פון אדום, מואב, כנען און עמלק אויפגעשטאנען און זיי האבן געזוכט אן עצה וויאזוי זיי זאלן קענען קומען אויף אידישע קינדער, "כשראה הקב"ה כך", וועט השי"ת האט דאס געזען, "סיבב אותן", האט ער זיי ארומגענומען, "שלא יבואו עליהם", אז זיי זאלן נישט קומען אויף די אידן, "שנאמר ויסב אלקים את העם". זאגט דער מדרש, נישט נאר בעולם הזה וועט אזוי זיין, נאר לעתיד וועט אויך אזוי זיין. שנאמר, אזוי ווי דוד המלך זאגט אין תהלים (קכה, ב) ירושלים הרים סביב לה, וה' סביב לעמו. – דער מדרש פאסט זייער צו די אסיפה וואס מיר זענען זיך היינט דא צוזאמגעקומען.

בזמות גדרים וסייגים הקב"ה מקיף לישראל

עס קען זיין פשט אין מדרש, עס שטייט אין אן אנדערן מדרש (שם פ"א ל"ו), "וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים" (שמות ב, כה). פרעגט דער מדרש, וואס איז דער וידע אלקים? זאגט דער מדרש, "ידע", הקב"ה האט געווואוסט, "שעתידין לומר זה א-לי ואנוהו (שמות טו, ב), עמד וגאלן", הקב"ה האט געווואוסט אז אידן וועלן זאגן דעם פסוק אין די שירה, זה א-לי ואנוהו, דעריבער האט ער אויסגעלייזט כלל ישראל.

דער תרגום טייטשט אויף זה א-לי ואנוהו, "דין אלקי", דאס איז מיין באשעפער, "ואבני ליה מקדשא", אויף ואנוהו טייטשט ער, איך וועל אים בויען א בית המקדש. אין פר' קדושים אויפ'ן פסוק "קדושים תהיו" (ויקרא יט, ב), זאגט רש"י וואס טייטשט קדושים תהיו? "הוו פרושים מן העריות ומן העבירה", איר זאלט זיין אפגעשיידט פון עריות און פון עבירות. "שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה", וויל אויף יעדן פלאץ וואו מ'טרעפט אז מ'האט געמאכט גדרים פאר ערוה, "אתה מוצא קדושה", טרעפט מען דארט קדושה. **גדרים און סייגים פון עריות און פון עבירה, דאס ברענגט קדושה אויף כלל ישראל.**

ס׳איז באקאנט וואס דער חיד״א און דער חת״ם סופר זאגן, אידן זענען ארויסגעגאנגען פון מצרים פאר׳ן זמן, לכאורה וויאזוי האט מען געקענט ארויסגיין פאר די צייט? ענטפערט דער חיד״א און דאס זעלבע זאגט דער חת״ם סופר, ווייל דער הקדש (וואס דער רבוש״ע האט מקדש געווען כלל ישראל) האט מפקיע געווען דעם שעבוד. קען זיין פשט וואס הייסט אז דער הקדש האט מפקיע געווען דעם שעבוד, וויאזוי איז מען געקומען צו די בחינה פון הקדש? דורך דעם וואס איז געווען גדרים פאר ערוה, און דארט וואו מען טרעפט גדר ערוה דארט טרעפט מען קדושה. אידן אין מצרים האבן זיך געמאכט גדרים וסייגים אז מ׳זאל ניצול ווערן פון ערוה און פון עבירות, דורכדעם זענען זיי געווארן בבחינת הקדש, און דאס האט מפקיע געווען דעם שעבוד, און אזוי זענען אידן ארויסגעגאנגען פון מצרים פאר׳ן זמן.

דאס זאגט דער מדרש, ידע שעתידין לומר זה א-לי ואנוהו, וואס טייטש זה א-לי ואנוהו, ואבני ליה מקדש, איך וועל מאכן ביי מיר אין שטוב א מקדש מעט, א אידישע הויז וואו ס׳איז דא גדרים וסייגים פון ערוה דאס איז א מקדש מעט, דאס איז א בית קדוש, דער אייבערשטער האט געוואוסט אז אידן וועלן זיך מאכן גדרים וסייגים, דעריבער עמד וגאלן, דאס וואס אידן זענען געווארן הקדש, אן עם קודש, דאס האט מפקיע געווען דעם שעבוד.

ס׳איז באקאנט דאס וואס וואס איז געווען מרגלא בפומיה פונעם הייליגן בעל שם הקדוש זי״ע ועכ״פ, און ס׳איז א מדרש (הובא בשלה״ק תולדות אדם שער הגדול) אויפ׳ן פסוק (תהלים קכא, ה), ה׳ צלך, טייטשט דער מדרש, וויאזוי א מענטש פירט זיך אזוי פירט זיך אויך הקב״ה מיט אים.

דערפאר, אין זכות פון די גדרים וסייגים וואס אידן האבן זיך געמאכט, מ׳האט געמאכט א חומה בצורה, מ׳האט געמאכט פעסטע גדרים וסייגים, א חומה בצורה אויף די שטוב, א חומה בצורה פון ערוה פון עבירה, האבן זיי זוכה געווען אז, ״ויסב אלקים, שהקיפן הקב״ה״, אז הקב״ה האט ארומגענומען דעם כלל ישראל, און הקב״ה האט געזאגט פאר כלל ישראל ״ואני אהיה לה נאום ה׳ חומת אש סביב״, השי״ת איז דער שומר ישראל, הקב״ה איז דער וועלכער היט אפ אידישע קינדער, הקב״ה איז א חומת אש צו היטן פון אלעם בייזן פון אלע חיות טורפות וואס ווילן חלילה מזיק זיין אידישע קינדער.

אמעריקא תשע״ב: כמעשה ארץ מצרים!

מיר לעבן היינט אין א דור פרוץ מאד, כמעשה ארץ מצרים. דער פעטער זכרונו לברכה האט שוין געזאגט מיט אסאך יארן צוריק, ״מצרים איז געווען הייליג קעגן אמעריקע!״. דאס איז געווען מיט יארן צוריק, ווען ס׳איז נאכנישט געווען די כלים וואס איז היינט דא. (מ׳האט עס פריער פרובירט מסביר צו זיין און צו וויזן).

דער שטן האט געזען ווי עס וואקסט ב״ה אויף דא אין אמעריקע א שיין דור. דא אין די טמא׳נע אמעריקע זענען ב״ה אויסגעוואקסן שיינע און ליכטיגע אידישע דורות, יראים ושלמים, עס זענען אויסגעוואקסן תלמידי חכמים, יראי ה׳, מדקדקים בקלה כבחמורה, מהדרים במצות בגוף ובממון, מ׳בויעט אויף שיינע הערליכע הייזער, בתים נאמנים לתורה ולעבודה, מ׳איז עוסק בתורה ובצדקה וחסד, מ׳איז מתנהגים בחסידות, באמת׳ע חסידי׳שע אידן, אזוי ווי מיר האבן מקבל געווען מאבותינו ורבותינו הקדושים, מ׳האט מגדל געווען נשים כשרות וצנועות, אויפ׳ן שענסטן אופן.

האט דער ס״מ אויסגעשריגן, ״וכל זה איננו שוה לי״! אזוי ווי המן הרשע בשעתו (אסתר ה, יג). ער קען דאס נישט צוקוקן ווי עס וואקסט אזא שיינער און ליכטיגער אידישער דור, דעריבער האט ער ממציא געווען, דורך די טעכניק, כלים מכלים שונים. און **בעוה״ר מעשה שטן הצליח, אז די כלים זענען אריינגעקומען אויף אזא אופן און אויף אזא אופן, עס איז אריינגעקומען אין אידישע הייזער, און היינט ליידער איז עס דא אין אידישע שטובער.**

רבים חללים הפילה ביז שאול תחתית ממש

עס איז דא די ווידעאו׳ס, ׳די.ווי. די.׳, ס׳דא די מכה פון קאמפיוטער׳ס, דער אינטערנעט. א פרישע מכה איז דא וואס הייסט פעיסבו״ק, טוויטער״ס, וכדומה מיט פארשידענע שמות און אופנים וכו׳. מענטשן ווייסן דאס בעסער פון מיר. **רחמנא ליצלן די חורבנות וואס דאס האט שוין גורם געווען.**

עס האט שוין חרוב געמאכט אידישע הייזער. ליידער, ליידער! ס׳איז דא פון די שענסטע הייזער קינדער

פורקי עול, וועלכע האבן אראפגעווארפן פון זיך דעם גאנצן עול התורה והמצות בגלוי! עס איז דא וואס זענען נאכנישט געגאנגען עד כדי כך, זיי גייען נאך ארום מיט׳ן חסידי׳שן לבוש אויסערליך, אבער אינערליך זענען זיי פארפוילט אויפ׳ן ארגסטן אופן, בסתר וועלט אפגעטוהן כל דבר אסור, השם ירחם.

דאס נעמט אריין יונגעלייט, **בעלי בתים, בחורים, מיידלעך, און נשים נשואות, קליין און גרויס. עס האט זיך אנגעהויבן מיט א קוועטש אויף א קנעפל, אין איין רגע האט מען זיך דערזען אין די מבואות המטונפות, און ל״ע מען איז אנגעקומען אין שאול תחתית, און נישט קיין גוזמא נאר אין שאול תחתית ממש!** א פרישע מכה – מען גיט א קוועטש אויף א קנעפל, און מ׳וועלט אנגעבינדן מיט א חברה, דאס הייסט טשעט״ן, און נאך פארשידענע שמות. מ׳פארבינדט זיך איינער מיט׳ן צווייטן, אנשים מיט נשים קלי הדעת, פרוצים און פרוצות מיט א געוואלדיגן פריצות, איום ונורא. מ׳שיקט זיך בילדער, **תסמר שערות אנוש וואס עס טוט זיך אפ מיט אידישע קינדער.**

מ׳רעדט דא אפילו פון די כשר׳ע. מ׳האט די כלים אין שטוב, עס האט אין זיך ווי א סארט מאגנעט (כח המושך), אז עס בינדט צו, מ׳וועלט אזוי ווי צוגעבינדן צו דעם, עס שטעלט דעם שלום בית אויפ׳ן ארגסטן אופן. אמאל איז עס דער מאן, און אמאל איז עס די עקרת הבית. דער מאן פארלירט זיין וויב, און די וויב פארלירט איר מאן. מען קען נישט רעדן צו אים, ער איז צוגעבינדן צו דער כלי טאג און נאכט, מ׳קען צו אים נישט רעדן.

מורי ורבותי! דער יצרא דערעות ברענט ווי א פייער עד לב השמים! עס פארברענט טייערע נשמות פון אידישע קינדער יעדן טאג! די מכות פון ״די.ווי.די.״ און ווידאו׳ס און נאך אנדערע כלים, אפילו עס איז א היתר! קיינער הייבט נישט אן מיט קיין איסור, עס הייבט זיך אן מיט אזויגערופענע כשר׳ע זאכן, עס רייצט אויף דעם אפעטיט, **״היום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה כך״** (שבת ק״ה ע״ב), **ביז מ׳קומט ל״ע אן צום ארגסטן!**

ידי אנשים רחמניים בשלו ילדיהן

דאס מציאות האט געווייזן, און מען טאר זיך נישט נארן, מען נארט זיך, זייער אסאך מענטשן נארן זיך, מ׳קלערט ״איך לייג ארויף א שלאס״, ״איך לייג ארויף דאס וואס מ׳רופט א פעסווארד״ד״, עס איז פארן פארשידענע אופנים וואס עס הייסט אז עס איז פארשלאסן פאר א צווייטן. **עס איז אבער א געוואלדיגער טעות. דאס יונגווארג איז פיל קלוגער, פיל ראפינירטער. זיי שפילן אויס די אלע אופנים, זיי קענען אויסשפילן די אלע שלעסער.**

כ׳וויל דערציילן צוויי מעשיות. עס איז געווען א טייערער איד א ת״ח, א ירא שמים, א מחבר ספר, ער האט געהאט ביי זיך אין שטוב דעם קאמפיוטער וויל ער האט געמאכט א ספר, בלויז פאר גוטע זאכן. און ער האט זיך באווארענט אז די קינדער זאלן נישט קענען צוקומען, אזוי אז ער איז געווען זיכער. ער האט אבער נישט אנגעהויבן צו וויסן אז זיין קינד, זיין אייגן קינד, איז געווען פיל קלוגער פון אים, און בעסער פארשטאנען פון אים, און ער האט איבערגעקלוגט דעם פאטער, און ער איז נעבעך פארקראכן זייער, זייער מיאוס. דער אייגענער טאטע האט דאס גורם געווען. עד היום וואס עס האט געשאדט פאר זיין קינד.

א צווייטע מעשה, ס׳איז צו מיר אריינגעקומען א בחור פון די ישיבה, א חתן, און ער האט זיך צו מיר אויסגעוויינט, ער קען נישט דאוונען, ער קען נישט לערנען. דער טאטע האט אין שטוב א קאמפיוטער, און דער פאטער איז זייער א וואוילער איד, ער האט זיך אויך באווארענט אז מ׳זאל נישט קענען צוקומען. האט ער מיר געזאגט, **״איך האב איבערגעקלוגט מיין טאטן, און ווען ער איז אוועקגעגאנגען צו חתונות האב איך מיך צוגעשארט, און איך בין אנגעקומען דא און דארט, און די בילדער שפרינגען מיר פאר די אויגן טאג נאך טאג״!** ער קען זיך נישט מצמצם זיין דעם מח. דער אייגענער טאטע האט דאס גורם געווען.

לקיים מצות ״תשביתו״ המשחית מבתיכם!

מ׳רעדט דא צו אנשי שלומנו. ס׳איז א גרויסע וועלט היינט, מ׳קען נישט מתקן זיין די גאנצע וועלט, אבער איך האב א חוב צו רעדן פאר אנשי שלומנו, צו מאנען און צו פאדערן און אויפצורודערן, **מען זאל וויסן קלאר: ״די כלים, דאס איז אן אב הטומאה, עס איז מטמא במגע, ובמשא, און אפילו באוהל אויך״.**

אמת, עס איז דא די קליינע כלים, מ׳האט דאס פריער געררעדט, וואס ברענגען ביטערע פראבלעמען,

יעדער זאך איז א פרשה פאר זיך, יעדע כלי איז א צרה. **מיר רעדן אבער בנוגע די קאמפיוטער'ס, ווייל בנוגע צו קינדער איז דאס די שעדליכסטע.**

מ'זאל וויסן אז "מ'טאר נישט האלטן קיין קאמפיוטער אין שטוב"!!! א איד וואס האט אין זיך א ריח תורה, א ריח פון יראת שמים, זאל וויסן אז עס איז "בבל יראה ובבל ימצא"! עס איז דא א מצות עשה פון "תשביתו", און 'די' מצות עשה פון "תשביתו", גייט אן סיי אויף אנשים און סיי אויף נשים, ווייל דאס איז א מצות עשה שאין הזמן גרמא.

נשים רחמניות! האט רחמנות אויף די קינדער!

באזונדער וועגדט מען זיך צו די עזרת נשים, **נשים צדקניות און נשים רחמניות: "האט רחמנות אויף אייך, אויף אייער מאן, אויף אייערע זין און אויף אייערע טעכטער, און אויף אייערע אייניקלעך"! זייט מבער די כלים פון שטוב! אין דעם איז תלוי די קדושה פון א אידישע שטוב. דאס גאנצע אידישקייט פון די דורות העתידים, אלעס איז תלוי אין דעם**, און מיט דעם וועט איר זיין אין די בחינה פון "חכמת נשים בנתה ביתה".

לשם יחוד קוב"ה: צא טמא יאמר לו!

לשם יחוד קודשא בריך הוא, **מקיים צו זיין די מצות עשה פון "קדושים תהיו"**, און אזוי ווי רש"י זאגט, וואס הייסט קדושים תהיו, דארט וואו עס איז דא א גדר ערוה, דאס איז קדושה.

מיר מאכן יעצט גדרים וסייגים פון עריות! יעדער וואס האט אין די פארגאנגענהייט ביז צום היינטיגן טאג, מאיזה סיבה שהיא, געהאט די כלי אין שטוב, איז מחויב דאס ארויסצוטראגן פון הויז! און דורכדעם וועט ער זוכה זיין, זיין שטוב זאל זיין א מקדש, "ואבני ליה מקדשא", צו מאכן פון זיין שטוב א מקדש מעט, זה א-לי ואנוהו.

אויב דארף מען עס האבן פאר פרנסה, זאל מען זען עס זאל זיין אויף א צווייטן מקום. נישט אין שטוב וואו עס איז דא קינדער. זאל מען דינגען אפיסעס, זאל מען מייחד זיין א פלאץ דערפאר. עס איז דא ערליכע עסקנים דא אין שטאט, זאלן זיי זען צוזאמצושטעלן, מ'קען דאס אהערשטעלן, א מקום וואו יעדער איינער וואס דארף עס האבן ביינאכט וכדו' זאל קענען דארטן צוקומען וועו ער דארף דאס לעת מצוא.

והיה מחנינו קדוש!

די הנהלת המוסדות וועלכע ערט אנגעזאגט, א קינד וואס בי זיי אין שטוב איז דא א קאמפיוטער, האט נישט קיין פלאץ בי אונז אין די מוסדות! דאס שאדט נישט נאר פאר זיין קינד, דאס שאדט פאר די חברים און די חבר'טעס. איינער רייצט אויף דעם צווייטן און ער דערציילט איבער.

אודאי וועט עס נישט זיין פון איין טאג אויפ'ן אנדערן, מ'מוז געבן א געלעגנהייט אז מ'זאל דאס קענען אויספירן, אבער **כ'האף אז דער ציבור וועט פארשטיין דאס וויכטיגקייט, דאס ערנסטקייט, די נחיצות השעה, און יעדער וועט זיך צושטעלן דערצו.**

*

אין דעם זכות וואס מיר מאכן גדרים וסייגים און א חומה פאר שמירת קדושת בני ישראל, האפן מיר און מיר בעטן ביים רבוש"ע אז עס זאל מקויים ווערן דער "ואני אהיה לה חומת אש סביב", השי"ת זאל אפהיטן אידישע קינדער, השי"ת זאל זיין דער חומת אש פון די חיות טורפות. דער רועה צאן, הקב"ה וואס גיט אכטונג אויף די צאן קדשים, אויף כלל ישראל, זאל אפהיטן זיינע שעפעלעך מכל מרעין בישין. שומר ישראל שמור שארית ישראל מכל צרה וצוקה, הן בגשמיות און הן ברוחניות.

זאל דער אייבערשטער העלפן, מ'זאל זוכה זיין צו מגדל זיין די קינדער און קינד'ס קינדער צו תורה און יראת שמים, צו מדות טובות, אין די בחינה פון "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ו), מובדל ומופרש פון יעדע מין זוהמא, ומקודש בקדושה עליונה וואס הקב"ה האט מקדש געווען כלל ישראל. מיר זאלן זוכה זיין צו בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות מתוך תענוג ונחת, בבריות גופא ונהורא מעליא, מ'זאל זען נחת ביי אלע קינדער און אייניקלעך, ביז דער אייבערשטער וועט העלפן, מיר וועלן זוכה זיין צו זען בישועתן של ישראל ושמחתן, בהתרוממות קרן התורה וישראל, בהתגלות כבוד שמים עלינו, במהרה בימינו אמן.

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללינו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

וויליאמסבורג

להולדת הבן

ר' **שמואל מרדכי טרעגער** נ"י
ר' **יואל** ב"ר יוסף **לעווי** נ"י
ר' **אברהם יואל לעפלער** נ"י
ר' **יעקב יוחנן מיטטעלמאן** נ"י
הרב **קלונימוס אליעזר סופר** שליט"א
ר' **ישראל שלום** ב"ר יצחק מרדכי **פאללאק** נ"י
ר' **לייבוש** ב"ר שמואל **פרענקל** נ"י
ר' **מרדכי קליין** נ"י
ר' **מנחם שלמה** בן הרב נתן דוד **ראזענבערגער**
ר' **שלום יצחק** ב"ר מנחם מנלי **שעהר** נ"י

להולדת הבת

ר' **שלום חיים** ב"ר ישראל אהרן **גאלדענבערג** נ"י
ר' **יצחק יחיאל שרגא** ב"ר יושע צבי **גליק** נ"י
ר' **יחזקאל שרגא** ב"ר עקיבא **הירש** נ"י
ר' **יונה** ב"ר אהרן **לעווי** נ"י
ר' **יעקב** ב"ר מרדכי שבתי **מארקאוויטש** נ"י
ר' **מרדכי** ב"ר נחמי **מארקאוויטש** נ"י
ר' **דוד יהודה** בן הרב אברהם **פוקס** נ"י
ר' **אליקים געציל** ב"ר חיים אלי' **קערנקרויט** נ"י
הרב **שמעון** בן הרב ישעי' **רובין** נ"י

להכנסת הבן לעוה"ט

ר' **מאיר דוד גאלדבערגער** נ"י
ר' **אברהם לעווי** נ"י
ר' **שמואל יעקב שוואדרץ** נ"י
ר' **שמואל שהנברוין** נ"י

לאנדאן

להולדת הבן

ר' **קלמן אליעזר** בן הרב אדי' דוב **קארנבלי** נ"י

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל ותודה נשגר בזה ברכת מזלא טבא
למורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א
ולאביו הגה"צ
גאב"ד קהילתינו ב"פ שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו, נכדו
החתן כמר **חנני' יו"ט ליפא** הי"ו

עב"ג **בת הגה"צ**
אב"ד ראצפערט–בראזיל שליט"א

בארא פארק

להולדת הבן

ר' **יואל** ב"ר אברהם מנחם **לאנדא** נ"י
ר' **חיים יחזקאל** ב"ר שמעון **הירש** נ"י

להולדת הבת

ר' **נחמי' שלמה בלוזנשטיין** נ"י

להכנסת הבן לעוה"ט

ר' **מאיר יעקב כהנא** נ"י
ר' **בנימין לאנדא** נ"י

בני ברק

להולדת הבן

ר' **יואל ביקסנשפאן** נ"י
ר' **יחזקאל לייב דייטל** נ"י
ר' **מרדכי אהרן לאנדא** נ"י

ירושלים

להולדת הבת

ר' **יודא ארי' ווייסבערגער** נ"י
ר' **זלמן לייב לאבין** נ"י

לאירוסי הבת

הרב **אורי יהודה קויפמאן** נ"י

קרית יואל

להולדת הבן

ר' **יעקב יחזקאל ווייס** נ"י
ר' **יואל יאזשעף** נ"י
ר' **יואל** (ברי"צ) **מענדלאוויטש** נ"י
ר' **מנשה יצחק סימאן** נ"י
ר' **משה אלי' פריעד** נ"י
ר' **יעקב רייך** נ"י

להולדת הבת

הרי"ד **יואל יחיאל ווואגשאהל** שליט"א
ר' **יושע שמואל ווערטהיימער** נ"י
ר' **אלכסנדר יושע לאנדא** נ"י
ר' **יואל** (ברמי"ג) **מאסרי** נ"י
ר' **קלמן יואל סופר** נ"י
ר' **משה סטראלאוויטש** נ"י
ר' **אלעזר ניסן פרידריך** נ"י
ר' **קלמן אליעזר קליין** נ"י

להכנסת הבן לעוה"ט

ר' **מאיר דוד גאלדבערגער** נ"י
ר' **יוסף צבי ראטענבערג** נ"י

מעלבוירן

להולדת הבת

ר' **אלחנן שלמה זלמן גראס** נ"י

מאנטרעאל

להולדת הבן

ר' **מאיר ניסן לעווי** נ"י, תאומים

בית שמש

להולדת הבן

ר' **זאב פוגעל** נ"י

אירוסי צאצאיהם

ר' **משה אליעזר לאנדא** נ"י, ווילאמסבורג	החתן **חיים צבי** נ"י	ר' **יוסף פראממער** ע"ה, ווילאמסבורג
ר' **ישראל שפיטצער** נ"י, ווילאמסבורג	החתן **יצחק נפתלי** נ"י	ר' **טובי' אברהם שהנפעלד** נ"י, ווילאמסבורג
ר' **יצחק פארגעס** ע"ה, קרית יואל	החתן **אייזיק ליפא** נ"י	ר' **משה יוסף ראזענפעלד** נ"י, ווילאמסבורג
הרב **אהרן מנחם עסטרייכער** שליט"א, לאנדאן - דומ"ץ		ר' **שלום ענגלענדער** נ"י, לאנדאן

נישואי צאצאיהם

ר' **ניסים יוסף דאנא** נ"י, ווילאמסבורג	החתן **חיים** נ"י	ר' **ראובן יוסף לעווי** נ"י, ווילאמסבורג
ר' **שמואל שמעלקא הלוי לוסטיגמאן**, ווילאמסבורג	החתן **יואל דוד** נ"י	ר' **אלי' ניישטאדט** נ"י, קרית יואל
ר' **שמואל פרענקל** נ"י, ווילאמסבורג	החתן **שלמה אברהם** נ"י	ר' **שמעי' קעס לער** נ"י, ווילאמסבורג
ר' **בן ציון אליהו זאלדאן** נ"י, קרית יואל	החתן **יוסף ברוך** נ"י	ר' **מנחם מאיר הכהן גליק** נ"י, ווילאמסבורג
ר' **יואל דאנציגער** נ"י, קרית יואל	החתן **יוסף מתתי'** נ"י	ר' **אברהם מארקאוויטש** נ"י, בארא פארק
הרי"ד **ישכר דוב הכהן גלאנץ** שליט"א, קרית יואל	החתן **ישראל שמעון מאיר** נ"י	הרי"ד **מענדל היימליך** שליט"א, ווילאמסבורג
ר' **יודא הכהן כהנא** נ"י, קרית יואל	החתן **ברוך בענדיט** נ"י	ר' **יצחק בוקסבוים** נ"י, קרית יואל
הרי"ד **ברוך אלי' סג"ל לעווי** שליט"א, קרית יואל	החתן **בערל** נ"י	הרי"ד **שמואל דוד פישער** שליט"א, קרית יואל
ר' **יוסף צבי פי שער** נ"י, לאנדאן	החתן **יהושע** נ"י	ר' **נפתלי גאלדבערג** נ"י, מעלבוירן
הרב **אברהם כהנא** שליט"א, אדמו"ר מספינקא בית שמש		הרב **אשר מרגליות** שליט"א, וויען - דומ"ץ אוהל משה

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:
1-888-732-6347 און אין אר"י 011-972-527648437
אדער קען מען שיקן דורך א פעקס אדער מייל
a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389